

HUSNE AKHLAQ (TELUGU)

హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె ఫజ్ఖాల్ పర్
ముష్తమిల్ 200 ముస్తనద్ అహ్మద్ దీన్ కా మజ్మూత్

مَكَارِمُ الْاِخْلَاقِ

తర్జుమా బనామ్

హుస్నె అఖ్లాఖ్

-: ముత్ల్లిఫ్ :-

హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ అబూ ఖాసిమ్ సుల్తామాన్ బిన్

అహ్మద్ తబ్రానీ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الرَّوَالِي

(అల్ ముతవఫ్ఫా 360 హి)

హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె ఫజ్ఇల్ పర్ ముష్తమిల్
200 అహ్దీస్ కా మజ్మూత

مَكَرِمُ الْاِخْلَاقِ

తర్జుమా బనామ్

హుస్నె అఖ్లాఖ్

:- ముఅల్లిఖ్ :-

హజరతే సయ్యిదునా ఇమామ్ అబూ ఖాసిమ్ సులైమాన్ అహ్మద్ తబ్రానీ

(అల్ ముతవఫ్ఫా 360 హి.)

عَلَيْهِ سَلَامٌ وَالْوَالِدَيْنِ

పేజ్కష: మజ్లిసే అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా (దావతే ఇస్లామి)

నాషిర్

మక్తబతుల్ మదీనా హైదరాబాద్ అల్ హింద్

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 مَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

కితాబ్ పద్నె కీ దుత

అజ్ః షేఖే తరీఖత్, అమీరె అహాలె సున్నత్, బానియే దా'వతే ఇస్లామి, హాజరతే తల్లామా మాలానా అబూ బిలాల్ ముహమ్మద్ ఇల్యాస్ తత్తార్ ఖాదిరి రజవి دَامِدُ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ

దీనీ కితాబ్ యా ఇస్లామీ సబఖ్ పద్నే సె పహాలే జేల్ మె దీ హుయీ దుత పద్ లీజియే بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ జో కుచ్ పద్ంగే యాద్ రహేగా.

దుత యే హై: **اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانصُرْنَا
 فِي حَرْبِنَا بِإِسْمِكَ الْكَرِيمِ**

తర్జుమా : అయ్ అల్లాహ్ జల్ గ్రంహమ్ పర్ ఇల్మీ హిక్మత్ కె దర్వాజే ఖోల్ దే ఔర్ హమ్ పర్ అప్నీ రహ్మత్ నాజేల్ ఫర్మా! అయ్ అజ్జుత్ ఔర్ బుజుర్గి వాలే.

(مُسْتَطْرَف ج ١ ص ٤٠٠ دار الفكر بيروت)

తాలిబే గేమే మదీనా
 వ బఖ్ వ మగ్ఫిరత్
 వ బే హిసాబ్
 జన్నతుల్ ఫర్దాస్
 మే ఆఖా కా వదాస్

(అవ్వల్ ఆఖిర్ ఏక్ బార్ దురూద్ ఫర్మి పద్ లీజియే)

13 వ వ్యాఖ్యల ముఖ్యము 1428 హి.

హుస్నె అఖ్లాఖ్

యేహ్ రిసాలా (హుస్నె అఖ్లాఖ్)

షేఖే తరీఖత్, అమీరె అహాలె సున్నత్, బానియే దా'వతే ఇస్లామి, హాజరతే తల్లామా మాలానా అబూ బిలాల్ ముహమ్మద్ ఇల్యాస్ తత్తార్ ఖాదిరి రజవి دَامِدُ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ నె ఉర్దు జబాన్ మె తహ్సీర్ ఫర్మాయీ హై.

మజ్లిసి తరాజిమ్ (దా'వతే ఇస్లామి) నె ఇస్ రిసాలే కో తెలుగు రస్యూల్ ఖత్ మె తరతీబ్ దేకర్ షేష్ కియా హై ఔర్ ముక్తబతుల్ మదీనా సె షాఏత్ కర్వాయీ హై. ఇస్ రిసాలే మె అగర్ కిసీ జగహ్ కమీ బేషీ యా గలతీ పాయే తో మజ్లిసి తరాజిమ్ కో (బి జెరివ్ మక్తూబ్, E-mail యా Whats App) ముత్తలా ఫర్మాకర్ సవాబ్ కమాఇయే.

రాబితా : మజ్లిసి తరాజిమ్ (దా'వతే ఇస్లామి)

మదనీ మర్కజ్ సయ్యద్ షా రివానె మస్తాన్ వలి దర్గాహ్ కె పాస్, ఓల్డ్ మార్కెట్, తాడిపత్రి, అనంతపూర్ జిల్లా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్. ఫోన్: 9966057223 E-mail : telugutarajim@gmail.com

ఫేహారిస్

మజామీన్	సభ్యులు	మజామీన్	సభ్యులు
ఇస్ కితాబ్ కో పద్నై కి నియ్యత(	3	మజ్లూమ్ కి మదద్ కర్నే కి ఫజ్లత్	41
అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియ్యా కా తఅరుఫ్	4	జాలిమ్ కో జల్మీ సె రోక్నే కా బయాన్	42
పహలె ఇసె పఖ్ లీజియె	6	నాదాన్ కో రోక్నే కా బయాన్	42
తతరిఫ్ ముసన్నిఫ్	10	ముసల్మానోంకి మదద్ బెర్ ఉన్ కి జరూరత్ పూరి కర్నే కి ఫజ్లత్	43
తిలావతే ఖుర్ఆనే మజీద్, జిక్రుల్లాహ్ కి కసరత్, జబాన్తె ఖుష్టే మదీనా, మసాకీన్ సె ముహబ్బత్ బెర్ ఉన్ కి హమ్ నజీనీ తె ఫజ్లత్	14	కిసీ కి పరషానీ దూర్ కర్నే కి ఫజ్లత్	47
		కమ్జోరోంకి కఫాలత్ కర్నే కి ఫజ్లత్	49
		యతీమోంకి కఫాలత్ కర్నే కి ఫజ్లత్	51
హుస్నె అఖ్లాఖ్ కి ఫజ్లత్	15	లా వారిన్ బచ్చింకి తర్బియ్యత్ బెర్ ఉన్ తె బద్ హోనే తక్ ఉన్ పర్ ఖర్చి కర్నే కి ఫజ్లత్	55
సర్మి మిజాజీ, ఖుష్ అఖ్లాఖ్ బెర్ తజ్జీ కి ఫజ్లత్	19		
లోగోంసె ఖుదా పేషానీ సె మిల్నీ కి ఫజ్లత్	20		
ముసల్మాన్ భాతా తె లియే ముస్సురానే కి ఫజ్లత్	21	హుస్నె సులూక్ కి ఫజ్లత్	55
సర్మి బెర్ బుర్ బారి కి ఫజ్లత్	22	అచ్చే ఆ'మూల్ కర్నే కి ఫజ్లత్	59
సబ్ర్ వ సఖావత్ కి ఫజ్లత్	24	ముసల్మాన్ పర్ జుల్మీ కర్నే కి మజమ్మత్	60
గుస్నె తె వఖ్ ఖుద్ పర్ ఖాబా పానే కి ఫజ్లత్	26	ముసల్మాన్ ఖాయీ కి జాబ్జో సిఫారిష్ కర్నే కి ఫజ్లత్	62
రమ్మో బెర్ సర్మి దిలీ కి ఫజ్లత్	27	ముసల్మాన్ కి ఇజ్జత్ కా తహ్పుజ్జే బెర్ ఇన్ కి మదద్ కర్నే కి ఫజ్లత్	64
గుస్నా పీ జానే కి ఫజ్లత్	30		
లోగోంసె దర్ గుజ్బర్ కర్నే కి ఫజ్లత్	32	లోగోంసె మహబ్బత్ కర్నే కి ఫజ్లత్	66
ముసల్మానోంకి ఖైర్ ఖ్వాహీ కి ఫజ్లత్	36	రాహి ఖుదా తె అష్కరోంకి మదద్ కర్నే కి ఫజ్లత్	66
దిల్ కి పాకిజేగి బెర్ ముసల్మానోంకె కీనా సె బచ్చినే కి ఫజ్లత్	37	హజీ కి మదద్ కర్నే బెర్ రోజ్హా ఇఫ్తార్ కరానే కి ఫజ్లత్	67
		ఫోటోంపర్ వఖ్ఖత్, బదోంకి ఇజ్జత్ బెర్ ఉలమా కా ఎహ్తిరామ్ కర్నే కి ఫజ్లత్	68
లోగో (మె సులవ్ కర్నే కి ఫజ్లత్	40		
అదాయగి ఏ హుఖ్ఖాఫ్ కి ఫజ్లత్	41	ఉలమా తె లియే మజ్లిస్ కుషాదా కర్నే కి ఫజ్లత్	69

ముసల్మాన్ భాష కో తకియా పేష్ కర్నే కీ ఫజీలత్	70	హమ్ సాయే కె హుఖుఖ్ కా బయాన్	87
ఖానా ఖిలాసే కీ ఫజీలత్	71	మాఖజో మరాజేత్	91
ముసల్మాన్ భాష కో లిబాస్ పహ్న నే కీ ఫజీలత్	86	..... ❁❁❁.....	

❁.....నేకియోంకా జెఖీరా.....❁

మీరే మీరే ఇస్లామీ భాషయా!

అల్లాహ్ వ రసూల్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ ఖుష్ నూది కే హుసూల్ ఔర్ ముసల్మాన్ బన్నే కే లియే “దా’వతే ఇస్లామీ” కె ఇషాతతీ ఇదారే మక్తబతుల్ మదీనా సె “మదనీ ఇన్ తమాత్” నామీ రిసాలా హోసిల్ కర్నే ఉస్ కే ముతాబిఖ్ జేందగీ గుజార్నే కి కోషిష్ కీజియే. ఔర్ అప్పే అప్పే షహరో(మె హోనే వాలే దా’వతే ఇస్లామీ కె హఫ్తావార్ సున్నతో(భరే ఇజ్జిమా మె పాబందియే వఖ్తే కే సాథ్ పిర్కత్ ఫర్మాకర్ ఖూబ్ ఖూబ్ సున్నతోంకీ బహారే(లూటియే. దా’వతే ఇస్లామీ కె సున్నతోంకీ తర్బియత్ కేలియే బేషుమార్ మదనీ ఖాఫీలే షహర్ బ షహర్, గావో(బ గావో(సఫర్ కర్నే రహ్తా హై(ఆప్ భీ సున్నతో(భరా సఫర్ ఇఖ్తియార్ ఫర్మాకర్ అప్పీ ఆఖిరత్ కే లియే “నేకియోంకా జెఖీరా” ఇకర్తా కరే(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُهُ ఆప్ అప్పీ జేందగీ మె హైరత్ అంగేజ్ తార్ పర్ “మదనీ ఇన్ ఖిలాబ్” బర్పా హోతా దేఖేంగే.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ

أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

“అచ్చే అఖ్లాఖ్ అప్పావో” కె 14 హుసూఫ్ కీ నిస్సత్ సె ఇస్ కితాబ్ కో పథ్ నే కి “14 నియ్యత్”

نَبِيُّ الْمُؤْمِنِينَ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

యానీ ముసల్మాన్ కీ నియ్యత్ ఉస్సే త్మల్ సె బెహతర్ హై”

(المعجم الكبير للطبرانی، الحديث: ٥٩٤٢، ج ٦، ص ١٨٥)

దో మ-దనీ ఫూల్ : (1) బిగైర్ అచ్చీ నియ్యత్ కె కిసీ భీ త్-మలె ఖైర్ క సవాబ్ సహి(మిల్తా. (2) జితనీ అచ్చీ నియ్యత్(జేయాదా, ఉత్నా సవాబ్ భీ జేయాదా.

(1)హర్ బార్ హాంద్ వ (2) సలాత్ ఖైర్ (3) తత్వ్వజ్జ్ వ (4) తస్మియ్యా సె ఆగాజ్ కరూంగా. (ఇసీ సఫహే పర్ ఊపర్ దీ హుసూ దో త్-రబీ ఇబారాత్ పథ్ లేనే సె చారొ(నియ్యతోంపర్ త్మల్ హో జాయేగా). (5) రిజాయే ఇలాహీ జ్జ్ కే లియె ఇస్ కితాబ్ క అప్పల్ తా ఆఖిర్ ముతా-లా కరూంగ. (6) హత్తల్ వన్తే ఇస్ కా బా-వుజూ ఖైర్ ఖిల్లా రూ ముతాలా కరూంగా. (7) ఖైర్అనీ ఆయాత్ ఖైర్ (8) అహాదీసె ముబా-రకా కీ జేయారత్ కరూంగ.(9)జహా(జహా(“అల్లాహ్” క నామె పాక్ ఆయేగ వహా(జ్జ్ ఖైర్ (10)జహా(జహా(“సర్కార్” క ఇస్మై ముబారక్ ఆయేగ వహా(ప్లీ అలీ అలీ పథూంగ. (11) దూస్రోంకో యే కితాబ్ పథ్నే కీ తర్గేబ్ దిలాఊంగా. (12) ఇస్ హాదీసె పాక్ “تَهَادَاتُ حَابِرًا” ఏక్ దూస్రె కో తాహ్ఫా దో ఆపస్ మె ముహాబ్బత్ బధేగి. (موطأ امام مالك، ج ٢، ص ٥٠٧، الحديث: ١٧٣١) పర్ త్మల్ కీ నియ్యత్ సె (ఏక్ యా హాస్సే తాఫీఖ్) యే కితాబ్ ఖరీద్ కర్ దూస్రోంకో తాహ్ఫతన్ దూంగా. (13) (అప్పే జోతీ నుస్ఖే పర్) “యాద్ దాష్” వాలె సఫహే పర్ జేరూరీ నికాత్ లిఖూంగా.(14) కితాబత్ వగైర మె పర్-ఈ గ్-లతీ మిలీ తొ నాషిరీన్ కొ తక్రీరీ తార్ పర్ ముత్తలా కరూంగ. (ముసన్సిఫ్ యా నాషిరీన్ వగైర కీ కితాబోంకీ అగ్లాత్ సిర్ఫ్ జేబానీ బతానా ఖాస్ ముఖీద్ సహి(హోతా)

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా

అక్ష: షేఖ్ తరీఖత్, అమీరె అహలె సున్నత్, బానియె దా'వతె ఇస్లామీ, హాజరతె తొల్లామా మౌలానా అబూ బిలాల్ **ముహమ్మద్ ఇల్లాన్ అత్తూర్** ఖాదిరి రజేవి జేయాయీ *وَأَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط*

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى إِحْسَانِهِ وَبِغُضَلِ رُسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

తల్లిగే ఖుర్రానా(సున్నత్ కి తొలంగిర్ గైర్ సియాసీ తెహ్రీకే "దా'వతె ఇస్లామీ" నేకీ కి దా'వత, ఎహ్సాయే సున్నత్ జెర్ ఇషాతతె ఇల్మి షరీతత్ కీ దున్యా భర్ మె ఆమ్ కర్నే క అజ్జె ముసమ్మమ్ రఖ్తీ హై, ఇన్ తమాం ఉమూర్ కో బ-హున్నా ఖాబీ సర్ అంజామ్ దేనే కే లియె ముతతద్దద్ మజాలిస్ కా ఖేయాం తమల్ మె లాయా గయా హై జిన్ మె సె ఏక్ మజ్లిస్ "అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా" భీ హై జొ దా'వతె ఇస్లామీ కె ఉ-లమ వ ముఖ్తీయానే కిరామ్ *كَرَّهُمُ اللَّهُ تَعَالَى* పర్ ముష్తమిల్ హై, జిన్ నె ఖాలిస్ ఇల్మి, తహ్ఖీఖీ జెర్ ఇషాతతీ కా కామ్ బేడా ఉరాయా హై. ఇన్ కా మున్దరిజె జైల్ ఛే షో'బె హై:

- (1) షో'బవ కుతుబె ఆ'లా హాజరత్ *رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهَا* (4) షో'బవ తఫ్తీషె కుతుబ్
- (2) షో'బవ దర్సీ కుతుబ్ (5) షో'బవ తఫ్రీజ్
- (3) షో'బవ ఇస్లాహీ కుతుబ్ (6) షో'బవ తరాజిమె కుతుబ్

"అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా" కీ అవ్వలీన్ తరజీహ్ సర్కారే ఆ'లా హాజరత్, ఇమామె అహలె సున్నత్, అజీముల్ బరకత్, అజీముల్ మర్తబత్, పరవానవ షమ్మె రిసాలత్, ముజద్దిదె దీనా మిల్లత్, హామియె సున్నత్, మాహియె బిదతత్, తలిమె షరీతత్, పీరె

తరీఖత్, బాఇసే ఖైరో బ-ర-కత్, హజ్జరతె అల్లామా మాలాన అలహోజ్ అల్ హోఫీజ్ అల్ ఖారీ షాహ్ ఇమామ్ అహ్మద్ రజా ఖాన్ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ كَرِيمًا కీ గిరా(మాయహ్ తసానీఫ్ కొ త్సై హోజీర్ కె తఖ్ఖోజోకె ముతాబిఖ్ హత్తల్ వస్ త్ సహ్లా ఉస్లూబ్ మె పేష్ కర్నా హై. తమాం ఇస్లామీ భాయీ ఔర్ ఇస్లామీ బహనే(ఇస్ ఇల్మీ, తహ్ఖోఖీ ఔర్ ఇషాఅతీ మ-దనీ కామ్ మె హర్ ముమ్కిన్ తత్వన్ ఫర్మాయే(ఔర్ మజ్లిస్ కీ తరఫ్ సె షాయే హోనే వాలీ కుతుబ్ క ఖుద్ భీ ముతా-లా ఫర్మాయే(ఔర్ దూస్రోంకొ భీ ఇస్ కీ తరగేబ్ దిలాయే).

అల్లాహ్ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ كَرِيمًا “దావతే ఇస్లామీ” కీ తమాం మజాలిస్ బ-షుమూల్ “అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా” కొ దిన్ గ్యారవీ(ఔర్ రాత్ బారవీ(తరఫ్ తతా ఫర్మాయే ఔర్ హమారే తమలే ఖైర్ కో జేవర్ ఇఖ్లాస్ సె ఆరాస్త ఫర్మా కర్ దోనా(జహా(కీ భలాఈ కా సబబ్ బనే. హమె(జేరే గుంబదే ఖజ్జరా షహాదత్, జన్నతుల్ బఖీ మె మద్ఫన్ ఔర్ జన్నతుల్ ఫిరదాస్ మె జగహ్ నసీబ్ ఫర్మాయే.

اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ

ర-మజోనుల్ ముబారక్ 1425 హి.

పహలె ఇసె పద్ లీజియె

ఏక్ షఖ్స్ నె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే లాలాక్, సయ్యాహ్ అఖ్లాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె ముతఅల్లిఖ్ సువాల కియా తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె యే ఆయతే ముబారకా తిలావత్ ఫర్షాయీ :

حُذِرْنَا بِمَا كُنَّا فِيهِ తర్జుమె ఏ కన్జోల్ ఈమాన్ : అయ్ మహ్బూబ్ ముఅఫ్ కర్నా ఇఖ్తియార్
وَاعْرَضْنَا عَنِ الْجَاهِلِينَ ① కరో ఔర్ భలాయీ కా హుక్మ్ దో ఔర్
 (۱۹۹:الاعراف، ۹ب) జాహిలోంసె మూహ్ ఫేర్ లో.

ఫిర్ ఇర్షాద్ ఫర్షాయీ : “హుస్నె ఖుల్ఫ్ యే హై కె తుమ్ ఖత్వ్ తఅల్లిఖ్ కర్నే వాలే సె సిలా రెహ్మా కరో, జో తుమ్ హే మహ్రూమ్ కరే ఉసే తతా కరో ఔర్ జో తుమ్ పర్ జొల్మ్ కరే ఉసే ముఅఫ్ కర్నో.”⁽¹⁾

హజరతే సయ్యిదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ముబారక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, ఫర్షాతే హై కె “ఖన్దహ్ పేషానీ సె ములాఖాత్ కర్నే, ఖూబ్ భలాయీ కర్నే ఔర్ కిసీ కో తకలీఫ్ నా దేనే కా నామ్ హుస్నె అఖ్లాఖ్ హై.”⁽²⁾

ప్యారే ఔర్ మొహ్తరమ్ ఇస్లామీ భాఇయో! హమారే ప్యారే ఆఖా, మదీనే వాలే ముస్తాఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ తవ్రిఫ్ అవరీ కా ఏక్ ఔర్ మఖ్సద్ యే బీ హై కె లోగోంకె అఖ్లాఖ్ వ ముతమలాత్ కో దురుస్త కరే. ఉన్ కె అందర్ సె బురే అఖ్లాఖ్ కీ జడే ఉఖాడే ఔర్ ఇన్ కీ జగహ్

①.....احياء علوم الدين، كتاب رياضة النفس.....الخ، بيان فضيلة حسن الخلق.....الخ،

ج ۳، ص ۶۱.

②.....سنن الترمذی، كتاب البر والصله، باب ماجاء في حسن الخلق، الحدیث: ۲۰۱۲،

ج ۳، ص ۴۰۴.

బెహతరీన్ అఖ్లాఖ్ పైదా కరే. చునాంచే, ఆప్ صلی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم نے
 అప్పే ఖోల్ వ తమల్ సె తమామ్ అచ్చే అఖ్లాఖ్ కీ ఫహారిస్తే మురత్తబ్
 ఫర్మాయీ ఔర్ హురీ జేందగీ ఔర్ జేందగీ కె తమామ్ షోబోంపర్ ఇసే
 నాఫీజ్ కియా ఔర్ హర్ తరహో కె హోలాత్ మె ఉన్ పర్ కార్ బంద్ రహ్నీ
 కీ హిదాయత్ కీ.

హుస్నె అఖ్లాఖ్ కీ నేమత్ సిర్ఫ్ సతదత్ మన్దోంకా హీస్నా హై
 ఔర్ అల్లాహ్ عزوجل کا భాస్ అల్ భాస్ ఇన్తమ్ హై ఔర్ హుస్నె అఖ్లాఖ్
 మె హుస్నె హీ హుస్నె హై జబ్ కే బద్ అఖ్లాఖ్ మె కరాహియత్ హీ
 కరాహియత్ హై. కిసీ నె క్యా ఖుబ్ కహా హై:

హై ఫలాహో కామరానీ నర్మీ వ ఆసానీ మె హర్ కామ్ బిగద్ జాతా హై నాదానీ మె

జేరే నజర్ రిసాలా “హుస్నె అఖ్లాఖ్” దునియాయే ఇస్లామ్ కె
 తజేమ్ ముహద్దిస్ హేజరతే సయ్యిదునా ఇమామ్ అబూ ఖాసిమ్ సులేమాన్
 బిన్ అహ్మద్ తిబ్రానీ رحمة اللہ علیہ కీ షాహకార్ తాలీఫ్ “مَرَامُ الْإِحْلَاقِ”
 కా తర్జుమా హై. జిస్ మె సయ్యిదునా ఇమామ్ తిబ్రానీ رحمة اللہ علیہ నె
 అఖ్లాఖ్ కె ముఖ్తతలిఫ్ షోబోంకె ముతతల్లిఖ్ ఆహోదీసే ముబారకా జమ్త
 ఫర్మాయీ హై. ఉమ్మీదే వాసిఖ్ హై కె యే రిసాలా పబ్ వో రోజ్ ఇన్ఫేరాదీ
 కోషిష్ మె మన్రూఫ్ రహ్నీ వాలే ఇస్లామీ భాఇయోంకే లియే బేహద్
 ముఖ్ఫీద్ సాబిత్ హోగా رحمة اللہ علیہ . లిహజ్ హుస్నె అఖ్లాఖ్ అప్నా
 నే ఔర్ అల్లాహ్ వ రసూల్ صلی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم కీ ఇతాతత్ వ
 ఫర్మా బర్దారీ పర్ ఇస్తిఖామత్ పానే ఔర్ “అప్పీ ఔర్ సారీ దునియా కే
 లోగోంకీ ఇస్లాహ్ కీ కోషిష్” కా ముఖ్ఫద్దస్ జజ్బా ఉజాగర్ కర్నీ కే లియే
 ఖుద్ భీ ఇన్ రిసాలే కా ముతాలా కీజియే ఔర్ హుస్నె ఇస్తితాతత్ మక్రబతుల్
 మదీనా నె హదియ్యతన్ హోసిల్ కర్నీ దూస్రోంకో బ-తారే తాహ్ఫా పేష్

కీజియే. ఇన్ తర్జుమా మె జో భీ ఖుబియా హై(వోహ్ యఖ్సన్ అల్లాహ్
 كَرِيْمٌ جَلَّ وَعَزَّ بِرِئْتِ اِيْسَىٰ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ) అతావో(, బిలియా
 ఏ కిరామ్ كَرِيْمٌ جَلَّ وَعَزَّ) కీ ఇనాయతో(బెర్ పేఖే తరీఖత్, అమీరే అహలె
 సున్నత్, బానియే దావతే ఇస్లామీ హజరతే తల్లామా మాలానా అబూ
 బిలాల్ ముహమ్మద్ ఇల్యాస్ తత్తార్ ఖాదిరీ كَرِيْمٌ جَلَّ وَعَزَّ) కీ పుర్ ఖులూస్
 దుతవోంకా నతీజా హై బెర్ జో ఖామియా(హై ఉన్ మె హమారీ కోతాహ్
 ఫహ్మీ కా దఖల్ హై.

తర్జుమా కర్తే హుయే దర్జే జేల్ ఉమూర్ కా ఖుసూసీ తౌర్ పర్
 ఖయాల్ రఖ్ఖా గయా హై:

✿....సలీన్ బెర్ బా ముహావరా తర్జుమా కియా గయా హై తాకె కమ్ పధే
 లిఖే ఇస్లామీ భాఈ భీ సమయ్ సకే(.

✿.....అయతే ముబారకా కా తర్జుమా ఆ'లా హజరతే, ఇమామ్ అహలె
 సున్నత్, షాహ్ ఇమామ్ అహ్మద్ రజా ఖాన్ كَرِيْمٌ جَلَّ وَعَزَّ కె తర్జుమ ఏ
 ఖుర్తన్ “కన్జుల్ ఈమాన్” సె లియా గయా హై.

✿.....అయాతే ముబారకా కె హవాలే నీజే హత్తల్ మఖ్దుర్ అహాదీస్ వ
 అఖ్వాల్ వగైరా కీ తఖరీజ్ కా బీ ఎహ్తిమామ్ కియా గయా హై.

✿....బా'జే మఖ్మాత పర్ ముఫీద్ వ జరూరీ హవాషీ కా ఇల్తిజామ్
 కియా గయా హై.

✿....ముష్కిల్ అల్ఫాజ్ పర్ ఏ'రాబ్ లగానే కీ సకూ భీ కీ గయీ హై.

✿....ముష్కిల్ అల్ఫాజ్ కె ముతనీ హిలాలైన్ యా'సీ బ్రాకెట్ (.....) మె
 లిఖనే కా ఎహ్తిమామ్ కియా గయా హై.

✿....అలామతే తరఖీమ్ (రుమూజే అవ్ఖాత్) కా భీ ఖయాల్ రఖ్ఖా గయా
 హై.

అల్లాహ్ జَلَّوَجَلَّ కీ బార్గాహ్ మె దుతే హై కె హమే “అప్పీ ఔర్ సారీ దునియా కె లోగోంకీ ఇస్లాహ్ కీ కోషిష్” కర్నే కేలియే మదనీ ఇన్తమాత్ పర్ అమల్ ఔర్ మదనీ ఖాఫేలో(మె సఫర్ కర్నే కీ తాఫ్తే తతా ఫర్మాయే ఔర్ దా'వతే ఇస్లామీ కీ తమామ్ మజాలిస్ బషుముల్ మజ్లిస్ అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా కో దిన్ పచ్చీనవీ రాత్ ఛచ్చీనవీ తరఫ్తే తతా ఫర్మావ.

اٰمِيْنُ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

షో'బవ తరాజిమే కుతుబ్

(మజ్లిసే అల్ మదీనతుల్ ఇల్మియా)

ఫజ్ౌఇలే ఖుర్ఆనే కరీమ్

ఫర్మానే ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

“యే ఖుర్ఆన్ మజీద్ అల్లాహ్ జَلَّوَجَلَّ కీ తరఫ్ సె జియాఫత్ హై తో తుమ్ ఇస్తితాఅత్ కే ముతాబిఖ్ ఉస్ కీ జియాఫత్ ఖబూల్ కరో. బేషక్ యే ఖుర్ఆన్ మజీద్, అల్లాహ్ జَلَّوَجَلَّ కీ మజ్బూత్ రస్సీ, నూరే ముబీన్, నఫ్త బఖ్షే సిఫా..., జో ఇసే ఇఖ్తియార్ కర్తా హై ఉస్ కే లియే ధాల్ ఔర్ జో ఇస్ పర్ అమల్ కరే ఉస్ కే లియే నజాత్ హై. యే హాఫ్ సె నహీ(ఫిర్తా తా కె ఇస్ కే ఇజాలే కే లియే ధక్నా పడే ఔర్ యే టేడీ రాహ్ నహీ(కె ఇసే సీధా కర్నా పడే. ఇస్ కే ఫవాఇద్ ఖతమ్ నహీ(హాతే ఔర్ కసరతే తిలావత్ సె పురానా నహీ(హాతా (యానీ అప్పీ హాలత్ పర్ ఖాఇమ్ రహ్తా హై). తో తుమ్ ఇస్ కీ తిలావత్ కియా కరో అల్లాహ్ జَلَّوَجَلَّ తుంహే హర్ హూరూఫ్ కి తిలావత్ పర్ దస్ నేకియా(తతా ఫార్మాయే గా. మై నహీ(కెహతా కె “اٰ” ఏక్ హూరూఫ్ హై బల్కే “الف” ఏక్ హూరూఫ్ “لا” ఏక్ హూరూఫ్ ఔర్ “ميم” ఏక్ హూరూఫ్ హై.

(المستدرک، الحدیث: ۲۰۸۴، ج ۲، ص ۲۰۶)

తతెఫ్ ముసన్నిఫ్

నామ్ వ నసబ్ :

ఆప్ **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** కా నామే నామీ ఇస్మేగిరామీ సులైమాన్ బిన్ అహ్మద్ బిన్ అయ్యూబ్ ముతీర్ నఖ్లేమీ తబ్రానీ హై. కునియత్ అబూ ఖాసిమ్ హై ఔర్ ఇమామ్ తబ్రానీ కె నామ్ సె మష్హూర్ హై.

విలాదతే బా సతేదత్ :

ఆప్ **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** సఫరుల్ ముజెఫ్ఫర్ **260** హిజ్రీ మె తబ్రియా మె హైదా హుయే.

నామ్ వ నసబ్ :

ఆప్ **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** నె బచ్పన్ హీ సె ఇల్మే హాసిల్ కర్నా షురూ ఫర్మాదియా థా. చునాంచె, తబ్రియా మె హజరతే సయ్యిదునా అహ్మద్ బిన్ మన్షూద్ మఖ్దసీ **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** సె అహ్దీస్ కీ సమాతత్ కీ ఉస్ వఖ్తే ఉమ్రే షరీఫ్ 13 సాల్ థి. ఫిర్ ముల్కే షామ్ మున్తఖీల్ హోగయే జహా(ఆప్ **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** నె ఇల్మే హాదీస్ సె మాహిర్ వ నిఖాద్ ముహద్దిసీన్ సె సమాతతే హాదీస్ కీ, ఫిర్ **280** హిజ్రీ మె మిస్ర కీ జానిబ్ సఫర్ ఇఖ్తియార్ ఫర్మాయా. **282** హిజ్రీ మె యమన్. **283** హిజ్రీ మె మదీనా మునవ్వరా **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** కీ జానిబ్ సఫర్ కియా. ఫిర్ మక్కయే ముకర్రమా **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** **عَلِيٌّ** సె హోతే హుయే దోబారా యమన్ షరీఫ్ తఖ్రిఫ్ లే ఆయే. **285** హిజ్రీ మె మిస్ర లాట్ ఆయే ఔర్ **287** హిజ్రీ మె ఇరాఖ్ కా సఫర్ ఫర్మాయా. ఇన్ తమామ్ సఫరోకె దారాన్ కుచ్ వఖ్తే ఆఇమ్మూఏ హాదీస్ సె హాదీస్ కీ సమాతత్ కా షరఫ్ హాసిల్ కియా ఫిర్ ఫారిస్ మున్తఖీల్ హో గయే ఔర్ తాదమే వఫాత్ వహీ(ఖియామ్ పజీర్ రహే.

అసాతిజేయే కిరామ్ :

హజరతే సయ్యదునా ఇమామ్ జహబీ عَلَيْهِ السَّلَامُ “తజ్జేకిర-తుల్ హుఫ్ఫాజ్” మె ఫర్మాతే హై కె “ హజరతే సయ్యదునా సులేమాన్ బిన్ అహ్మద్ బిన్ తబ్‌రానీ عَلَيْهِ السَّلَامُ కె అసాతిజా కీ తా'దాద్ ఏక్ హజారీ సె జోఇద్ హై.” హజరతే ఇమామ్ తబ్‌రానీ عَلَيْهِ السَّلَامُ కె షాగిర్దే రషీద్ హజరతే సయ్యదునా ఇమామ్ అబూ నకేమ్ అస్‌ఫహానీ سِرُّهُ النُّورَانِي, “హిల్‌యతుల్ ఔలియా” మె ఫర్మాతే హై కె “అప్ عَلَيْهِ السَّلَامُ నె బే-షుమార్ అకాబిర్ ఉలమా సె అహాదీస్ రివాయత్ కీ హై. చంద్ మప్‌హూర్ షుయూఖ్ కె అస్మావ గిరామీ యే హై(:

- (1) హజరతే సయ్యదునా తలీ బిన్ తబ్బుల్ అజ్జేజ్ బగ్‌దాద్.....
- (2) హజరతే సయ్యదునా అబూ ముస్లిమ్ కషీ.....
- (3) హజరతే సయ్యదునా ముహమ్మద్ బిన్ తబ్బుల్లాహ్ హజరమీ.....
- (4) హజరతే సయ్యదునా తబ్బుల్లాహ్ బిన్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్....
- (5) హజరతే సయ్యదునా ఇస్‌హాఖ్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ దబరీ.....
- (6) హజరతే సయ్యదునా యూసుఫ్ బిన్ యూఖ్‌బాబ్ ఖాజ్జే ఔర్.....
- (7) ముహమ్మద్ బిన్ ఉస్మాన్ బిన్ అబీ హైబా عَلَيْهِ السَّلَامُ .

తలామిజా :

బే షుమార్ తిషుగానే ఇల్వ్ నె అప్ عَلَيْهِ السَّلَامُ కె బహారే ఇల్వ్ సె అప్నీ ప్యాస్ బురూయీ జిన్ మే సె చంద్ కె అస్మావ గిరామీ యే హై:

- (1) హజరతే సయ్యదునా హాఫిజ్ అహ్మద్ బిన్ మూసా బిన్ మర్దబియా.....
- (2) హజరతే సయ్యదునా హాఫిజ్ ముహమ్మద్ బిన్ అహ్మద్ జారవదీ.....
- (3) హజరతే సయ్యదునా హాఫిజ్ ముహమ్మద్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ బిన్ ముహమ్మద్ బిన్ యహ్‌యా అస్ఫహానీ ఔర్ ..... (4) హజరతే సయ్యదునా హాఫిజ్ ముహమ్మద్ బిన్ అబూ తలీ అహ్మద్ బిన్ తబ్బుర్ రహ్మాన్ హమ్‌జానీ జకవాలీ

رَحْمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ نَبِيَّهِ أَتَى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ كَيْ بَايَعَهُ مِثْلَ مَا هُوَ فِيهَا
నే భీ ఆప్ సె రివాయత్ లీ హై.

తన్నీఫ్ వ తాలీఫ్ :

ఆప్ అలీ రివాయత్ నె కసీర్ కుతుబ్ తన్నీఫ్ ఫర్మా యీ హై జిన్ మే సె చంద్ కె నామ్ : (1)... الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ. (2)... الْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ (3)... الْمُعْجَمُ الصَّغِيرُ (4)... (జేరే నజర్ రిసాలా) مَكَارِمُ الْأَخْلَاقِ (5) ... كِتَابُ الْأَوَائِلِ (6) ... كِتَابُ الْأَحَادِيثِ الطَّوَالِ (7)... كِتَابُ الدُّعَاءِ.

తారీఫ్ కలిమాత్ :

హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ సమతనీ اُقْدِسَ سِرُّهُ النَّوْرَانِي “అల్ అన్ సాబ్” మె ఫర్మాతే హై కె “హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ తబ్రానీ عَلَيْهِ السَّلَامُ అప్పే జమానే కె హోఫ్ జాల్ హాదీస్ థే. ఇల్మే హాదీస్ కె హౌసూల్ కే లియే ముఖ్ తలిఫ్ ముమాలిక్ కా సఫర్ ఇఖ్ తియార్ ఫర్మా యీ ఔర్ బే షుమార్ షుయూఖ్ సె ములాఖాత్ కీ ఔర్ హౌఫ్ జా హాదీస్ సె ముజాకరా కియా. ఫిర్ ఉప్ర కె ఆఖిరీ అయ్యామ్ మె అన్ బహాన్ మె సుకూనత్ ఇఖ్ తియార్ ఫర్మా యీ ఔర్ కసీర్ కుతుబ్ తన్నీఫ్ ఫర్మా యీ.”

హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ ఇబ్నె అసాకిర్ عَلَيْهِ السَّلَامُ, “తారీఫ్ దిమష్ట్” మె ఫర్మాతే హై కె “ హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ తబ్రానీ عَلَيْهِ السَّلَامُ కసీర్ అహాదీస్ హిఫ్ట్ కర్నే ఔర్ అహాదీస్ కె హౌసూల్ కే లియే సఫర్ కర్నే వాలో(మే సె ఏక్ హై.”

హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ ఇబ్నె ఇమ్మాద్ عَلَيْهِ السَّلَامُ , “షజరారుజ్జహబ్” మె ఫర్మాతే హై కె “హజ్రత్ సయ్యదునా ఇమామ్ తబ్రానీ عَلَيْهِ السَّلَامُ ఖాలిలే ఏతిమాద్ ఔర్ సచ్చే ముహద్దిస్ థే. ఖవీ హోఫ్ జా కె మాలిక్ ఔర్ అలల్ వ రిజాలే హాదీస్ ఔర్ అబ్ వాబ్ కీ కామిల్ బసీరత్ రఫ్నే వాలే థే.

విసాల్ :

ఇతోమ్మీ తేమల్ కా యే హాసీన్ సైకర్ ఇల్మ్ కే మోతీ లుటాతే బెర్ ఇల్మ్ కె ప్యాసోంకో సైరాబ్ కర్తే ముయే మాహా జుల్ ఖాదా 360 హి మె దారే ఫాసీ సె దారే బఖా కీ జానిబ్ కూచ్ కర్ గయా.
(إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ)

﴿ అల్లాహ్ జగ్రొక్తి ఉన్ పర్ రహ్మాత్ హా బెర్ ఉన్ కె సద్ఖే హమారీ మగ్ఫిరత్ హా. ఆమీన్ ﴾

హాదీసే ఖుదస్

దా'వతే ఇస్లామీ కె ఇషాఅతీ ఇదారే మక్తబతుల్ మదీనా కీ మత్బూత 54 సఫహాత్ పర్ ముష్షమిల్ కితాబ్, "నసీహాతోకె మదనీ ఫూల్ బ వసీలయే అహాదీసె రసూల్" సఫహా 51 తా 52 పర్ హై:

అల్లాహ్ జగ్రొక్తి ఇర్షాద్ ఫర్మాతా హై :

అయ్ ఇబ్నే ఆదమ్ ! జిస్ నె హస్ హస్ కర్ గునాహ్ కియే మై ఉసే రులా రులా కర్ జహన్నమ్ మె దాలూంగా.

అయ్ ఇబ్నే ఆదమ్ ! కిత్నే గనీ అయ్సే హై(జో రోజ్జే హిసాబ్ మొహ్తాజీ వ ముఫ్లిసీ కీ తమన్నా కరంగె?

....కిత్నే బే రవ్హ్ అయ్సే హై(జిన్హే(మాత్ జవీల్ వ రుస్వా కర్ దేగీ?

....కిత్నీ షీరీ చీజ్(అయ్సీ హై(జిన్హే(మాత్ తల్ఫ్ కర్ దేగీ?

....నే'మతోంపర్ కిత్నీ ఖుషియా(అయ్సీ హై(కె జిన్హే(మాత్ గద్దా కర్ దేగీ?

....కిత్నీ ఖుషియా(అయ్సీ హై(జో అప్పే బాద్ తవీల్ గమ్ లాయేగీ ?

(مجموعه رسائل الامام الغزالي، المواعظ في الاحاديث القدسية، ص ٥٧٧)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

తిలావత్ ఖుర్ఆనే మజీద్, జిక్రుల్లాహ్ కీ
 కసరత్, జబాన్ కె ఖుష్లే మదీనా, మసాకీన్ సె
 ముహాబ్బత్ ఔర్ ఉన్ కీ హమ్ నషీనీ కె ఫజౌఇల్

(1).....హజరతే సయ్యదునా అబూ జర్ గెఫ్ఫారీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై(కె మై నె బార్గాహ్ రిసాలత్ మె తర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ముయ్ కోయా నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఆప్ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “మై తుంహే(ఖాఫ్ ఖుదా కీ నసీహత్ కర్తా హూ(బే షక్ యే తరే దీన్ కి అన్ హై.” మై నె తర్జ్ కీ : “ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ఖురాఆనే మజీద్ కీ తిలావత్ ఔర్ జిక్రుల్లాహ్ కసరత్ సె కియా కరో కె యే తుంహారే లియే ఆస్మానో ఔర్ జెహీన్ మె నూర్ హోంగే.” మై నె తర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! కుచ్ ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిహాద్ కో అప్నే ఊపర్ లాజిమ్ కర్లో క్యూంకె యే మెరీ ఉమ్మత్ కీ రహ్బానియ్యత్⁽¹⁾ హై.” మై నె తర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! కుచ్ ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “కమ్ హసా కరో జియాదా హన్నా దిల్ కో ముర్దా ఔర్ చెహారే కో బే నూర్ కర్ దేతా హై.” మై నె తర్జ్ కీ : “మజీద్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “అచ్చీ బాత్ కె ఇలావా ఖామోష్ హీ రహో కె ఖామోష్ తుంహారే హైతాన్ సె ధాల్ ఔర్ దీనీ కామో(మె తుంహారీ మదద్గార్ హై.”

(1).....ఇబాదత్ వ రియాజేత్ మె ముబాలగా కర్నే ఔర్ లోగోంసె దూర్ రహ్నే కో రహబానియ్యత్ కెహతే హై(

(تفسير بياضوى، ۲۷، تحت الآية: ۲۷، ج ۵، ص ۳۰۵)

మై నె అర్జ్ కీ : కుచ్ ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే. “ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “(దునియావీ ముతమలాత్) మె అప్పే సె అద్నా కో దేఖో ఆలా కీ తరఫ్ మత్ దేఖో క్యూంకె యే తమల్ ఇస్ సె బెహతర్ హై కె తుమ్ అల్లాహ్ جَزَّ كِي నేమత్ కో హాఖీర్ జాన్నే లగో.” మై నె అర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! కుచ్ ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మసాకీన్ సె ముహబ్బత్ కరో ఔర్ ఉన్ కీ సాహ్బత్ ఇఖ్తియార్ కరో.” మై నె అర్జ్ కీ : “మజీద్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “హాఖీ బాత్ కహో అగర్చే కడవీ హో.” మై నె అర్జ్ కీ : “కుచ్ ఔర్ భీ ఇర్షాద్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “రిష్షాదరోంసె తత్అల్లుఖ్ చోడో అగర్చే తుమ్ సె ఖత్త తత్అల్లుఖ్ కరే.” మై నె అర్జ్ కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “అల్లాహ్ جَزَّ కె ముతమలాత్ మె కిసీ కీ మలామత్ సె ఖాఫ్ జేదా నా హోనా. మై నె అర్జ్ కీ : ఔర్ నసీహత్ ఫర్మాఇయే.” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ లోగోంకె లియే వహీ పసంద్ కరో జో అప్పే లియే పసంద్ కర్తే హో.” ఫిర్ ఆవ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె అప్పా దస్తే ముబారక్ మెరే సీనే పర్ మారా ఔర్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అయ్ అబూ జేర్ ! తద్బీర్ జైసీ కోయా అఖ్లే మంది నహీ(, గునాహోంసె బచ్చే జైసీ కోయా పర్హిజ్ గారి నహీ(ఔర్ హుస్నె అఖ్లాఖ్ జైసీ కోయా షరాఫత్ నహీ.”⁽¹⁾

హుస్నె అఖ్లాఖ్ కీ ఫజీలత్

(2).....అమీరుల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యిదునా అలియుల్ ముర్తజా కర్రమ్ اللهُ تَعَالَى وَحُجَّهُ الْكَرِيمِ సె రివాయత్ హై కె “హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, నూరే ముజస్సమ్, షాహే బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “బేషక్ బందహ్ హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె జేరిద్ దిన్ మె రోజో రఖ్నై ఔర్ రాత్

①..... الترغيب والترهيب، كتاب القضاء، باب الترهيب من الظلم ودعاء المظلوم،

الحديث: ٢٤، ج ٣، ص ١٣١.

మె ఖీయామ్ కర్నే వాలోంకె దర్జె కో పా లేతా హై ఔర్ కభీ బందే కో ముతకబ్బీర్ వ సర్కష్ లిఖ్దియా జాతా హై హాలాంకె వోహ్ అప్పే ఘర్ వాలోంకె ఇలావా కిసీ కా భీ మాలిక్ నహీ (హోతా. ”⁽¹⁾)

(3).....ఉమ్మూల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యుదతునా తేఇషా సిద్ద్ఖా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ نె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఘిఫుర్ రహీం صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “బందమా హుస్నె అఖ్-లాఖ్ కీ వజహ్ సె తహజ్జుద్ గుజోర్ ఔర్ గర్మీ మె రోజే కె సబబ్ ప్యాసా రప్పే వాలే కె దర్జే కో పా లేతా హై.”⁽²⁾

(4).....హజరతే సయ్యుదునా అబూ దర్దా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ نె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే లాలాక్, సయ్యాహ్ అఖ్లాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మీజానే తమల్ మె హుస్నె అఖ్లాఖ్ సె జేయాదా వజేనీ కోయా చీస్ నహీ.”⁽³⁾

(5).....హజరతే సయ్యుదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ నె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీఏ ఉమ్మూత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “క్యా మై తుంహే తుమ్ మే సబ్ సే బెహతర్ షఖ్స్ కె బారే మె ఖబర్ నా దూ?” హమ్ నె అర్జ్ కీ : “క్యా నహీ?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “వోహ్ జో తుమ్ మే సె అచ్చే అఖ్లాఖ్ వాలా హై.”⁽⁴⁾

(6).....హజరతే సయ్యుదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ నె రివాయత్ హై కె నబియ్యోంకె సుల్తాన్, రహ్మాతే తలమియ్యాన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “బరోజే ఖీయామత్ తుమ్ మే సె ముర్బె జేయాదా

.....المعجم الاوسط، الحديث: ٦٢٧٣-٦٢٨٣، ج٤، ص٣٦٩-٣٧٢. ①

.....الاستذكار للقرطبي، باب ماجاء في حسن الخلق، الحديث: ١٦٧٢، ج٨، ص٢٧٩. ②

.....سنن ابى داؤد، باب في حسن الخلق، الحديث: ٤٧٩٩، ج٤، ص٣٣٢. ③

.....الترغيب والترهيب، كتاب الادب، باب الترغيب في الخلق الحسن.....الخ، ④

الحديث: ٤٠٧١، ج٣، ص٣٣٠.

మహ్బూబ్ ఔర్ మేరీ మజ్లిస్ మె జీయాదా ఖర్బ్ లోగ్ హోంగే జో అచ్చె అఖ్లాఖ్ వాలే ఔర్ ఆజిజీ ఇఖ్తియార్ కర్నే వాలే హోంగే, వోహ్ లోగోంసె ఔర్ లోగ్ ఉన్ సె మహ్బుత్ కర్నే హై ఔర్ తుమ్ మె సె మెరే నజ్దీక్ నా పసందీదా ఔర్ మెరీ మజ్లిస్ మె ముర్బు సె జీయాదా దూర్ వోహ్ లోగ్ హోంగే జో బహుత్ జీయాదా బాతే(కర్నే వాలే, బక్ బక్ కర్నే వాలే ఔర్ తకబ్బుర్ కర్నే వాలే హోంగే.”⁽¹⁾

(7).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سె రివాయత్ హై కె హుజూర్ సర్వరే తలమ్, నూరే ముజస్సమ్, షాహీ బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ غَزْوَجَلُّ إِرْوَادُ ఫర్మాతా హై: మై నె బందోంకో అప్పే ఇల్మీ సె పైదా కియా. పస్ జిస్ సె మై భలాయీ కా ఇరాదా కర్తా హూ(ఉసే అచ్చే అఖ్లాఖ్ తతా కర్ దేతా హూ(ఔర్ జిస్ సె బురాయీ కా ఇరాదా కర్తా హూ(ఉసే బురే అఖ్లాఖ్ దే దేతా హూ.”⁽²⁾

(8).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ బిన్ సమురహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ ఫుర్నూర్, షాఫీవ్ యోమున్నుషూర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా : “ముసల్మానో(మె సె సబ్ సె జియాదా అచ్చా వోహ్ హై జిస్కే అఖ్లాఖ్ సబ్బే జీయాదా అచ్చే హై.”⁽³⁾

(9).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్వరే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫీ సీనా, ఫైజ్ గంజీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: కామిల్ మోమిన్ వోహ్ హై

1.....سنن الترمذی، کتاب البر والصلوة، الحدیث: ۲۰۲۵، ج ۳، ص ۴۰۹

الترغیب والترہیب، کتاب الادب، باب الترغیب فی الخلق الحسن.....الخ، الحدیث: ۴۰۸۰، ج ۳، ص ۳۳۲.

2.....جامع الاحادیث، حرف القاف مع الالف، الحدیث: ۱۵۱۲۹، ج ۵، ص ۳۲۵.

3.....المستدلل امام احمد بن حنبل، حدیث جابرین سمره، الحدیث: ۲۰۸۷۴، ج ۷، ص ۴۱۰.

జిస్ కె అఖ్లాఖ్ సబ్ సె జియాదా అచ్చే హై.”(1)

(10).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె మహ్బూబ్, దానాయే గుయూబ్, ముసజ్జహున్ తనిల్ ఉయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ నె జిస్ బందే కె ఖల్ఫే బెర్ ఖులుఖ్ (యాసీ సూరత్ బెర్ సీరత్) కో అచ్చా బనాయా ఉసే ఆగ్ నా ఖాయే గీ.”(2)

(11).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, నూరే ముజస్సమ్ وَاللهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అచ్చే అఖ్లాఖ్ గునాహాంకో ఇస్ తరహా పిఘలా దేతే హై జిస్ తరహా సూరజ్ కీ హారత్ బరఫ్ కో ఫిఘలా దేతీ హై.”(3)

(12).....హజరతే సయ్యదునా ఉసామా బిన్ షరీక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె మర్సి హై కె సహాబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె బార్గాహే రిసాలత్ మె తర్జ్ కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ఇన్సాన్ కో సబ్ సే అచ్చీ చీజ్ కౌన్ సీ తతా ఫర్మాయా గఈ?” ఆవ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఇన్సాన్ కో హుస్నె అఖ్లాఖ్ సె జియాదా అచ్చీ కోయా చీజ్ తతా నహీ(కీ గయా.”(4)

(13).....హజరతే సయ్యదునా అబూ జెర్ గిఫ్ఫారీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఉఃఫుర్ రహీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ముయ్యే నసీహత్ ఫర్మాయా కె జహాంబీ రహాం అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ సే దర్తే రహాం

1.....سنن ابى داؤد، كتاب السنه، باب الليل على زيادة الايمان.....الخ

الحديث: ٤٦٨٢، ج ٤، ص ٢٩٠.

2.....شعب الايمان للبيهقي، باب فى حسن الخلق، الحديث: ٨٠٣٨، ج ٦، ص ٢٤٩.

3.....شعب الايمان للبيهقي، باب فى حسن الخلق، الحديث: ٨٠٣٦، ج ٦، ص ٢٤٧.

4.....المعجم الكبير، الحديث: ٤٦٣، ج ١، ص ١٧٩.

బెర్ గునాహ్ సర్జెద్ హో జాయే తో ఫౌరన్ నేకీ కర్ లియా కరో కె యే గునాహ్ కో మిటా దేగీ బెర్ లోగోంసె అచ్చే అఖ్లాఖ్ సె పేష్ ఆవో.”⁽¹⁾

నర్మ మిజాజీ, ఖుష్ అఖ్లాఖీ బెర్ ఆజిజీ కీ ఫజీలత్

(14).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ సయ్యదే తొలం, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “క్యా మై తుంహీ ఉస్ షఖ్న్ కె బారే మె నా బతావూ(జిస్ పర్ జహన్నం కీ ఆగ్ హరామ్ హై? జో నర్మ తబీఅత్, నర్మ జేబాన్, లోగోంసె దర్ గుజేర్ కర్నే బెర్ హజత్ ఫూరీ కర్నే వాలా హో”⁽²⁾

(15).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మోమిన్ ఇత్నా నర్మ తబీఅత్, నర్మ జేబాన్ వాలా హోతా హై కె ఉస్ కీ నర్మీ కీ వజహ్ సె లోగ్ ఉసే అహ్మఖ్ ఖయాల్ కర్తే హై.”⁽³⁾

(16).....హజరతే సయ్యదునా ఇర్బాజ్ బిన్ సారయా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మోమిన్ నకీల్ వాలే ఊంట్ కీ తరహ్ హోతా హై కె అగర్ ఉసే బాంధ్ దియా జాయే తో రహర్ జాతా హై బెర్ అగర్ చలాయా జాయే తో చల్ పడతా హై బెర్ అగర్ కిసీ పథ్రిలీ జగహ్ బిరాయా జాయే తో బైర్ జాతా హై.”⁽⁴⁾

1..... سنن الترمذی، کتاب البر والصلة، باب ما جاء في معاشرۃ الناس، الحدیث: ۱۹۹۴

ج ۳، ص ۳۹۷.

2..... المعجم الاوسط، الحدیث: ۸۳۷، ج ۱، ص ۲۴۴.

3..... شعب الایمان للبيهقي، باب في حسن الخلق، الحدیث: ۸۱۲۷، ج ۶، ص ۲۷۲.

4..... سنن ابن ماجه، کتاب السنه، باب اتباع سنة خلفاء..... الخ، الحدیث: ۴۳، ج ۱، ص ۳۲.

تفسير روح البيان، الفرقان، تحت الآیه: ۶۳، ج ۶، ص ۲۴۰، بدون وان سبق اناسق.

(17).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ఖుష్ ఖబ్రీ హై ఉస్ షఖ్స్ కే లియే జిస్ నె బిగైర్ సఖ్స్ వ షబ్ కె ఆజిజీ కీ ఔర్ ఖుష్ ఖబ్రీ హై ఉస్ కే లియే జో ఉలమా యే ఫిఖ్స్ వ హిక్మత్ సె మేల్ జోల్ రఖే ఔర్ జేలీల్ ఔర్ గునహగరోంకీ సొహ్బత్ సె దూర్ రహే. ఖుష్ ఖబ్రీ హై ఉస్కే కే లియే జో అప్పా జోయద్ మాల్ రాహే ఖుదా మె ఖర్చే కర్ దే ఔర్ ఫుజూల్ గుఫ్తగూ సె బాజ్ రహే. ఖుష్ ఖబ్రీ హై ఉస్ కే లియే జో మెరీ సున్నత్ కో అప్పావ హుయే హో ఔర్ సున్నత్ కో ఛోద్ కర్ బిద్అత్ ఇఖ్తయార్ నా కరె.”⁽¹⁾

లోగోంసె ఖందా పేషానీ సె మిల్నే కీ ఫజీలత్

(18).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె మక్కి మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “తుమ్ లోగోంకో అప్పే అమ్వాల సె ఖుష్ నహీ(కర్ సక్తే లేకిన్ తుంహారీ ఖందా పేషానీ ఔర్ ఖుష్ అఖ్లాఖ్ ఉన్ హే(ఖుష్ కర్ సక్తే హై.”⁽²⁾

(19).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షహాన్షాహే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫో సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అఫ్జల్ తరీన్ సద్ఖో యే హై కె తుమ్ అప్పే బర్తన్ సె పానీ అప్పే భాయీ కె బర్తన్ మె ఉండేల్ దో ఔర్ ఉస్ సె ఖందా పేషానీ సె మిలో.”⁽³⁾

1.....شعب الإيمان للبيهقي، باب في الزهد وقصر العمل، الحديث: ١٠٥٦٣، ج ٧، ص ٣٥٥، بتغير قليل.

2.....المستدرک للحاكم، كتاب العلم، الحديث: ٤٣٥، ج ١، ص ٣٢٩.

3.....سنن الترمذی، كتاب البر والصلة عن رسول الله، باب ماجاء في طلاقة الوجه.....الخ،

الحديث: ١٩٧٧، ج ٣، ص ٣٩١، مفهوماً.

ముసల్మాన్ భాతా కే లియే ముస్కరానే కీ ఫజీలత్

(20).....హజరతే సయ్యదునా అబూ జోర్ గిఫ్ఠార్ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె మర్-ఫూతన్ రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, రాహతే ఫల్సీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుంహారా అప్పే డోల్ సె అప్పే భాయీ కా డోల్ భర్నా సద్ఖా హై. తుంహారా నేకీ కా హుక్మ్ దేనా ఔర్ బురాయీ సె మన్తే కర్నా సద్ఖా హై. తుంహారా అప్పే ముసల్మాన్ భాయీ కే లియే ముస్కరానా సద్ఖా హై ఔర్ తుంహారా కిసీ భట్కే హుయే కో రాస్తా బతానా భీ సద్ఖా హై.”⁽¹⁾

(21).....హజరతే సయ్యదునా ఉమ్మే దర్దా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا హజరతే సయ్యదునా అబూ దర్దా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కె ముతఅల్లిఖ్ ఫర్మాతీ హై కె వోహా దారానే గుఫ్తగూ ముస్కరాయా కర్తే థే. మై నె ఉన్ సె ఇస్ బారే మె పూఛా తో ఉన్హో(నె జవాబ్ దియా కె మై నె సయ్యదే అలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో దేఖా కె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ దారానే గుఫ్తగూ ముస్కరాతే రహే థే.”⁽²⁾

(22).....హజరతే సయ్యదునా జాబీర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె జబ్ రసూలే అక్రమ్, షాహా బనీ అదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ పర్ వహీ నాజిల్ హోతీ తో మై కహతా కె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ ఖామ్ కో డర్ సునానే వాలే హై ఔర్ జబ్ వహీ నాజిల్ నా హోతీ తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ లోగో(మె సబ్ సె జియాదా ముస్కరానే వాలే ఔర్ అచ్చే అఖ్లాఖ్ వాలే హోతే థే.”⁽³⁾

.....شعب الإيمان للبيهقي، باب في الزكاة، الحديث: ٣٣٢٨، ج٣، ص٢٠٤. ①

.....تاريخ مدينة دمشق لابن عساکر، الرقم ٥٤٦٤ عو يمر بن زيد بن قيس، ج٤٧، ص١٨٧. ②

.....الكامل في ضعفاء الرجال، الرقم ١٦٦٣١٤٢ محمد بن عبد الرحمن بن ابی لیلی، ج٧، ص٣٩٤، بتغير قليل. ③

నర్మీ ఔర్ బుద్ద్ బారీ కీ ఫజీలత్

(23).....హజరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ముగ్ఫుల్ **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ **عَزَّوَجَلَّ** కె ప్యారే హబీబ్ **وَاللهِ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ** నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ బేషక్ అల్లాహ్ **عَزَّوَجَلَّ** నర్మీ ఫర్మానే వాలా హై ఔర్ నర్మీ కో పసంద్ ఫర్మాతా హై ఔర్ నర్మీ పర్ వోహ్ కుచ్ అతా ఫర్మాతా హై జో సఖ్తీ పర్ అతా సహీ (ఫర్మాతా).”⁽¹⁾

(24).....ఉమ్మూల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదతునా తేఇషా సిద్దిఖా **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا** సె రివాయత్ హై కె నూర్ కె పైకర్, తమామ్ నబియ్యాకె సర్వర్ **وَاللهِ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ** నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “అల్లాహ్ **عَزَّوَجَلَّ** హర్ ముతేమలే మె నర్మీ కో హీ పసంద్ ఫర్మాతా హై.”⁽²⁾

(25).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** సె రివాయత్ హై కె తాజ్దారే రిసాలత్, షహాన్షాహీ నబువ్వత్ **وَاللهِ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ** నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “నర్మీ జిస్ చీజ్ మె హోతీ హై ఉసే జీనత్ బఖవ్తీ హై.”⁽³⁾

(26).....ఉమ్మూల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదతునా తేఇషా సిద్దిఖా **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا** సె రివాయత్ హై కె సయ్యదుల్ ముబల్లిగీన్, రహ్మాతుల్లిల్ అలమీన్ **وَاللهِ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ** నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ అల్లాహ్ **عَزَّوَجَلَّ**, కిసీ ఫుర్ అప్నే సె భలారూ కా ఇరాదా ఫర్మాతా హై తో ఉన్(కె దిలో) మె ఉల్ఫత్ వ నర్మీ పైదా ఫర్మాదేతా హై.”

(27).....హజరతే సయ్యదునా సహల్ బిన్ **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ** సె రివాయత్ హై

1.....سنن ابى داؤد، كتاب الادب، باب فى الرفق، الحديث: ٤٨٠٧، ج٤، ص٣٣٤ ①

2.....صحيح البخارى، كتاب الادب، باب الرفق فى الامر كله، الحديث: ٦٠٢٤، ج٤، ص١٠٦ ②

3.....مسند البزار، مسند ابى همزه انس بن مالك، الحديث: ٧٠٠٢، ج٢، ص٣٢٩ ③

4.....المستدلل امام احمد بن حنبل، مسند عائشه، الحديث: ٤٨١١، ج٩، ص٣٤٥ ④

కె షఫీఉల్ మజ్బీనీన్, అనీసుల్ గరీబీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఇత్మినాన్ అల్లాహ్ జగ్రోజ్ కీ తరఫ్ సె ఔర్ జల్ద్ బాజీ షైతాన్ కీ తరఫ్ సె హై.”⁽¹⁾

(28).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ జగ్రోజ్ కె మహ్బూబ్, దానాయే గుయాబ్, ముసజ్జహూన్ అనిల్ ఉయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “అద్మీ కీ ఇజ్జత్ ఉస్ కె దీన్, మురవ్వత్ ఉస్ కీ అఖ్ ఔర్ ఉస్ కీ షరాఫత్ ఉస్ కె అఖ్లాఖ్ హై.”⁽²⁾

(29).....హజరతే సయ్యదునా అసజ్ అనోరీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కరతే హై కె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్, నబియ్యాకె తాజ్వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె మర్బు సె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుమ్ మే దో ఖస్లతే(అయసీ హై జిన్ హే(అల్లాహ్ జగ్రోజ్ పసంద్ ఫర్మాతా హై వోహ్ బర్బాదీ ఔర్ ఇత్మినాన్ హై. మై నె అర్జ్ కీ : యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! క్యా వోహ్ ఖస్లతే(మై నె ఖుద్ అప్పే అందర్ పైదా కీ హై, అల్లాహ్ జగ్రోజ్ నె ముర్బు ఉస్ పర్ ఫిత్రతన్ పైదా ఫర్మాయా హై?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా, నహీ(బల్కే అల్లాహ్ జగ్రోజ్ నె తుంహారీ ఫిత్రత్ ఉస్ హీ దో ఖస్లతోంపర్ రఖ్నీ హై.” ఖిర్ మై నే కహా: “తమామ్ తారీఫ్ ఉస్ రబ్ జగ్రోజ్ కె లియే హై జిన్ నె మెరీ ఫిత్రత్ ఉస్ దో ఖస్లతోంపర్ రఖ్నీ జిన్ సె వోహ్ ఔర్ ఉస్ కె రసూల్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ రాజీ హై.”⁽³⁾

(30).....హజరతే సయ్యదునా ఉమ్మే సల్మా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا సె రివాయత్

.....سنن الترمذی، کتاب البر والصلوة، باب ما جاء في الرفق، الحديث: ٢٠١٩، ج ٣، ص ٤٠٧. ①
 .....المسند للإمام أحمد بن حنبل، مسند أبي هريره، الحديث: ٨٧٨٢، ج ٣، ص ٢٩٢. ②
 .....السنن الكبرى للبيهقي، كتاب النكاح، باب ما جاء في قبلة الجسد، الحديث: ١٣٥٨٧. ③

హై కె ఖాతముల్ ముర్సలీన్, రహ్మాతుల్లిల్ తాలమీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ మె తీన్ బాతో(మే సె కోయా ఏక్ భీ నా పాయీ జాయే తో వోహ్ అప్పే కిసీ భీ తమల్ కె సవాబ్ కీ ఉమ్మీద్ నా రఖే : (1) అయ్సా తఖ్ వా జో హరామ్ కామోంసె రోకె (2) అయ్సా హిల్త్ జో ఉసే గుమ్రాహీ సె రోకె (3) హుస్నె అఖ్లాఖ్ జిస్ కె సాథ్ వోహ్ లోగో(మె జిందగీ గుజారే.”⁽¹⁾

సబ్ర్ వ సఖావత్ కీ ఫజీలత్

(31).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే వాలా తబార్, హమ్ బే కసోంకె మదద్ గార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “(కామిల్) ఈమాన్ సబ్ర్ ఔర్ సఖావత్ కా హీ నామ్ హై.”⁽²⁾

(32).....హజరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సయ్యదే తాలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “వోహ్ మోమిన్ జో లోగోంసె మేల్ జోల్ రఖతా ఔర్ ఉన్ కీ తరఫ్ సె పహుంచనే వాలీ తకాలీఫ్ పర్ సబ్ర్ కర్తా హై ఉన్ మోమిన్ సె అఫ్జేల్ హై జో లోగోంసె మేల్ జోల్ నహీ(రఖ్తా ఔర్ ఉన్ కీ తరఫ్ సె పహుంచనే వాలీ తకాలీఫ్ పర్ సబ్ర్ నహీ కర్తా.”

(33).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె రహ్మాతే తాలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె

1..... شعب الإيمان للبيهقي، باب في حسن الخلق، الحديث: ٨٤٢٤، ج ٦، ص ٣٣٩.

2..... المسند لابن يعلى، مسند جابر بن عبد الله، الحديث: ١٨٤٩، ج ٢، ص ٢٢٠.

3..... السنن الكبرى للبيهقي، كتاب آداب القاضى، باب فضل المؤمن القوى..... الخ،

الحديث: ٢٠١٧٥، ج ١٠، ص ١٥٣.

ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “జబ్ హజరతే ఇబ్రాహీం ؑ كَوَّ جَمِيْنِ
 వ ఆస్మాన్ కీ సైర్ కరాయా గయా తో ఆప్ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ నె ఏక్ షఖ్స్ కో
 ఫిస్ వ ఫుజూర్ మె ముబ్తలీలా దేఖ్ కర్ ఉస్ కే లియే హాలాకత్ కీ దుత్
 ఫర్మాయా తో ఉసే హాలాక్ కర్దియా గయా. ఫిర్ ఏక్ ఔర్ షఖ్స్ కో
 గునాహో(మె ముబ్తలీలా దేఖ్ కర్ ఉస్ కె ఖిలాఫ్ భీ దుత్ ఫర్మాయా తో
 అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ نె ఉస్ కీ తరఫ్ వహీ ఫర్మాయా కె అయ్ ఇబ్రాహీం! బేషక్
 జిన్నె మెరీ నాఫర్మానీ కీ వోహ్ మెరా హీ బందా హై ఔర్ తీన్ బాతో(మే సె
 కోయా ఏక్ ఉసే మెరే గజేబ్ సె బచాలే గీ, యా తో వోహ్ తోబా కర్లేగా
 తో మై ఉస్ కీ తోబా ఖబూల్ కర్లుంగా యా వోహ్ ముయి సె మగ్ఫిరత్
 చాహేగా తో మై ఉస్ కీ మగ్ఫిరత్ ఫర్మాదూంగా యా ఫిర్ ఉస్ కీ నస్ సె
 అయ్ సే లోగ్ పైదా హోగే జో మెరీ ఇబాదత్ కరేంగె. అయ్ ఇబ్రాహీం !
 క్యా తుంహే మా'లూమ్ నహీ కె మెరే నామో(మే సె ఏక్ నామ్ యే భీ హై
 కె మై సబ్బూర్ (యా'నీ బహుత్ జేయాదా హిల్వ వాలా) హూ.”(1)

(34).....హజరతే సయ్యదునా అబూ మూసా అష్తరీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె
 రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే ముకర్రమ్, నూరె ముజస్సమ్
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “కిసీ తక్లిఫ్ దహ్ బాత్ కో
 సున్ కర్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ సె జేయాదా సబ్ కర్నే వాలా కోయా నహీ(కె
 లోగ్ ఉస్ కీ తరఫ్ ఔలాద్ మన్ సూబ్ కర్తే హై లేకిన్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఫిర్ భీ
 ఉస్ హే(ముత్ఫ్ ఫర్మాతా ఔర్ రిజ్జే తతా ఫర్మాతా హై” (2)

(35).....హజరతే సయ్యదునా అబూ మన్ ఊద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె మర్వీ

.....المعجم الاوسط، الحديث: ٧٤٧٥، ج ٥، ص ٢٢٢. ①

.....صحيح المسلم، كتاب صفة القيامة والجنة والنار، باب لا احدا صبر على.....الخ، ②

الحديث: ٢٨٠٤، ص ١٥٠٦.

హై కె జబ్ తుమ్ అన్నె కిసీ ముసల్మాన్ భాయీ కో గునాహో(మె ముబ్తలా దేఖో(తో ఉస్ కే ఖిలాఫ్ షైతాన్ కె మదద్గార్ నా బన్ జావో కె తుమ్ యూ(కహో: “అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ ఇసే రుస్వా కరే, అల్లాహ్ ఇస్ కా బురా కరే.” బల్కే యూ(కహో: “అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ ఇసే తోబా కీ తాఫ్ఘీ తతా ఫర్మాయే ఔర్ ఉస్ కీ మగ్ఫిరత్ ఫర్మాయే.”⁽¹⁾

గుస్నె కె వఖ్తే ఖుద్ పర్ ఖాబూ పానే కీ ఫజీలత్

(36).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె రసూలే అక్రమ్, షాహి బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తాఖత్వర్ వోహ్ నహీ(జో లోగోంకో పఛాడదే.” సహోబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె అర్ష్ కీ : “ యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ఫిర్ తాఖత్వర్ కాన్ హై?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “వోహ్ జో గుస్నె కె వఖ్తే అప్పే ఆప్ కో ఖాబూ మె రఖ్తే.”⁽²⁾

(37).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కరే హై కె హొజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కుచ్ లోగోంకె పాస్ సె గుజ్జేరే తో దేఖా కె వోహ్ పథర్ ఉరానే కా ముఖాబలా కర్ రహే థే. ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “యే క్యా హో రహా హై?” లోగో(నె అర్ష్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! యే వోహ్ పథర్ హైకె జిసే హమ్ జమానయే జాహిలియ్యత్ మె తాఖత్వర్ కా పథర్ కహా కరే థే.” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “క్యా మై తుంహీ తుంహారే సబ్ సే తాఖత్వర్ షఖ్నె కె ముతఅల్లిఖ్ నా బతావూ(? తుమ్ మే సె జీయాదా తాఖత్వర్ వోహ్ హై జో గుస్నె కె వఖ్తే

1.....المعجم الكبير، الحديث: ٨٥٧٤، ج ٩، ص ١١٠، بتغير قليل.

2.....صحيح المسلم، كتاب البر والصلة، باب فضل من يملك نفسه.....الخ،

الحديث: ٢٦٠٨، ص ١٤٠٦.

ఖుద్ పర్ జియాదా ఖాబూ పానే వాలా హై.”⁽¹⁾

(38).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తమ్ షుర్రుల్లాహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె ఏక్ షఖ్స్ నె బార్గాహే రిసాలత్ మె తర్జీ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! ముర్రే కౌన్ సీ చిజ్ గజబే ఇలాహీ సె బచా సక్తీ హై?” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “గుస్నా మత్ కియా కరో.”⁽²⁾

(39).....హజరతే సయ్యదునా వహబ్ బిన్ మునబ్బేహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె “తారాత్ మె లిఖా హై : “జబ్ తుర్రే గుస్నా ఆయే తో ముర్రే యాద్ కర్, జబ్ ముర్రే జలాల్ ఆయేగా తో మై తుర్రే యాద్ రఖూంగా ఔర్ జబ్ తుర్రే పర్ జుల్మ్ కియా జాయే తో సబ్ర్ కర్, మేరా తేరీ మదద్ కర్నా తేరీ లియే అప్నీ మదద్ కర్నే సె బెహతర్ హై. అప్నే హాథ్ కో హర్కత్ దే. తేరీ లియే రిజ్కే కె దర్వాజే ఖుల్ జాయేంగే.”⁽³⁾

రహ్మా ఔర్ నర్మ్ దిలీ కీ ఫజీలత్

(40).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రషిఫుర్ రహీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఉస్ జాత్ కీ ఖసమ్ జిస్ కె ఖబజయే ఖుద్రత్ మె మెరీ జాన్ హై ! అల్లాహ్ عَزَّ وَجَلَّ సిర్ఫ్ రహీమ్ కో హీ అప్నీ రహ్మాత్ తొతా ఫర్మాతా హై” హమ్ నె తర్జీ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! క్యా హమ్ సబ్ రహీమ్ హై(?)” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా కె “రహీమ్ వోహ్ నహీ (జో మహాజ్

.....جامع الاحاديث للسيوطي، مستدانس بن مالك، الحديث: ١٣٠٨٧، ج١، ص ٩٣. ❶

.....المستدلل امام احمد بن حنبل، مستد ابن عمرو، الحديث: ٦٦٤٦، ج٢، ص ٥٨٧. ❷

.....فيض القدير، تحت الحديث: ٦٠٢٢، ج٤، ص ٦٢٩. ❸

అమ్మీ జోత్ ఔర్ అప్పే అహలే ఖానా పర్ రహ్మా కరే బల్కే రహీమ్ వోహా హై జో తమామ్ ముసల్మానోంపర్ రహ్మా కరే.”⁽¹⁾

(41).....అమీరుల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదునా అబూ బక్ర సిద్దిఖ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా కె అల్లాహ్ జగ్ ఇర్వాద్ ఫర్మాతా హై : “అగర్ తుమ్ మెరీ రహ్మాత్ చాహతే హో తో మెరీ మఖ్లూఖ్ పర్ రహ్మా కరో.”⁽²⁾

(42).....హజరతే సయ్యదునా ఉసామా బిన్ జైద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె మీరే మీరే ఆఖా, మక్కి మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ సె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా : “బేషక్ అల్లాహ్ జగ్ రహ్మా కర్నే వాలే బందోంపర్ హీ రహ్మా ఫర్మాతా హై.”⁽³⁾

(43).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షహాన్ షాహే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “జో లోగోంపర్ రహ్మా నహీ(కర్తా అల్లాహ్ జగ్ ఉస్ పర్ రహ్మా నహీ(ఫర్మాతా.”⁽⁴⁾

(43).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షహాన్ షాహే నబువ్వత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “జో రహ్మా నహీ(కర్తా ఉస్ పర్ రహ్మా నహీ(కియా జాతా ఔర్ జో ముఅత్ఫ్ నహీ(కర్తా ఉస్ ముఅత్ఫ్ నహీ(కియా జాతా.”⁽⁵⁾

1.....الزهديلهناد،باب الرحمة،الحديث:١٣٢٥،ج٢،ص٦٦٦.

2.....الكامل في ضعفاء الرجال،الرقم٥٩٣١٢٣،خالدين عمرو،ج٣،ص٤٥٧.

3.....صحيح البخارى،كتاب الجنائز،باب قول النبي”يعذب الميت.....الخ“.

الحديث:١٢٨٤،ج١،ص٤٣٤.

4.....صحيح المسلم،كتاب الفضائل،باب رحمة الصبيان والعيال وتواضعه،

الحديث:٢٣١٩،ص١٢٦٨.

5.....الترغيب والترهيب،كتاب القضاء وغيره،باب في شفقة على خلق الله.....الخ،

الحديث:٤٨٨،ج٣،ص١٥٤.

(45).....హజరతే సయ్యదునా జరీర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ نె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహీబే లాలాక్, సయ్యాహ్ అఖ్లాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో అహాలె జేమీన్ పర్ రహ్మో నహీ (కర్తా ఆస్మాన్ కా మాలిక్ ఉన్ పర్ రహ్మో నహీ (ఫర్మాతా.”⁽¹⁾

(46).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ మన్షూద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, మదీనే కె తాజ్దార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ అహాలె జేమీన్ పర్ రహ్మో కరో, ఆస్మాన్ కా మాలిక్ తుమ్ పర్ రహ్మో కరేగా.”⁽²⁾

(47).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తామ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ బయాన్ కర్తే హై కె మై నె అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ كِتَابُكَ پَیْرَ هَؤُوبِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాతే హుయే సునా కె “రహ్మో కరో తుమ్ పర్ రహ్మో కియా జాయే గా. ముఆఫ్ కరో తుంహే ముఆఫ్ కియా జాయేగా.”⁽³⁾

(48).....హజరతే సయ్యదునా సహ్ బిన్ సాద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ మర్వీ హై కె ఏక్ ఔరత్ బార్గాహ్ రిసాలత్ మె కిసీ హాజత్ కీ గర్జ్ సె హాజేర్ హుయీ లేకిన్ ఉసే నూర్ కె పైకర్, తమామ్ నబియోంకె సర్వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె కరిబ్ పహుంచ్నే కే లియే కోయీ జగహ్ నా మిల్ సకీ. యే దేఖ్ కర్ ఏక్ సహాబీ అమ్మీ జగహ్ సె ఉర్ గయే ఔర్ వోహ్ ఔరత్ వహా (బైర్ గయీ. ఫిర్ ఉన్ కీ హాజత్ పూరి హోగయీ. اَصْحَابُ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఉన్ సహాబీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ దర్యాఖ్తే ఫర్మాయా: “తుమ్ నె అయ్సా కుయ్

1..... الترغيب والترهيب، كتاب القضاء وغيره، باب في شفقة على خلق الله..... الخ،

الحديث: ٣٤٥١، ج ٣، ص ١٥٤.

2..... مصنف ابن أبي شيبة، كتاب الادب، باب ما ذكر في الرحمة من الثواب، الحديث: ١٠،

ج ٦، ص ٩٤.

3..... شعب الإيمان لليهقي، باب في معالجة كل ذنب بالتوبة، الحديث: ٧٢٣٦، ج ٥، ص ٤٤٩.

కియా?” ఉన్ హోనె తోర్వో కీ : “ముయ్యే ఉన్ పర్ రహ్మో ఆగయాథా.” యే సున్ కర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ , తుంపర్ రహ్మో ఫర్మాయే.”⁽¹⁾

(49).....హజరతే సయ్యిదునా ఖుర్రహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తె హై కె ఏక్ పఖ్సే నె బార్గాహే రిసాలత్ మె తోర్వో కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! మై బక్రీ కో జెబహ్ కర్తా హూ(తో ముయ్యే ఉన్ పర్ రహ్మో ఆజాతా హై. “ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అగర్ తుమ్ బక్రీ పర్ రహ్మో కరోగే తో అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ తుమ్ పర్ రహ్మో ఫర్మాయేగా.”⁽²⁾

గుస్నా పీ జానే కీ ఫజీలత్

(50).....హజరతే సయ్యిదునా అనస్ జుహనీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో ఇనతిఖామ్ కీ ఖుద్రత్ కె బావుజూద్ గుస్నా పీ జాయే తో అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ ఉసే ఖీయామత్ కె దిన్ మఖ్లూఖ్ కె సామ్నే బులాయేగా ఔర్ ఉసే ఇఖ్తియార్ దేగా కె హూరో(మే సె జిసే చాహే లే లే.”⁽³⁾

(51).....హజరతే సయ్యిదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె దో జహాంకె తాజ్వర్, సుల్తానే బహ్రాబర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ఆద్మీ కా కోయీ ఘూంట్ పీనా గుస్నె కె ఉన్ ఘూంట్ సె అఫ్జెల్ హై జిసే వోహ్ రిజాయే ఇలాహీ కేలియే పీతా హై”⁽⁴⁾

1.....المعجم الكبير، الحديث: ٥٨٥٤، ج٦، ص١٦١، رحمتها بديلها افرحمتها. ①

2.....المستدلام امام احمد بن حنبل بقيقه حديث معاوية بن قره، الحديث: ١٥٥٩٢، ج٥، ص٣٠٤. ②

3.....سنن الترمذی، كتاب صفة القيامة، باب ٤٨، الحديث: ٢٥٠١، ج٤، ص٢٢٢. ③

4.....المستدلام امام احمد بن حنبل، مسندعبدالله بن عمر، الحديث: ٦١٢٢، ج٢، ص٤٨٢. ④

(52).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కుచ్ అయసే లోగోంకె ఖరీబ్ సె గుజేరే జో కుష్తీ లద్ రహే థే. ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “యే క్యా హో రహో హై?” లోగో(నె తర్జ్ కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ఫులా(బహుత్ ఖవీ హై. జో భీ ఉస్ సె లద్దా హై వోహ్ ఉసే పఛాద్ దేతా హై.” తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ , నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “క్యా మై తుంహే ఇస్ సె భీ జేయాదా తాఖత్ వర్ కె బారే మె నా బతావూ(? వోహ్ పఖ్న్ జిస్ పర్ కోయా జాల్మ్ కరే ఔర్ వోహ్ గుస్నా పీజాయే ఔర్ అప్నే గుస్నే పర్ ఖాబూ పాలే తో అయసా పఖ్న్ అప్నే ఔర్ దూస్రే పఖ్న్ కె షైతాన్ పర్ గాలిబ్ ఆజాతా హై.”⁽¹⁾

(53).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె మీరే మీరే ఆఖా, మక్తీ మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “క్యా తుమ్ అబూ జమ్జమ్ కీ తరహ్ బన్నే సె ఆజిజ్ హో?” సహాబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె తర్జ్ కీ: “అబూ జమ్జమ్ కాన్ హై?” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “యే వోహ్ పఖ్న్ హై కె జబ్ సుబహ్ హోతీ తో కహతా హై: اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ وَهَبْتُ نَفْسِىْ وَعَرَضْتُ, యాసీ అయ్ అల్లాహ్ ! عَزَّوَجَلَّ మై నె అప్నీ జాన్ ఔర్ ఇజ్జత్ హిబా కీ. పస్ వోహ్ గాలీ దేనే వాలే కో గాలీ నా దేతా, జాల్మ్ కర్నే వాలే పర్ జాల్మ్ నా కర్తా ఔర్ మార్నే వాలే కో నా మార్తా.”⁽²⁾

(50).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ , అయతే ముబారకా “وَكَظِيمِ الْعَيْظِ” (ال عمران: ١٣٤)

1.....مسند البزار، مسند ابى حمزه انس بن مالك، الحديث: ٧٢٧٢، ج ٢، ص ٣٤٥

2.....جامع الاحاديث للسيوطى، حرف الهمزه مع الياء، الحديث: ٩٤٤٧، ج ٣، ص ٤١٠

కన్జల్ ఈమాన్ : ఔర్ “గుస్నె కో పీనే వాలే” కీ తఖ్సీర్ మె ఫర్మాతే హై(కె “ఇన్ సే మురాద్ యే హై కె జబ్ కోయీ పఖ్నీ తుమ్ సె జేబాన్ దరాజీ కరే ఔర్ తుమ్ ఉస్నా జవాబ్ దేనే కీ తాఖత్ రఖ్తే హో లేకిన్ ఫిర్ బీ అప్నా గుస్నా పీ జాతే హో ఔర్ ఉసే కోయీ జవాబ్ నహీ(దేతే.”

లోగోంసె దర్ గుజేర్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(55).....హజ్రతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె మహ్బూబ్, దనాయే గుయూబ్, మునజ్జిహున్ అనిల్ ఉయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : ఖయూమత్ కె దిన్ జబ్ లోగ్ హిసాబ్ కే లియే ఖదే హోంగె తో ఏక్ మునాదీ ఏ'లాన్ కరేగా కె “వోహ్ పఖ్నీ జిస్ కా త్తజ్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె జీమ్మూవ్ కరమ్ పర్ హై వోహ్ ఉరే ఔర్ జన్నత్ మె దాఖిల్ హోజాయే.” ఫిర్ దూస్త్రీ మర్తబా ఏ'లాన్ కరేగా “వోహ్ పఖ్నీ జిస్ కా త్తజ్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె జీమ్మూవ్ కరమ్ పర్ హై వోహ్ ఉర్ ఖదా హో.” లోగ్ పూచేంగే : “వోహ్ కౌన్ హై జిస్ కా త్తజ్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె జీమ్మూవ్ కరమ్ పర్ హై?” మునాదీ కహేగా: “వోహ్ జో లోగోంసె దర్ గుజేర్ కర్నే వాలే థే.” చునాంచే, బేషుమార్ లోగ్ ఖదే హోంగే ఔర్ బిగ్గేర్ హిసాబ్ వ కితాబ్ జన్నత్ మె దాఖిల్ హో జాయేంగే.”⁽¹⁾

(56).....హజ్రతే సయ్యదునా ఉఖ్బేబా బిన్ తమిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె మై హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్, మహ్బూబె రఖ్తే అక్బర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె మిలా తో అవ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె మెరా హాథ్ పకడ కర్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అయ్ ఉఖ్బేబా! క్యా మై తుంహే దునియా వ ఆఖిరత్ వాలోంకె అచ్చే అఖ్లాఖ్ కె బారే మె నా బతావూ(?” మై

1.....التَّوْبَةُ وَالتَّوْبَةُ، كِتَابُ الْحُدُودِ، بَابُ التَّرْغِيبِ فِي الْعَفْوِ عَنِ الْقَاتِلِ، الْحَدِيثُ: ١٧،

నె తర్జుమా కీ : “జేరూర్ ఇర్షాద్ ఫర్మావయే.” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మావయా: “జో తుమ్ సె ఖత్త తల్లుఖ్ కరే తుమ్ ఉస్ సె తల్లుఖ్ జోడో, జో తుంహే మహారూమ్ కరే తుమ్ ఉస్ తతా కరో ఖెర్ జో తుమ్ పర్ జుల్మ్ కరే తుమ్ ఉస్ ముతఫ్ కరెడో.”⁽¹⁾

(57).....హజరతే సయ్యదునా ఉబయ్య బిన్ కత్బ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే లాలాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మావయా: “జిసే యే పసంద్ హో కె ఉస్కే లియే (జన్నత్ మె) మహల్ బనాయా జాయే ఖెర్ ఉస్ కే దరజాత్ బులంద్ కియే జాయే తో ఉసే చాహియే కె జో ఉస్ పర్ జుల్మ్ కరే ఉసే ముతఫ్ కర్దే, జో ఉసే మహారూమ్ కరే ఉసే తతా కరే ఖెర్ జో ఉస్ సె ఖత్త తల్లుఖ్ కరే ఉస్ సె తల్లుఖ్ జోడే.”⁽²⁾

(58).....హజరతే సయ్యదునా అబూ తబ్దుల్లాహ్ జద్లీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె మై నె ఉమ్ముల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదునా తొజ్జా సిద్దిఖా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఉఫ్ఫర్ రహీం صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె ముతల్లిఖ్ పూచా తో ఉస్ హోనె ఫర్మావయా: “ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నా బురీ బాత్ కర్నే వాలే, నా బురీ కామ్ కర్నే వాలే, నా బాజోరో (మె షోర్ మచానే వాలే ఖెర్ నా పీ బురాయి కా బద్లా బురాయి సె దేనే వాలే థే బల్కే ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ తో ముతఫ్ ఫర్మావే వాలే ఖెర్ దర్ గుజెర్ ఫర్మావే వాలే థే.”⁽³⁾

1.....المعجم الكبير، الحديث: ٧٣٩، ج ١٧، ص ٢٦٩.

2.....المستدرک، کتاب التفسیر، باب تحت آية: کنتم خیر امة اخرجت للناس،

الحديث: ٣٢١٥، ج ٣، ص ١٢.

3.....سنن الترمذی، کتاب البر والصلوة، باب ماجاء فی خلق النبی، الحديث: ٢٠٢٣،

ج ٣، ص ٤٠٩.

(59).....ఉమ్మూల్ మో'మినీన్ హజరతే తేఇషా సిద్దిఖా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا فَرَّاحِي هَا (కె సయ్యదే తాలమ్, నూరే ముజస్సమ్ وَاللهِ وَسَلَّم عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَبِي جِيహాద్ కె ఇలావా కబీ కిసీ షఖ్స్ కో అప్పే హాథ్ సె నహీ (మారా బెర్ నా హీ కబీ అప్పీ జాత్ కీ ఖాతిర్ ఇన్తిఖామ్ లియా. హా (జబ్ కోయా షఖ్స్ అల్లాహ్ غَزَوَجَلَّ كِي హారామ్ కర్దా చీజోంకా ఇర్తికాబ్ కర్దా తో ఆప్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ , అల్లాహ్ غَزَوَجَلَّ కే లియే ఉన్ సె ఇన్తిఖామ్ లేతే. ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سె జో సువాల్ కియా గయా ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِي جِيహాద్ కె నహీ (ఫర్ఘాయా సివాయే గునాహ్ కా సబబ్ బన్నే వాలీ బాత్ కె క్యూకె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇన్ ముతామలాత్ మె లోగోంసె దూర్ రహతే థే. జబ్ బీ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో దో కామోంకా ఇఖ్తియార్ దియా గయా తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَبِي جِيహాద్ కామ్ హీ కొ ఇఖ్తియార్ ఫర్ఘాయా.”⁽¹⁾

(60).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَبِي جِيహాద్ ఫర్ఘాయా: “జో షర్మసార్ కీ లగ్జిష్ కో ముతాఫ్ కరేగా అల్లాహ్ غَزَوَجَلَّ ఖేయామత్ కె దిన్ ఉన్ కే గునాహోంకో ముతాఫ్ ఫర్ఘాయేగా.”⁽²⁾

(61).....ఉమ్మూల్ మో'మినీన్ హజరతే సయ్యదునా తేఇషా సిద్దిఖా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే ముకర్రమ్, నూరే ముజస్సమ్ وَاللهِ وَسَلَّم عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَبِي جِيహాద్ ఫర్ఘాయా: “అహ్లే మురవ్వత్ కీ లగ్జిషోంకో ముతాఫ్ కరో జబ్ తక్ కె వోహ్ షర్కే సజో కె హాఖ్దార్ నా హో జాయే.”⁽³⁾

.....المسند للإمام أحمد بن حنبل، مسند عائشة، الحديث: ٢٥٠٣٩، ج ٩، ص ٤٥١، بتغير قليل. ①
 .....مسند البزار، مسند أبي هريرة، الحديث: ٨٩٦٧، ج ٢، ص ٤٧٧. ②
 .....المسند للإمام أحمد بن حنبل، مسند عائشة، الحديث: ٢٥٠٣٠، ج ٩، ص ٥٤٤. ③

ముసల్మానోంకి ఖైర్ ఖ్వాహీ కీ ఫజీలత్

(66).....హాజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا సె రివాయత్ హై కె హాజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ఉమ్మత్ హై, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “దీన్ ఖైర్ ఖ్వాహీ హై.” సహాబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె అర్వ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ وَسَلَّمَ! కిస్ కీ? ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “అల్లాహ్ عَزَّ وَجَلَّ కీ, ఉన్ కీ కితాబ్ కీ, ఉన్ కే రసూల్ కీ, ముసల్మానోంకె ఇమామ్ కీ బెర్ ఆమ్ మోమినోంకీ.”⁽¹⁾

(67).....హాజరతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హాజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రజూఫ్ కరీమ్ وَالهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “మోమిన్ ఏక్ దూస్రే కె ఖైర్ ఖ్వాహ్ బెర్ ఆపస్ మె మహాబ్బత్ కర్నే వాలే హాతే హై అగర్ చె ఉన్ కె షహర్ ముఖ్తలిఫ్ హో(బెర్ మునాఫిక్ ఏక్ దూస్రే సె ధోకా కర్నే వాలే హాతే హై అగర్చే ఉన్ కే షహర్ ఏక్ హీ హో.”⁽²⁾

(68).....హాజరతే సయ్యదునా బక్ర బిన్ తబ్దుల్లాహ్ ముజేనీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, ఫర్మాతే హై కె “అగర్ మై కిసీ మస్జిద్ మె పహుంచూ(బెర్ వోహ్ లోగోంసె ఖచా ఖచ్ భరీ హో ఫిర్ ముర్ఖు సె పూఛా జాయే కె ఇన్ మె సబ్ సె బెహ్తార్ షఖ్స్ కౌన్ హై? తో మై సువాల్ కర్నే వాలే సె పూఛూంగా: క్యా తుమ్ ఇన్ మే సబ్ సె జియాదా ఖైర్ ఖ్వాహీ కర్నే వాలే కో పహ్చాన్తే హో? అగర్

①.....صحیح المسلم، کتاب الايمان، باب بيان الدين النصيحة، الحديث: ٤٧٠٠، ص ٤٧.

②.....التريغيب والتريهيب، کتاب البيوع، باب التريهيب من الغش والتريغيب في الخ،

الحديث: ١٢، ج ٢، ص ٣٦١.

హోహ్ ఉన్ కో పహ్చాన్తా హోగా తో మై కహూంగా కె “యహీ సబ్ సె బెహతర్ హై ఔర్ మై యే భీ జాన్తా హూ(కె ఇన్హే(ధోకా దేనే వాలా సబ్ సె బద్ తరీన్ పఖ్నీ హై. ముయ్యే ఇన్ కె బెహతరీన్ పఖ్నీ పర్ పర్మే ముబతలా హోజానే కా ఖాఫ్ హై ఔర్ ఇన్ కె బురే పఖ్నీ కె నేక్ హో జానే కీ ఉమ్మీద్ భీ హై.”

(69).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, ఖొరారే ఖొల్ఫో సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుమ్ మే సె కోయా భీ ఉన్ వఖ్నీ తక్ కామిల్ మో'మిన్ నహీ(హో సక్తా జబ్ తక్ కె హోహ్ అప్పే ముసల్మాన్ భాయీ కే లియే భీ వహీ పసంద్ నా కరే జో అప్పే లియే పసంద్ కర్తా హై.”(1)

(70).....హజరతే సయ్యదునా ముఅజ్జే رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె మీరే మీరే ఆఖా, మక్కి మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె అఫ్జెల్ ఈమాన్ కె ముతఅల్లిఖ్ సువాల కియా గయా తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అఫ్జెల్ ఈమాన్ యే హై కె తూ అల్లాహ్ కీ ఖాతిర్ మహబ్బత్ రఫ్ ఔర్ ఉసీ కీ ఖాతిర్ బుగ్గే రఫ్ ఔర్ తెరీ జెబాన్ జీక్రుల్లాహ్ సె తర్ రహే.” ఫిర్ అర్జ్ కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! ఇన్ కే బాద్?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “లోగోంకే లియే వహీ పసంద్ కరో జో అప్పే లియే కర్తే హో ఔర్ లోగోంకే లియే వహీ నాపసంద్ కరో జో తుమ్ అప్పే లియే నాపసంద్ కర్తే హో ఔర్ అచ్చీ బాత్ కరో యా ఖామూష్ రహో.”(2)

దిల్ కీ పాకీజ్గీ ఔర్ ముసల్మానోంకె కీనా సె బచ్నే కీ ఫజీలత్

(71).....హజరతే సయ్యదునా అబూ సకాద్ ఖుద్రి رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె

1.....صحيح المسلم، كتاب الايمان، باب الدليل على ان من خصال.....الخ،

الحديث: ٤٥، ص ٤٢.

2.....المسنن للإمام احمد بن حنبل، حديث معاذ بن جبل، الحديث: ٢٢١٩٣، ج ٨، ص ٢٦٦.

రివాయత్ హై కె షహాన్షాహీ మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ,
 నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మెరీ ఉమ్మత్ కె అబ్దాల్ జన్నత్ మె (మహజ్జే) అప్పే
 ఆ'మాల్ కీ బినా పర్ దాఖిల్ నా హోంగె బల్కే వోహ్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ కీ
 రహ్మాత్, నఫ్సే కీ సఖావత్, దిల్ కీ పాకీజేగీ ఔర్ తమామ్ ముసల్మానోంపర్
 రహ్మాత్ హోనే కీ వజహ్ సె జన్నత్ మె దాఖిల్ హోంగె.”⁽¹⁾

(72).....హజరతే సయ్యిదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్
 కర్తే హై కె హమ్ బార్గాహే రిసాలత్ మె హజరేర్ థే కె తాజ్దారే రిసాలత్,
 షహాన్షాహీ నబువ్వత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఉన్
 రాస్తే సె తుంహారే పాస్ ఏక్ జన్నతీ షఖ్స్ ఆయేగా.” ఇత్నేమె ఏక్ అన్సారి
 సహోబీ ఆయే జిన్ కీ దాఢీ సె వుజూ కా పానీ టపక్ రహాథా. ఉన్ హోనె
 అప్పే జూతే బాయే(హాథ్ మె పక్డే హుయే థే. ఫిర్ ఉన్ హోనె సలామ్
 కియా. దూస్రే దిన్ ఫిర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె యహీ ఇర్షాద్
 ఫర్మాయా తో ఫిర్ వోహీ అన్సారి సహోబీ పహ్లా కీ తరహా ఆయే. తీస్రే దిన్
 భీ అయ్సా హీ హువా. జబ్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ అప్పీ మజ్లిస్ సె
 ఉరే తో హజరతే సయ్యిదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అత్వైద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఉన్ సహోబీ
 కె పీఛే హో లియే ఔర్ ఉన్ సె కప్పే లగే: “అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ కీ ఖసమ్ మై నె
 అప్పే వాలిద్ సె హాయా కీ హై మై తీన్ దిన్ తక్ ఉన్ కే పాస్ నహీ(
 జావూంగా అగర్ ఆప్ మునాసిబ్ సమ్రేయే(తో తీన్ దిన్ మురేయే అప్పే పాస్
 రహారనే కీ ఇజాజత్ తతా ఫర్మాయే.” అన్సారి సహోబీ నే ఇజాజత్ దే దీ.
 హజరతే సయ్యిదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె హజరతే సయ్యిదునా
 అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అత్వైద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఉన్హే బతాయా కె “మై నె తీన్ రాతే(

1..... كثر العمال، كتاب الفضائل، باب لحو ق في القطب والابدال، الحديث: ٣٤٥٩٦

ఉన్ కే సాథ్ గుజారీ లేకిన్ ఉన్ హే(రాత్ మె ఇబాదత్ కర్తే నా దేఖా. హా! జబ్ వోహా అప్పే బిస్తర్ పర్ కర్వట్ లేట్ తే తో అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ కా జీక్రే ఔర్ ఉస్కీ కిబ్రియాయీ బయాన్ కర్తే యహా(తక్ కె నమాజే ఫజ్ల కే లియే ఉర్ ఖడే హోతే.”

హజరతే సయ్యిదునా అబ్దుల్లాహ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ఫర్మాతే హై కె మై నె అన్సారీ సహోబీ సె అచ్చీ బాత్ కె ఇలావా కుచ్ నా సునా. జబ్ తీన్ దిన్ పూరే హుయే తో ఖరీబ్ థా కె మై ఉన్ కె ఆమాల్ కో హాఖీర్ జాన్తా లేకిన్ జబ్ మై నె ఉన్ అన్సారీ సహోబీ సె కహా: “అయ్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ కె బందే! మెరే ఔర్ మెరే వాలిద్ కె దర్మియాన్ కోయీ నారాజే ఔర్ జుదాయీ నహీ(హై బల్కే మై నె తో హుజుర్ నబియ్యే పాక్ سَلَّمَ وَاللهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో తీన్ బార్ ఫర్మాతే సునా కె అబీ తుంహారే పాస్ ఏక్ జన్నతీ షఖ్స్ ఆయేగా ఔర్ తీనో(బార్ ఆప్ హీ ఆయే. చునాంచే, మై నె పుఖ్తా ఇరాదా కర్లియా కె మై ఆప్ కె పాస్ రహూంగా ఔర్ దేఖూంగా కె ఆప్ క్యా అమల్ కర్తే హై(తాకె మై భీ ఆప్ కీ పైర్వీ కరూ( ). లేకిన్ మై నె ఆప్ కో కోయీ బడీ ఇబాదత్ కర్తే నహీ(దేఖా తో ఫిర్ ఆప్ కైసే ఇన్ బులంద్ మఖామ్ తక్ పహుంచే కె హుజుర్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఆప్ కె ముతఅల్లిఖ్ యే బాత్ ఇర్వాద్ ఫర్మాయీ?” అన్సారీ సహోబీ నె జవాబ్ దియా:” ఔర్ తో కోయీ తమల్ నహీ(బస్ యహీ(హై జో ఆప్ నె దేఖా.” హజరతే సయ్యిదునా అబ్దుల్లాహ్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ఫర్మాతే హై కె యే బాత్ సున్ కర్ జబ్ మై వహా(సె చల్నే లగా తో అన్సారీ సహోబీ నె ముర్రే ఆవాజ్ దీ ఔర్ కహా: “మెరా కోయీ ఔర్ తమల్ నహీ(బస్ యహీ(హై జో ఆప్ నె దేఖా. ఇన్ కే ఇలావా మై కిసీ భీ ముసల్మాన్ కే లియే అప్పే దిల్ మె ఖోట్ నహీ(పాతా ఔర్ జో అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ నె కిసీ కో దియా హై ఉస్ పర్ హాసద్ నహీ(కర్తా.” హజరతే సయ్యిదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్రే صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ,

ఫర్మాతే హై కె మై నె ఉన్ సె కహా : “యహీ వోహ్ తోమల్ హై జిస్ నె ఆప్ కో రిఫ్తతే(బఖ్షీ(బర్ ఇన్ కీ తాఖత్ నహీ(రఖ్ఫె.”⁽¹⁾

(73).....హజరతే సయ్యదునా ముతేవియా బిన్ ఖుర్రా رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె “లోగో(మె అఫ్జల్ తరీన్ వోహ్ హై జో ఉన్ మె సబ్ సె పాకీజా సీనే వాలా బర్ సబ్ సె జియాదా వోహ్ గీబత్ సె బచ్నే వాలా హై.”⁽²⁾

(74).....హజరతే సయ్యదునా కతబ్ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ సె పూఛా గయా కె “సోనే వాలా మగ్ఫిరత్ యాఘ్ బర్ ఖియామ్ కర్నే వాలా మష్కూర్ కైసె హోగా? ఆప్ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ నె ఫర్మాయా: “ఏక్ పఖ్స్ రాత్ కో ఖియామ్ కర్తా హై బర్ అప్నే సోయే హుయే భాయీ కే లియే పీర్ పీఛే దుతే కర్తా హై తో అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ ఉన్ ఖియామ్ వాలే కీ దుతే కె సబబ్ ఉన్ సోనే వాలే కీ మగ్ఫిరత్ ఫర్మా దేతా హై బర్ సోనే వాలే కీ ఖైర్ ఖ్వాహీ కీ వజహ్ సె ఖియామ్ కర్నే వాలా ఇన్ బాత్ క ముస్తహిఫ్ హోతా హై కె ఉన్ కా షుక్రియా అదా కియా జాయే.”

లోగో(మె సులహ్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(75).....హజరతే సయ్యదునా అబూ దర్దా رَضِيَ اللهُ عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహీబే తాలాక్ الهِ وَسَلَّمُ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “క్యా మై తుంహే దర్జా కె ఏతిబార్ సె నమాజ్, రోజే బర్ సద్దే సె అఫ్జల్ తోమల్ కె బారే మె నా బతావూ(?” సహోబా ఏ కిరామ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمْ نِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمْ కి: “క్యా నహీ(.” ఆప్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمْ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అపస్ కె తఅల్లుఖాత్ కో అచ్చా కరో క్యూంకీ నా

.....المصنف لعبد الرزاق، كتاب العلم، باب الرخص والشدائد، الحديث: ٤٩٤٤ ①

ج ١٠، ص ٢٦٠.

.....المصنف لابن ابى شيبة، كتاب الزهد، حديث ابى قلابة، الحديث: ٨، ج ٨، ص ٢٥٤ ②

ఇత్తిఫాఖీ దీన్ కో మూండ్ దేనే వాలీ హై.”

అదాయగీ ఏ హుఖూఖ్ కీ ఫజీలత్

(76).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే నామ్దార్, మదీనే కె తాజ్దార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “జిస్ నె అప్పే జబాన్ సె కోయా హుఖ్ పురా కియా తో ఉస్ కా అజ్ర్ బద్ధతా రహేగా హత్తా కె ఖేయామత్ కె దిన్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ ఉసే ఉస్ కా పురా సవాబ్ అతా ఫర్మాయేగా.”⁽²⁾

మజ్లూమ్ కీ మదద్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(77).....హజరతే సయ్యదునా బారా బిన్ అజిబ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె ప్యారే హుబీబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె హమే (మజ్లూమ్ కీ మదద్ కర్నే కా హుక్మ దియా.”⁽³⁾

(78).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె నూర్ కె పైకర్, తమామ్ నబియోంకె సర్వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అప్పే భాయీ కీ మదద్ కరో ఖాహ్ జాలిమ్ హో యా మజ్లూమ్.” మై నె అర్జ్ కీ : “మై మజ్లూమ్ కీ మదద్ తో కర్ సక్తా హూ (లేకిన్ జాలిమ్ కీ మదద్ కైసె కరూ(?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ఉసే జొల్వే సె రోక్రో.”⁽⁴⁾

1..... سنن الترمذی، کتاب صفة القيامة، باب ٥٦، الحديث: ٢٥١٧، ج ٤، ص ٢٢٨

2..... حلية الاولياء، الرقم ٣٩٩ عبد الله بن مبارك، الحديث: ١١٨٠١، ج ٨، ص ١٩٢

3..... سنن الترمذی، کتاب الادب، باب ماجاء في كراهية لبس..... الخ، الحديث: ٢٨١٨، ج ٤، ص ٣٦٩

4..... سنن الترمذی، کتاب الفتن، باب ٦٨، الحديث: ٢٢٦٢، ج ٤، ص ١١٢

జాలిమ్ కో జాల్మ్ సె రోక్నే కా బయాన్

(79).....హాజరతే సయ్యదునా ఖైస్ బిన్ అబీ హాజిమ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె మై నె అమీరుల్ మోమినీన్ హాజరతే సయ్యదునా అబూ బక్ర సిద్దిఖ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కో యే ఫర్మాతే హుయే సునా అయ్ లోగో! తుమ్ యే ఆయతే ముబారకా పథతే హో :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسُكُمْ لَا يَصْرُكُمْ مَنْ صَلَّى

إِذَا هَتَدْتُمْ ۗ (٧٠: المائدة)

తర్జుమా ఏ కన్జోల్ ఈమాన్: అయ్ ఈమాన్ వాలో! తుమ్ అప్పీ ఫిక్ర రఖో తుమ్హారా కుఫ్ నా బిగాడే గా జో గుమ్రాహ్ హువా జబ్ కె తుమ్ రాహ్ పర్ హో.

(ఫిర్ ఫర్మాయా) మై నె సర్కారే మక్క ఏ ముకత్రమా, సర్కారే మదీన ఏ మునవ్వరా وَسَلَّمْ وَ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో ఇర్షాద్ ఫర్మాతే సునా కె “జబ్ లోగ్ జాలిమ్ కో దేఖో(ఔర్ ఉసే జాల్మ్ సె నా రోకే(తో ఖెరీబ్ హై కె అల్లాహ్ ఉన్ సబ్ పర్ అజాబ్ ఫేజే.”⁽¹⁾

(80).....హాజరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అత్మ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె దో జహా(కె తాజ్వర్, సుల్తానే బహారోబర్ وَسَلَّمْ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ తుమ్ దేఖో కె మెరీ ఉమ్మత్ జాలిమ్ కీ తాజీమ్ కర్ రహీ హై తో తుంహారా జాలిమ్ కో జాలిమ్ కహ్నో తుంహే(ఉన్ సె జుదా కర్ దేగా.”⁽²⁾

నాదాన్ కో రోక్నే కా బయాన్

(81).....హాజరతే సయ్యదునా నేమాన్ బిన్ బషీర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సయ్యదుల్ ముబల్లిగీన్, రహ్మాతుల్లీల్ తలమీన్ وَسَلَّمْ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: అప్పే నాదానోంకో రోకే

1..... سنن الترمذی، کتاب التفسیر، باب سورة مائدة، الحدیث: ۳۰۶۸، ج ۲، ص ۴۱.

2..... المسند للإمام احمد بن حنبل، مسند عبد الله بن عمرو، الحدیث: ۶۷۹۸، ج ۲، ص ۶۲۱.

రఖో. (1)(2)

ముసల్మానోంకీ మదద్ ఔర్ ఉన్ కీ జేరూరత్ పూరి కర్నే కీ ఫజీలత్

(82).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షఫీఉల్ ముజ్బీబీన్, అనీసుల్ గెరీబీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “కుఫ్ లోగ్ అయ్సే హై(జిసీహే(అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ నె లోగోంకీ హజతే(పూరి కర్నే కే లియే పైదా ఫర్మాయా హై. లోగ్ హజత్ కె వఖ్తే ఉన్ కీ తరఫ్ రుజూత్ కర్తె హై. యహీ(వోహ్ లోగ్ హై జో ఖీయామత్ కె దిన్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ కె అజాబ్ సె మహ్ పూజే ఫహంగ్.”(3)

(83).....హజరతే సయ్యదునా సహల్ బిన్ సాద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ కె మహ్ బూబ్, దానాయే గుయూబ్, మునజ్జహున్ అనిల్ ఉయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఖైర్ ఔర్ షర్ కె ఖజానే అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ కె పాస్ హై ఔర్ ఉన్ కీ చాబీయా(ఇన్సాన్ హై. ఉన్ షఖ్నీ కే లియే ఖుష్ ఖబ్రీ హై జిసే అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ నె ఖైర్ కీ చాబీ ఔర్ షర్ కే లియే తాలా బనాయా ఔర్ హాలాకత్ హై ఉస్కే

(1).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ రఉకైఫ్ మనావీ عَلَيْهِ سَلَامُ اللهُ وَالْوَالِدِينَ وَسَلَّمَ ఇన్ హదీసే ముబారకా కె తహ్ తఫ్సీల్ ఫర్మాతే హై కె “ఇన్ మె ఖితాబ్ సరపరస్తే కో హై కె వోహ్ అమ్మీ నా సమర్ఖు మాతహ్ కో ఫుజూల్ ఖరచీ సె రోకే(”

(فيض القدير للمناوي، تحت الحديث: ٣٨٩٤، ج ٣، ص ٥٧٩، ملخصاً)

.....شعب الإيمان للبيهقي، باب أحاديث في الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر، 2

الحديث: ٧٥٧٧، ج ٦، ص ٩٢.

.....المعجم الكبير، الحديث: ١٣٣٣٤، ج ١٢، ص ٢٧٤. 3

లియే జిసే షర్ కీ చాబీ ఔర్ ఖైర్ కే లియే తాలా బనాయా.”⁽¹⁾

(84).....హజరతే సయ్యదునా ఇబ్నే తబ్బాస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ نె రివాయత్ హై కె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్, మహ్బూబె రబ్బే అక్బర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాతా హై: “ మై రబ్ హూ(. మై నె ఖైరో షర్ కో ముఖద్దర్ ఫర్మా దియా హై. ఖుష్ఖబరీ హై ఉన్ కే లియే జిస్ కె హాథ్ మె ఖైర్ కీ చాబీ హై, ఔర్ ఖరాబీ హై ఉన్ కే లియే జిస్ కె హాథ్ మె షర్ కీ చాబీ హై.”⁽²⁾

(85).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ نె రివాయత్ హై కె సర్కారే వాలా తబార్, హమ్ బే కసోంకె మదద్గార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాతా: “జిస్నే కిసీ మోమిన్ నె తకలిఫ్ వ ముసీబత్ కో దూర్ కియా అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ وَجْهَهُ ఉన్ కే లియే ఫుల్ సిరాత్ పర్ నూర్ కె దో అయ్ సె హుస్నె పైదా ఫర్మాయేగా జిస్ కీ రోష్నీ సె ఇత్నీ మఖ్లాఖ్ రోష్నీ హుసీల్ కరేగీ. జిస్ కీ తా'దాద్ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ وَجْهَهُ కె సివా కోయీ నహీ (జాన్తా.”⁽³⁾

(86).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سَ نె రివాయత్ హై కె సయ్యదే తలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాతా: “జో పఖ్ఫ్ కిసీ ముసల్మాన్ కీ దునియావీ ముసీబత్ దూర్ కరేగా అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ وَجْهَهُ ఖియామత్ మె ఉన్ కీ ముసీబత్ దూర్ ఫర్మాయేగా ఔర్ జిస్ కిసీ ముసల్మాన్ కె ఐబ్ ఛుపాయేగా అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ وَجْهَهُ దునియా వ ఆఖిరత్ మె ఉన్ కే ఉయూబ్ ఛుపాయేగా ఔర్ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ وَجْهَهُ ఉన్ వఖ్ఖ్ తక్ బందే

.....المعجم الكبير، الحديث: ٥٨١٢، ج ٦، ص ١٥٠. ①

.....الدر المنثور، سورة الانبياء، تحت الآية: ٢١، ج ٥، ص ٦٢٢. ②

.....المعجم الاوسط، الحديث: ٤٥٠٤، ج ٣، ص ٢٥٤. ③

కీ మదద్ కర్తా రహ్మో హై జబ్ తక్ వోహ్ అప్పే ముసల్మాన్ భాఈ కీ మదద్ కర్తా రహ్మో హై.”⁽¹⁾

(87).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “మఖ్లాఖ్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కీ పర్వరదా హై(యానీ తమామ్ మఖ్లాఖ్ కో వహీ పాల్నే వాలా హై) ఔర్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కో అప్పీ మఖ్లాఖ్ మె సబ్ సె జియాదా మహ్బూబ్ వోహ్ హై జో ఉస్ కే పర్వర్దా కో సబ్ సె జియాదా ఫాఇదా పహుంచాయె.”⁽²⁾

(88).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే ముక్రమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ నె ముసల్మాన్ భాయీ కీ హజత్ రవాయీ కీ గోయా ఉన్నె సారి ఉమర్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కీ ఇబాదత్ కీ.”⁽³⁾

(89).....హజరతే సయ్యదునా అబూ మూసా అష్తరీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ మై కె రసూలే అక్రమ్, షాహీ బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఏక్ మోమిన్ దూస్రె మోమిన్ కే లియే ఇమారత్ కీ తరహ్ హై జిస్ కా బాజ్ హిస్సా బాజ్ కో తఖ్వియత్ పహుంచాతా హై.”⁽⁴⁾

(90).....హజరతే సయ్యదునా నోమాన్ బిన్ బషీర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ మై కె హుజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ,

1.....صحيح المسلم، كتاب الذكروالدعاء،باب فضل الاجتماع على تلاوة.....الخ،

الحديث: ٢٦٩٩، ص ١٤٤٧.

2.....المسندلابي يعلى الموصلي،الحديث: ٣٤٦٥، ج ٣، ص ٢٣٢.

3.....الفرودوس بماثور الخطاب،باب الميم،الحديث: ٦١١١، ج ٢، ص ٢٨٦.

4.....صحيح البخارى، كتاب المظالم والغضب،باب نصر المظلوم،الحديث: ٢٤٤٦،

ج ٢، ص ١٢٧.

నే ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మో'మినీన్ కీ ఆపస్ మె రహ్మా, ముహాబ్బత్ ఔర్ సిలా రహీమ్ కర్నే కీ మిసాల్ ఏక్ జిస్మి కీ సీ హై కె జబ్ ఉస్ కె కిసీ ఉత్వే కో తక్ లిఫ్ పహుంచ్ తీ హై తో పూరా జిస్మి బుఖార్ ఔర్ బేఖ్వాబీ కా సికార్ హో జాతా హై.”⁽¹⁾

హజరతే సయ్యదునా సులేమాన్ బిన్ అహ్మద్ తబేరానీ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె మై ఖ్వాబ్ మె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఊఫుర్ రహీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కీ జేయారత్ సె ముష్రఫ్ హువా తో మై నె ఉస్ (మజ్కూరా) హదీస్ కె ముతతల్లిఖ్ పూఛా తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె తీన్ బార్ హాథ్ కా ఇషారా కర్నే ఫర్మాయా: “యే సహీహ్ హై.”

(91).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె ఏక్ షఖ్ నె బార్గాహే రిసాలత్ మె తార్జీ కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! “కాన్సా తమల్ అఫ్జల్ హై?” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుంహారా అప్నే ముసల్మాన్ భాయీ కో ఖుష్ కర్నా యా ఉస్ కా ఖర్జ్ అదా కర్ దేనా యా ఉసే ఖానా ఖిలానా.”⁽²⁾

(92).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మో'మిన్ మో'మిన్ కా ఆఇనా హై. మో'మిన్ మో'మిన్ కా భాయీ హై. జహాంఖీ మిలే ఉసే నుఖ్సాన్ సె బచాతా ఔర్ పీర్ పీఛే ఉస్మి హిఫ్జత్ కర్తా హై.”⁽³⁾

1.....شرح السنة للبغوي، كتاب البر والصلة، باب تعاون المؤمن وتراحمهم

الحديث: ٣٣٥٣، ج ٦، ص ٤٥٣.

2.....شعب الإيمان للبيهقي، باب في التعاون على البر والتقوى، الحديث: ٧٦٧٨.

ج ٦، ص ١٢٣.

3.....سنن أبي داؤد، كتاب الادب، باب في النصيحة والحيطة، الحديث: ٤٩١٨.

ج ٤، ص ٣٦٥.

(93).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُا సె రివాయత్ హై కె ఏక్ దిన్ మీరే మీరే అఖో, మక్కి మదనీ ముస్తఫా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا أجمعين కిరామ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె సహాబా ఏ కిరామ్ ఇస్తిఫ్సార్ ఫర్మాయా కె “ముర్రె అయ్సే దరఖ్త కె బారే మె బతావో జో ముసల్మాన్ మర్ద్ కే ముషాబా హోతా హై ఔర్ ఉస్ కె పత్తే నహీ(గిర్తే వోహ్ అప్నే రబ్ కె హుక్మ్ సె హర్ వఖ్తే ఫల్ దేతా హై.” హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ఫర్మాతే హై కె మెరే దిల్ మె ఖయాల ఆయా కె హో నా హో యే ఖజూర్ కా దరఖ్తే హై లేకిన్ మై నె అమీరుల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదునా అబూ బక్ర్ సిద్దిఖ్ ఔర్ అమీరుల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదునా ఉమర్ ఫారూఖ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا కీ మాజూద్గీ మె బోల్నా మునాసిబ్ ఖయాల నా కియా. జబ్ వోహ్ దోనోంభీ నా బోలే తో హుజూర్ నబియ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఖుద్ హీ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా కె “వోహ్ ఖజూర్ కా దరఖ్తే హై.”(1)

(94).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షహాన్షాహే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫో సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ , నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో కిసీ మోమిన్ కీ మహ్మామాన్ నవాజీ కరే యా ఉస్ కీ హాజత్ కో ఉస్ పర్ ఆసాన్ కర్దే తో అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె జేమ్మి ఏ కరమ్ పర్ హై కె జన్నత్ మె ఉసే ఖుద్దామ్ ఆతా కరే.”(2)

కిసీ కీ పరేషానీ దూర్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(95).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె

.....مسند البرار، مسند عبد الله بن عباس، الحديث: ٤٠٧١ ج ٢، ص ٢٣٦ ①

.....حلية الالياء، يزيد بن ابان رقاشي، الحديث: ٣١٧٣ ج ٣، ص ٦٢ ②

من اضاف مؤمنا بدلله من خدم مؤمنا.

రివాయత్ హై కె తాజ్దారే రిసాలత్, మాహే నబువ్వత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ,
 నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “బేషక్ అల్లాహ్ జల్ జల్ పరేషాన్ హాలోంకి మదద్ కర్న్
 కో పసంద్ ఫర్మాతా హై.”⁽¹⁾

(96).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె
 రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే లాలాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ,
 నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో కిసీ గేమ్జేదా కీ దస్తగిరీ కర్తా హై అల్లాహ్
 جَلَّ جَلَّ جَلَّ ఉన్ కే లియే 73 నేకియా’ లిఖ్తా హై ఏక్ నేకీ సె అల్లాహ్
 جَلَّ جَلَّ جَلَّ ఉన్ కీ దునియా వ ఆఖిరత్ కో సవార్ దేతా ఔర్ బాకీ నేకియా(
 ఉన్ కే లియే దరజాత్ కీ బులందీ కా సబబ్ బన్తీ హై.”⁽²⁾

(97).....హజరతే సయ్యదునా అబూ సకాద్ ఖుద్రి رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్
 కర్తే హై కె ఏక్ మర్తబా హమ్ సర్కారే నామ్దార్, మదీనే కె తాజ్దార్
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె షరీకే సఫర్ థే కె ఏక్ షఖ్స్ కంజోర్ సీ సువారి
 పర్ సువార్ హాకర్ ఆయా ఔర్ ఉన్నె అప్పీ సువారి కో దాయే(బాయే(
 ఘుమానా ఘురూ కర్ దియా ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్
 ఫర్మాయా : “జిస్ కె పాస్ జాఇద్ సువారి హా వోహ్ ఉసే దే దే(జిస్ కె
 పాస్ సువారి నహీ(, ఔర్ జిస్ కే పాస్ బచీ హుయీ ఖురాక్ హా ఉసే
 ఖిలాదే జిస్కే పాస్ ఖురాక్ నహీ(, ఇసీ తరహా మాల్ కీ ముఖ్తలిఫ్ అఖ్సామ్
 జీక్ర ఫర్మాయే(హత్తా కె హమ్ నె మహ్సూస్ కియా కె బచీ హుయీ చీజ్
 మే సె కిసీ కో అప్పే పాస్ రఖ్ లేనే కా హాఖ్ హీ నహీ(హై.”⁽³⁾

(98).....హజరతే సయ్యదునా అబూ జోర్ గెఫ్ఫార్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్

- 1.....المستدلابي يعلى الموصلي، حديث سعد بن سنان عن انس بالحديث: ٤٢٨٠، ج ٣، ص ٤٥٢
- 2.....المستدلابي يعلى الموصلي، حديث سعد بن سنان عن انس بالحديث: ٤٢٥٠، ج ٣، ص ٤٤٥
- 3.....سنن ابى داؤد، كتاب الزكوة، باب فى حقوق المال، بالحديث: ١٦٦٣، ج ٢، ص ١٧٥

కర్తే హై(కె మై నె బార్గాహే రిసాలత్ మె తర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! బందే కో కాన్ సీ చీజ్ దోజ్ఖో సె నజాత్ దిల్వావగి?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ జగ్రోగ్ర పర్ ఈమాన్ లానా.” మై నె తర్జ్ కీ : “క్యా ఈమాన్ కె సాఫ్ కోయా తమల్ భీ హై?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “బందే కో జో అల్లాహ్ జగ్రోగ్ర నె రిజ్జో దియా హై ఉస్ మే సె కుచ్ నా కుచ్ సద్ఖో కర్తా రహే.” మై నె తర్జ్ కీ : “అగర్ వోహ్ ఫఖీర్ హోకర్ దేనే కె లియే కుచ్ నా పాతా హో తో?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “వోహ్ నేకీ కీ దా'వత్ దే ఔర్ బురాఈ సె మనత్ కరే.”

మై నె తర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! అగర్ అచ్చే తరిఖే సె గుఫ్తగా నా కర్ సక్తా హో కె నేకీ కీ దా'వత్ దే ఔర్ బురాఈ సె మనత్ కరే తో?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “కిసీ జాహిల్ కె సాఫ్ కోయా నేకీ కర్తే.” మై నె తర్జ్ కీ : “అగర్ వోహ్ ఖుద్ జాహిల్ హో కిసీ కె సాఫ్ భలాఈ నా కర్ సక్తా హో తో?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “వోహ్ మగ్లూబ్ కీ మదద్ కరే.” ఫిర్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా. “క్యా తుమ్ అప్పే భాఈ మె కోయా భలాఈ నహీ(ఛోదనా చాహత కె లోగోంసె తేజ్య్యత్ కో దూర్ కర్ దే?” మై నె తర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! క్యా అయ్సా కర్నే వాలా జన్నత్ మె దాఖిల్ హో జాయేగా?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “జో మో'మిన్ యా ముసల్మాన్ ఇన్ ఖస్సతో(మే సె కోయా ఖస్సత్ అప్పాయిగా మై ఉస్ కా హాఫ్ పకద్ కర్ ఉసే జన్నత్ మె దాఖిల్ కర్దూంగా.”⁽¹⁾

కమ్జోరోంకీ కఫాలత్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(99).....హజరత సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ జగ్రోగ్ర కె ప్యారే హబీబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్

.....المعجم الكبير للحديث: 160، ج 2، ص 106.

ఫర్మాయా : “బేవహ్ ఔర్ మిస్కీన్ కీ కఫాలత్ కే లియే కోషిష్ కర్నే వాలా అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ కీ రాహ్ మె జిహాద్ కర్నే వాలే కీ తరహ్ హై.”⁽¹⁾

(100).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె నూర్ కె పైకర్, తమామ్ నబియ్యోంకె సర్వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “బేవహ్ ఔర్ మిస్కీన్ కీ కఫాలత్ కే లియే కోషిష్ కర్నే వాలా అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ కీ రాహ్ మె జిహాద్ కర్నే వాలే ముజాహిద్ యా ఉస్ పఖ్నీ కీ తరహ్ హై జో దిన్ కో రోజహ్ రఖతా ఔర్ రాత్ కో ఖియామ్ కర్తా హై.”⁽²⁾

(101).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే మక్కయే ముకర్రమా, సర్దారే మదీనయే మునవ్వరా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ నే (కిసీ ముసల్మాన్ ముర్దే కే లియే) ఖాబ్ర్ ఖోదీ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ జన్నత్ మె ఉస్ కే లియే ఫుర్ బనాయేగా ఔర్ ఉసే ఖియామత్ తక్ ఉస్ కా తాత్ర్ మిల్తా రహేగా,..... జిస్ నె మయ్యత్ కో గున్లై దియా వోహ్ గునాహోంసె అయసే పాక్ సాఫ్ హోకర్ నికల్తా హై జైసా కె ఉస్ దిన్ థా కె జిస్ దిన్ ఉస్ కీ మా(నె ఉసే జనాథా,.....జిస్నే మయ్యత్ కో కఫన్ పహ్నాయా అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఉసే మయ్యత్ కె కప్డోంకీ తా'దాద్ కె బరాబర్ జన్నతీ లిబాస్ పహ్నాయేగా,..... జిస్ నె కిసీ గేమ్జేదా కో తసల్లీ దీ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఉసే తఖ్వా కా లిబాస్ పహ్నాయేగా ఔర్ (జబ్ వోహ్ ఫాత్ హోగా తో) అర్వాహ్ మె ఉస్ కీ రూహ్ పర్ రహ్మాత్ నాజీల్ ఫర్మాయేగా,.....జిస్ నె కిసీ ముసీబత్ జేదా కో తసల్లీ దీ తో అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఉసే అయసే దో జన్నతీ హుల్లై తతా ఫర్మాయేగా కె

.....صحیح البخاری، کتاب النفقات، باب فضل النفقة على الاهل، الحديث: ۵۳۰۳ ①

.۵۱۱ ص ۳ ج

.....المسند للإمام احمد بن حنبل، مسند ابی هريره، الحديث: ۸۷۴۰، ج ۳، ص ۲۸۵ ②

జిన్ కీ ఖీమత్ దునియా భీ నహీ(హో సక్తీ.....జో జనాజే కె పీచే చలాయహా(తక్ కె తద్ఫేన్ మకమ్మల్ హోగయీ తో అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ ఉసే కేలిపీ తీన్ ఖీరాత్ ఆక్రే లిఖేగా ఔర్ ఏక్ ఖీరాత్ ఉహుద్ పహాద్ సె బడా హై,..... జిస్ నె కిసీ యతీమ్ యా బేవహ్ కీ కఫాలత్ కీ అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ ఉసే అర్స్ కె సాయే మె జగహ్ అతా ఫర్మాయేగా. ఔర్ ఉసే అమ్మీ జన్నత్ మె దాఖిల్ ఫర్మాయేగా,.....జో రోజేహ్ రఫ్ఫే యా మిస్కీన్ కో ఖానా ఖిలాయే ఔర్ జనాజే కె సాథ్ చలే ఔర్ మరీజ్ కీ ఇయాదత్ కరే తో ఉసే కోయీ గునాహ్ నా పహుంచేగా.”⁽¹⁾

యతీమోంకీ కఫాలత్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(102).....హజరతే సయ్యదునా సుఫియాన్ బిన్ ఉయైనా رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ سَئِدُنا సె మర్వీ హై కె దో జహా(కె తాజేవర్, సుల్తానే బహ్రోబర్ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, సుల్తానే బహ్రోబర్ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మై ఔర్ యతీమ్ కీ కఫాలత్ కర్నే వాల ఖ్వాహ్ వోహ్ యతీమ్ రిష్షేదార్ హో యా అజ్నబీ జన్నత్ మె అయసే హోంగే.” ఉస్కే బాద్ హజరతే సయ్యదునా సుఫియాన్ బిన్ ఉయైనా رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ سَئِدُنا సె అమ్మే హాథ్ కీ ఉంగ్లియోంసె ఇషారా కియా.”⁽²⁾

(103).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَئِدُنا సె రివాయత్ హై కె సయ్యదుల్ ముర్సలీన్, రహ్మాతుల్లిల్ తలమీన్ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ముసల్మానోంకె ఫురో(మె సబ్ సె అచ్చా ఫుర్ వోహ్ హై జిస్ మె యతీమ్ కె సాథ్ అచ్చా సులూక్ కియా జాతా హై ఔర్ ముసల్మానోంకె ఫురో(మె సె బద్తరీన్ ఫుర్ వోహ్ హై జిస్ మె యతీమ్ కె

1.....المعجم الاوسط، الحديث: ٩٢٩٢، ج ٦، ص ٤٢٩، بلون اجرى له.....الى..... يوم القيامة.

2.....الادب المفرد، باب فضل من يعول يتيمًا بين ابويه، الحديث: ١٣٣، ص ٥٨.

సాథ్ బద్ సులూకీ కీ జాతీ హై.” ఫిర్ ఆప్‌లె అలీ عَلِيٍّ وَهُوَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَهُوَ اللهُ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మై బెర్ యతీమ్ కీ కఫాలత్ కర్నే వాలా జన్నత్ మె అయ్ సె హోంగే.” ఫిర్ షహాదత్ బెర్ దర్మియాన్ కీ ఉంగ్గికో జమ్‌తే ఫర్మాదియా.”⁽¹⁾

(104).....హాజరతే సయ్యదునా అబూ మూసా అప్‌తే రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షఫ్‌ఉల్ మజ్బీబీన్, తనీసుల్ గెరీబీన్ وَهُوَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَهُوَ اللهُ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిన్ దస్తర్ ఖ్వాన్ పర్ యతీమ్ హో పైతాన్ ఉన్ దస్తర్ ఖ్వాన్ కె ఖరీబ్ నహీ(జాతా).”⁽²⁾

(105).....హాజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ కె మహ్‌బూబ్, దనాయే గుయూబ్, మునజ్జేహూన్ తానిల్ ఉయూబ్ وَهُوَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَهُوَ اللهُ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఉన్ జోత్ కీ ఖసమ్ జిన్నె మురేబ్ హాఖ్ కె సాథ్ మబ్‌ఉస్ ఫర్మాయా! అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ, ఖీయామత్ కె దిన్ ఉన్ షఖ్ కో అజాబ్ నా దేగా జిన్నె యతీమ్ పర్ రహ్మా కియా బెర్ ఉన్ కె సాథ్ నర్మీ సె పేష్ ఆయా బెర్ ఉస్కీ యతీమీ బెర్ జేఈఫ్ పర్ రహ్మా కియా బెర్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ నె అప్పే ఫజ్జే సె ఉసే జో వాఫీర్ మాల్ తతా ఫర్మాయా ఉన్‌కే సబబ్ అప్పే పడోసీ పర్ తకబ్బుర్ నా కియా.”⁽³⁾

(106).....హాజరతే సయ్యదునా అబూ ఉమామా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్, మహ్‌బూబే రబ్బే అక్బర్ وَهُوَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَهُوَ اللهُ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో కిసీ యతీమ్ కె సర్ పర్ హాథ్ ఫేర్తా హై అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఉసే హర్ బాల్ కె బద్లె ఏక్ నేకీ తతా

1.....الادب المفرد، باب خير بيت فيه.....الخ، الحديث: ١٣٧، ص ٥٨.

2.....مجمع الزوائد، كتاب البر والصلة، باب ماجاء فى الايتام والارامل والمساكين،

الحديث: ١٣٥١٢، ج ٨، ص ٢٩٣، مفهوماً.

3.....المعجم الاوسط، الحديث: ٨٨٢٨، ج ٦، ص ٢٩٦.

ఫర్మాతా హై ఔర్ జిస్ కీ కఫాలత్ మె యతీమ్ లడ్కా యా లడ్కీ హో ఖ్వాహ్ వోహ్ యతీమ్ రిష్టేదార్ హో యా అజ్నబీ తో మై ఔర్ వోహ్ జన్నత్ మె ఇస్ తరహో హోంగే.” ఫిర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ” ఫిర్ అంగూరే ఔర్ షహాదత్ కీ ఉంగ్లీ కో మిలాదియా.”⁽¹⁾

(107).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ” రివాయత్ హై కె ఏక్ షఖ్స్ నె బార్గాహ్ రిసాలత్ మె దిల్ కీ సఖ్తీ కీ షికాయత్ కీ తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ” నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అగర్ తుమ్ అప్పే దిల్కో నర్మ కర్నా చాహతే హో తో మిస్కీనోంకో ఖానా ఖిలావో ఔర్ యతీమోంకె సర్ పర్ షఫ్ఖత్ నె హాథ్ ఫేరో.”⁽²⁾

(108).....హజరతే సయ్యదునా మాలిక్ బిన్ అత్మ్ ఖురైషీ عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె మర్వీ హై కె ఖాతముల్ ముర్బలీన్, రహ్మాతుల్లిల్ తలమీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో కిసీ ముసల్మాన్ యతీమ్ కీ కఫాలత్ కరే యహా(తక్ కె వోహ్ యతీమ్ ఉస్ నె బే నియాజే హో జాయే తో అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ , యఖ్నన్ ఉస్ కే లియే జన్నత్ వాజిబ్ ఫర్మాదేతా హై.”⁽³⁾

(109).....హజరతే సయ్యదునా జబర్ అన్సారి عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ” అప్ నె వాలిద్ నె రివాయత్ కర్తే హై కె ఏక్ లడ్ కే నె సర్కారే వాలా తబార్, హమ్ బే కసోంకె మదద్గార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ” కో మస్తిద్ మె దేఖా తో అర్జ్ కీ: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ఆప్ పర్ సలామ్ హో. మై ఏక్ యతీమ్ మిస్కీన్ లడ్కా హూ(ఔర్ మెరీ గేరీబ్ వ మొహోతాజ్ వాలిదా హై జో కుచ్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ నె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ” కో తేతా

1..... شعب الإيمان للبيهقي، باب في رحم الصغير وتوقير الكبير، الحديث: ۱۱۰۳۶

ج ۷، ص ۴۷۲، بتغير قليل.

2..... شعب الإيمان للبيهقي، باب في رحم الصغير وتوقير الكبير، الحديث: ۱۱۰۳۴

ج ۷، ص ۴۷۲.

3..... المعجم الكبير، الحديث: ۶۶۹، ج ۱۹، ص ۳۰۰.

ఫర్మాయా హై ఉస్ మే సె థోదాసా హమే(భీ తతా ఫర్మాఇయే! అల్లాహ్
عَزَّوَجَلَّ ఆప్ కీ రజా చాహతా హై యహా(తక్ కె ఆప్ రాజీ హోజాయే.”
హుజూర్ నబీయ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అయ్
లద్ కే అప్పీ బాత్ దొహరావో తుంహారీ జెబాన్ పర్ తో ఫరిష్తా బోల్తా హై?”
ఉస్ నె అప్పీ కలామ్ కో దొహరాయా. ఫిర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె
ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో కుచ్ ఆలే రసూల్ కె ఫుర్ మె హై లే ఆవో.”

చునాంచె, ఏక్ లవ్ (అనాజ్ వగైరా కా) పేష్ కియా గయా జో
ఏక్ ముర్తీ సె జేయాదా ఔర్ దో సె కమ్ థా. ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె
ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అయ్ లద్ కె! యే లే జావో! ఇస్ మె తుంహారీ ఔర్
తుంహారీ వాలిదా ఔర్ బహన్ కే లియే దో పహర్ ఔర్ రాత్ కా ఖానా హై.
మై ఇస్ మె బరకత్ కీ దుత్ సె తుంహారీ మదద్ కర్తా రహూంగా.”
చునాంచె, వోహ్ లద్ కా వహా(సె రుఖ్సత్ హో కర్ జబ్ మస్జిద్ కె దర్వాజే
పర్ పహుంచా తో ఉస్నా సామ్నా హజరతే సయ్యిదునా సాద్ బిన్ అబీ
వఖోర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె హువా ఆప్ నె ఉస్ కే సర్ పర్ దస్తే పఫఖత్ ఫేరా.
రావీ ఫర్మాతే హై యే మా'లూమ్ నహీ(కె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె
ఉసే కుచ్ తతా కియా యా నహీ(? జబ్ ఆప్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బార్గహా
రిసాలత్ మె హాజిర్ హుయే తో హుజూర్ సర్వరే కోనైన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె
ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ తుమ్ యతీమ్ సె మిలే థే క్యా మై నె తుంహే ఉస్
కె సర్ పర్ హాథ్ ఫేర్తే నహీ(దేఖా?” హజరతే సయ్యిదునా సాద్ బిన్ అబీ
వఖోర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె అర్వో కీ: “క్యా నహీ(.” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె
ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ బాల్ పర్ తుంహారా హాథ్ గుజ్జేరా ఉస్ కె బద్లే
మె తుంహారే లియే నేకీ హై.”

“ఇస్ హాదీస్ సె మా'లూమ్ హువా కె యతీమ్ కె సర్ పర్ హాథ్
ఫేర్నా ముస్తహాబ్ హై.”

లా వారిస్ బచ్చోంకీ తర్బియ్యత్ బెర్ ఉన్ కె
బడే హోనే తక్ ఉన్ పర్ ఖర్చే కర్నే కీ ఫజీలత్

(110).....ఉమ్మూల్ మోమినీన్ హాజరతే సయ్యిదతునా తాఇషా సిద్ధీఖా
رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا سِ رِ وَايَاتُ هَا كِ سِ وَايَاتُ تَالِمْ, నూరే ముజస్సమ్
رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نِ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిన్ నె కిసీ బచ్చే కీ పర్వర్మ్
కీ యహా(తక్ కె వోహా “اَلَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ” కప్పూ షురూ కర్దే తో
అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ ఉన్ షఖ్ఫ్ సె హోసాబ్ నా లేగా^{(1) (2)}

హుస్నె సులూక్ కీ ఫజీలత్

(111).....హాజరతే సయ్యిదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ యజీద్ ఖతమీ
رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ سِ رِ وَايَاتُ هَا Kِ R_హౌతే తాలమ్, నూరే ముజస్సమ్
رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نِ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “హర్ భలాయీ సద్ధా హై.”⁽³⁾

(112).....హాజరతే సయ్యిదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్కూద్ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె
رِ وَايَاتُ هَا Kِ హోజూర్ నబియ్యే ముకర్రమ్, నూరే ముజస్సమ్
رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نِ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “హర్ భలారూ సద్ఖా హై
ఖ్వాహ్ గేనీ కె సాథ్ హో యా ఫఖీర్ కె సాథ్.”⁽⁴⁾

(1).....హాజరతే సయ్యిదునా తల్లామా తబ్దుర్ రకాఫ్ మనావీ عَلَيْهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఇన్ హోదీసే
ముబారకా కె తహాత్ ఫర్మాతే హై కె “యే హోదీసె అప్పీ బెలాద్ బెర్ గైర్ కీ యతీమ్ బెలాద్
వగైరా సబ్ కో షామిల్ హై

(فيض القدير، تحت الحديث: ٨٦٩٦، ج ٦، ص ١٧٤)

.....المعجم الاوسط، الحديث: ٤٨٦٥، ج ٣، ص ٣٧٠. 2

.....المسند للإمام احمد بن حنبل، حديث عبد الله بن يزيد خطمي انصاري، 3

الحديث: ١٨٧٦٦، ج ٦، ص ٤٥٤.

.....المعجم الكبير، الحديث: ١٠٠٤٧، ج ١٠، ص ٩٠. 4

(113).....హజరతే సయ్యదునా అబూ మూసా అష్తరీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె రసూలే అక్రమ్, షాహీ బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “నేకీ ఔర్ బదీ కో లోగోంకె లియే హైదా కియా గయా హై, బరోజే ఖీయామత్ ఉన్ హే ఖదా కియా జాయేగా. నేకీ అప్పే కర్నే వాలోంకో బషారతే(దేగీ ఔర్ ఉన్ సె భలాయీ కా వా'దా కరేగీ. జబ్ కె బురాయి కహేగీ దూర్ హో జావో మగర్ వోహ్ ఉస్కీ తాఖత్ నహీ(రఫేంగే బల్వే బురాఈ కె సాథ్ చిమ్టేంగె. (1)

(114).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “దునియా మె నేకీ కర్నే వాలే ఆఖిరత్ మె భీ నేకీ వాలే హోంగె ఔర్ దునియా మె బురాఈ కర్నే వాలే ఆఖిరత్ మే భీ బురాఈ వాలే హోంగె.”(2)

(115).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఊఫ్ రహీం صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుంహే(మా'లూమ్ హై షేర్ దహాడతే వఖ్తే క్యా కహతా హై?” సహోబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె అర్వో కీ : “అల్లాహ్ ఔర్ ఉస్కీ రసూల్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ బెహతర్ జాన్తే హై.” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “షేర్ కహతా హై: అయ్ అల్లాహ్! عَزَّوَجَلَّ! ముర్బే కిసీ నేక షఖ్స్ పర్ ముసల్లత్ నా ఫర్మానా.”(3)

1.....المسند للإمام احمد بن حنبل، حديث ابى موسى اشعري، الحديث: ٤: ١٩٥٠

ج ٧، ص ١٢٣.

2.....المعجم الاوسط، الحديث: ١٥٦، ج ١، ص ١٥٦.

3.....الفر دوس بماثور الخطاب، باب التاء، الحديث: ٢١٥٥، ج ١، ص ٢٩٧.

(116).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “సదఖా అగర్ చె 70 హజార హాథో (మే సె గుజరే తో భీ ఆఖిరి షఖ్స్ కా అజ్జ్ పహలే సద్ఖా కర్నే వాలే కే బరాబర్ హోగా.”⁽¹⁾

(117).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ కె మీరే మీరే ఆఖా, మక్కి మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “హర్ రోజ్ తులూ ఆఫ్తాబ్ కె బాద్ ఇన్సాన్ కె హర్ జోద్ పర్ సద్ఖా హై. అగర్ తుమ్ దో బందోంకె దర్మియాన్ ఇన్సాఫ్ సె హైస్లా కరో తో యే సద్ఖా హై. అగర్ తుమ్ సువారీ పర్ సువార్ హోనే మె కిసీ కీ మదద్ కర్దో తో యే భీ సద్ఖా హై. అగర్ కిసీ కా సామాన్ సువారీ పర్ రఖ్ దో తో యే భీ సద్ఖా హై. అచ్చీ బాత్ కర్నా భీ సద్ఖా హై. హర్ ఖదమ్ జో మస్తిద్ కీ తరఫ్ ఉరే సద్ఖా హై ఔర్ రాస్తే సె తకలీఫ్ దహ్ చీజ్ హటానా భీ సద్ఖా హై.”⁽²⁾

(118).....హజరతే సయ్యదునా అబీ బిన్ కతాబ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె షహాన్షాహే మదీనా, రాహతే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ మెరే ఖరీబ్ సె గుజరే, మెరే సాథ్ ఏక్ షఖ్స్ థా. ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె దర్యాఫ్తే ఫర్మాయా: “అయ్ అబీ! యే కౌన్ హై?” మై నె అర్జ్ కీ: యే మెరా మఖ్రూజ్ హై. మై ఇస్ సె ఖర్జ్ కా తఖాజ్ కర్ రహా హూ.” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అయ్ అబీ! ఇస్ సె అచ్చా సులూక్ కరో.” యే ఫర్మానే కె బాద్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కిసీ కామ్

1.....الفردوس بماثور الخطاب، باب اللام، فصل لو، الحديث: ١٢٨، ج ٢، ص ١٩٩.

2.....صحيح المسلم، كتاب الزكوة، باب بيان ان اسم الصلقة.....الخ، الحديث: ١٠٠٩.

సె తషరీఫ్ లే గయే. జబ్ దోబారా మెరే పాస్ సె గుజ్జేరే తో వోహా షఖ్సీ మెరే సాథ్ నా థా. ఇస్తిఫ్సార్ ఫర్మాయా: “అయ్ అబీ! తుమ్ నె అప్పే మఖ్సీరూజ్ భాయీ కె సాథ్ క్యా సులూక్ కియా?” మై నె తర్జుమా కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم! వోహా ఖర్జ్ అదా నహీ(కర్ సక్తా థా. చునాంచె మై నె అప్పే మాల్ కా ఏక్ తిహాయీ హిస్సా అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ కీ ఖాతిర్, ఏక్ తిహాయీ ఆప్ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم కీ ఖాతిర్ ఔర్ బాఖీ ఏక్ తిహాయీ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ కీ తరఫ్ సె ముయ్యే అఖ్దయే తాఫీఖ్ మిల్నే కే సబబ్ ముఆఫ్ కర్ దియా.” ఆప్ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم నె (ఖుష్ హోకర్) తీన్ బార్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ తుంపర్ రమ్మా కరే హమే ఇసీ చీజ్ కా హుక్మ దియా గయా.”

ఫిర్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అయ్ అబీ! బేషక్ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ నె అప్పి మఖ్సీలూఖ్ మే సె కుఫ్ లోగోంకో భలాయీ కా సబబ్ బనాయా హై. భలూఈ ఔర్ భలూఈ కామోంకో ఉన్ కా మహ్బూబ్ బనాదే. భలూఈ కె హరీసో(పర్ భలూఈ కా తలబ్ కర్నా ఆసాన్ ఫర్మా దియా ఔర్ ఇన్ పర్ అతా కీ బారిష్ బర్సాఈ. లిహజ్ ఖైర్ తలబ్ కర్నే వాలోంకీ మిసాల్ ఇన్ బారిష్ కీ సీ హై జో అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ నె బన్జర్ వ ఖహత్ జేదా జేమీన్ పర్ బర్నాయీ ఇస్ కే సబబ్ జేమీన్ ఔర్ అహ్లే జేమీన్ కో జిందగీ బఖ్షీ ఔర్ బే షక్ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ నె ముఖ్సీలూఖ్ మె అచ్చాయీ కె దుష్మన్ భీ హైదా ఫర్మాయే హై. ఫిర్ భలూయీ ఔర్ భలూయీ కె కామోంకో ఉన్ కే లియే నాపసందీదా బనా దియా ఔర్ ఉన్ హే(భలూయీ తలబ్ కర్నే సె రోక్ దియా ఉన్ కీ మిసాల్ ఇన్ బారిష్ కీ సీ హై జిసే అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّوَعَلَّ నె ఖహత్ జేదా జేమీన్ పర్ బరస్నే సె రోక్ దియా ఔర్ ఇన్ కే సబబ్ జేమీన్ ఔర్ అహ్లే జేమీన్ కో హలాక్ ఫర్మాదియా.”⁽¹⁾

①.....الموسوعة لابن ابی الدنيا، کتاب قضاء الحوائج، باب فی فضل المعروف،

الحديث: ٤، ج، ٤، ص ١٤١ .

అచ్చే ఆ'మాల్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(119).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె తాజ్దారే రిసాలత్, షహాన్షాహే నబువ్వత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “బే షక్ అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ نె ముయ్ హుస్నె అఖ్లాఖ్ ఔర్ ఆ'మాల్ కో కమాల్ తక్ పహుంచానే కే లియే మబ్ఠూసే ఫర్మాయా.”⁽¹⁾

(120).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే లాలాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె బేషక్ అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ అచ్చే ఔర్ ఆ'లా కామోంకో పసంద్ ఔర్ బురే కామోంకో నా పసంద్ ఫర్మాతా హై.”⁽²⁾

(121).....హజరతే సయ్యదునా ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే నామ్దార, మదీనే కె తాజ్దారే صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ కే లియే 117 అఖ్లాఖ్ హై. జో బందా ఇన్ మే సె కిసీ ఏక్ కో అప్పాయేగా అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ ఉసే జేరూర్ జన్నత్ మె దాఖిల్ ఫర్మాయేగా.”⁽³⁾

(122).....హజరతే సయ్యదునా అబూ సఈద్ ఖుద్రి رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ కె వ్యారే హబీబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ కె హుజూర్ ఏక్ లోహ్ హై జిన్ పర్ 315 అఖ్లాఖ్ హై. అల్లాహ్ جَلَّ وَجَلَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాతా హై జో ఉన్ మె సె కిసీ ఏక్ పర్ తేమల్ కరే ఔర్ మరే సాథ్ కిసీ కో షరీక్ నా ఠహారాయే తో మై ఉసే

1.....المجم الاوسط، الحديث: 6800، ج 5، ص 103.

2.....شعب الإيمان للبيهقي، باب في حسن الخلق، الحديث: 8012، ج 6، ص 241.

3.....مستدأبي داؤد طيالسبي، الجزء الاول، حديث عثمان بن عفان، ص 14.

జన్నత్ మె దాఖిల్ కరూంగా.”⁽¹⁾

(123).....మర్వీ హై కె నూర్ కె పైకర్, తమామ్ నబియ్యాంకె సర్వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఈమాన్ కె 333 జెసాఫ్ హై. జో ఇన్ మే సె కిసీ ఏక్ పర్ భీ తమల్ కరేగా జన్నత్ మె దాఖిల్ హోగా.”⁽²⁾

ముసల్మాన్ పర్ జుల్మ్ కర్నే కీ మజమ్ముత్

(124).....హజరతే సయ్యిదునా ఉఖ్బా బిన్ తమిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివయత్ హై కె సర్కారే మక్కయే ముకర్రమా, సర్కారే మదీనయే మునవ్వరా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ తుమ్ దేఖో కె అల్లాహ్ గ్రంథ్ కిసీ బందే కో గునాహోంకె బావుజూద్(నేమతే) తతా ఫర్మాతా రహా హై తో యే అల్లాహ్ గ్రంథ్ కీ తరఫ్ సె ఉస్ కే లియే ఢీల్ (యాసీ మొహాలత్) హై.” ఫిర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె యే ఆయాతే ముబారకా తిలావత్ ఫర్మాయే:

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ
فَتَحْنَأَ عَلَيْهِمُ أَبْوَابُ كُلِّ
شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِهَا
أُوتُوا أَحَدَهُمْ بَعْتَةً فَاذًا
هُم مُّبْلِسُونَ ﴿٣٠﴾ فَقَطَعُ
ذَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ

తర్జుమా ఏ కన్జుల్ ఈమాన్ : ఫిర్ జబ్ ఉస్ హోనె భులా దియా జో నసీహతే(ఉస్ కో కీ గయిథీ హమ్ నె ఉస్ పర్ హర్ చీజ్ కె దర్వాజే ఖోల్ దియే. యహా(తక్ కె జబ్ ఖుష్ హుయే ఉస్ పర్ జో ఉస్ హే(మిలా తో హమ్ నె అచానక్ ఉస్ హే(పకడ్ లియా అబ్ వోహ్ ఆన్ టూటే రహా గయే తో జడ్ కాల్ దీ గయి జోలిమొంకీ ఖర్

1.....عمدة القارى شرح صحيح البخارى، كتاب الايمان، باب امور الايمان

تحت الحديث: ٩، ج ١، ص ١٩٦.

2.....معرفة الصحابة لابی نعيم، الرقم ١٩٤٣ عبيدا ابو عبدالرحمن، الحديث: ٦، ٤٨٠.

ج ٣، ص ٣٢٨.

طَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ

సబ్ ఖుబియో (సరాహా అల్లాహ్ రబ్ సారే జహా) (కా. (1))

العَالِيَيْنَ ﴿١٥﴾ (الانعام: ٧٤، ٤٥)

(125).....హజరతే సయ్యదునా తమ్మూర్ బిన్ యాసిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై (కె అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కీ రహ్మాత్ సె మాయూస్ హోనా ఉస్ కీ మదద్ సె నా ఉమ్మీద్ హోనా ఔర్ ఉస్ కీ ఖుఫ్ యా తద్ బీర్ సె బే ఖాఫ్ హోనా బడే కబీరాహ్ గునాహో (మే సె హై.”(2))

(126).....హజరతే సయ్యదునా ఖుజైమా బిన్ సాబిత్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె మర్సీ హై కె దో జహాంకె తాజ్ వర్, సుల్తానే బహ్రావర్ وَسَلَّم وَاللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : మజ్లూమ్ కి బద్దుత సె బచో కె యే ఆస్మానోంపర్ ఉరాయా జాతీ హై ఔర్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాతా హై: “(అయ్ మజ్లూమ్!) ముయ్ అమ్మీ ఇజ్జత్ వ జలాల్ కీ ఖసమ్ మై తెరి మదద్ జేరూర్ కరూంగా. అగర్ చె కుఫ్ తాఖీర్ సె హో.”(3))

(127).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సయ్యదుల్ మబల్గీన్, రహ్మాతుల్లిల్ ఆలమీన్ وَسَلَّم وَاللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మజ్లూమ్ కీ బద్దుత్ సె బచో అగర్ చె వోహ్ కాఫీర్ హీ క్యూ న హో క్యూంకె ఉస్ కా కుద్ తో ఉస్ కీ అమ్మీ జాన్ పర్ హై.”(4))

1.....المستدلل امام احمد بن حنبل، حديث عقبه بن عامر جهني، الحديث: 17313

ج 6، ص 122.

2.....شعب الايمان للبيهقي، باب في الرجامن الله، الحديث: 1000، ج 2، ص 20.

3.....المعجم الكبير، الحديث: 3718، ج 4، ص 84.

4.....التريغيب والترهيب، كتاب القضاء، باب الترهيب من الظلم.....الخ، الحديث: 3410.

ج 3، ص 142، بتغير قليل.

(128).....హాజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె పఫీఉల్ ముజ్నీబీన్, అనీసుల్ గరీబీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జుల్ఫ్ బరోజే ఖీయామత్ అంధేరా హోగా.”⁽¹⁾

(129).....హాజరతే సయ్యదునా అబ్బాస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ غَزْوَجَلَّ كِ مహ్బూబ్, దానాయే గుయూబ్, మునజ్జిహున్ అనీల్ ఉయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా కె “తుంహారా రబ్బ్ جَلَّ وَجَلَّ” ఇర్షాద్ ఫర్మాతా హై: “ముయ్యె అప్పీ ఇజ్జత్ వ జలాల్ కీ ఖసమ్ మై జాలిమ్ సె జేరూర్ బద్లా లూంగా జల్ద్ యా తాఖీర్ సె ఔర్ ఉస్ సె భీ జేరూర్ ఇన్తిఖామ్ లూంగా జిస్ నె మజ్లూమ్ కో దేఖా లేకిన్ బావుజూదే ఖుద్రత్ ఉస్ కీ మదద్ నా కీ.”

ముసల్మాన్ భాయీ కీ జాఇజ్ సిఫారిష్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(130).....హాజరతే సయ్యదునా అబూ మూసా అష్తరీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్ మహ్బూబ్ రబ్బ్ అక్బర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ కోయీ హాజత్ మన్ అయే తో ఉస్ కీ సిఫారిష్ కియా కరో తాకె తుంహే(అజ్జ్ మిలే ఔర్ అల్లాహ్ غَزْوَجَلَّ చాహే అప్పే నబీ కీ జబాన్ సె ఫైన్లా జారి కర్వాయే.”⁽³⁾

(130).....హాజరతే సయ్యదునా సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె ఖాతముల్ ముర్షలీన్, రహ్మాతుల్లీల్ ఆలమీన్

1..... صحیح المسلم، كتاب البر والصلة، باب تحريم الظلم، الحديث: ۲۰۷۸، ص ۱۳۹۴.

2..... المعجم الاوسط، الحديث: ۳۶، ج ۱، ص ۲۰.

3..... صحیح البخاری، كتاب الزکوة، باب التحريض على الصدقة والشفاعة فيها، الحديث: ۱۴۳۲، ج ۱، ص ۴۸۳.

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “సబ్ సె అఫ్ జేల్ సద్ఖా జేబాన్ కా సద్ఖా హై.” సహోబా ఏ కిరామ్ رَضَوْنَ اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ نె అర్జ్ కి: “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّي اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! జేబాన్ కా సద్ఖా క్యా హై?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుంహారీ వోహ్ సిఫారిష్ జిన్ సె కిసీ కీ జాన్ బచాలో ఔర్ కోయా భలాయీ అప్నే భాయీ కీ తరఫ్ బధాదో ఔర్ ఇన్ సె కోయా ముసీబత్ దూర్ కర్దో.”⁽¹⁾

(132).....ఉమ్మూల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యిదతునా తేఇషా సిద్దిఖా رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالَى عَنْهُ نె రివాయత్ హై కె సర్కారే వాలా తబార, హమ్ బేకసోంకె మదద్ గార్ صَلَّي اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో అప్నే ముసల్మాన్ భాయీ కె కిసీ నేకీ కె కామ్ మె యా కిసీ ముష్కిల్ కో ఆసాన్ కర్నే మె బాద్షాహ్ కె హా(వాసితా బనే తో అల్లాహ్ غُرُجَلُّ پُلوں سیراٹھ కో పార్ కర్నే మె, కె జిస్ దిన్ ఖదమ్ డగ్మగా రహే హోంగె ఉన్ కీ మదద్ ఫర్మాయేగా.”⁽²⁾

(133).....హజరతే సయ్యిదునా అబూ సకాద్ ఖుద్రీ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالَى عَنْهُ نె రివాయత్ హై కె సయ్యిదే తలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّي اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జాలిమ్ హుక్కు కె సామ్నే హాఖ్ బాత్ కహానా బహుత్ బడా జిహాద్ హై.”⁽³⁾

- 1.....شعب الإيمان،باب في تعاون على البر والتقوى،الحديث: ٧٦٨٣-٧٦٨٣، ج ٦، ص ١٢٤.
- 2.....المعجم الاوسط،الحديث: ٣٥٧٧، ج ٢، ص ٣٧٤.
- 3.....سنن الترمذی، کتاب الفتن، باب ماجاء افضل الجهاد،الحديث: ٢١٨١، ج ٤، ص ٧٢، كلمة حق بدله عدل.

లోగోంసె మహాబ్బత్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(139).....హాజేరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ కె సర్కారే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఈమాన్ కె బాద్ సబ్ సె అఫ్జేల్ తమల్ లోగోంసె మహాబ్బత్ కర్నా హై.”⁽¹⁾

(140).....హాజేరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె మీరే మీరే ఆఖా, మక్కీ మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మియానా రవీ సె ఖర్చి కర్నా నిస్ఫ్ మకాషత్, లోగోంసె మహాబ్బత్ కర్నా నిస్ఫ్ అఖ్లే బెర్ అచ్చా సువాల్ కర్నా అధా ఇల్మి హై.”⁽²⁾

(141).....హాజేరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై షహాన్షాహ్ మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “లోగోంసె ఖుష్ అఖ్లాఖ్ సె మిల్నా సద్ఖా హై.”⁽³⁾

రాహ్ ఖుదా కె లష్కరోంకీ మదద్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(142).....హాజేరతే సయ్యదునా జైద్ బిన్ ఖాలిద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాత్ హై కె “జిస్ నే ముజాహిద్ కో సామాన్ వగైరా ముహయ్యా కియా ఉన్ కా అజ్రే భీ ముజాహిద్ కీ తరహ్ హై బెర్ జిన్నీ ముజాహిద్ కె ఘర్ వాలోంకీ దేఖ్ భాల్ కీ ఉన్ కా భీ ముజాహిద్ కీ మిస్న హై.”⁽⁴⁾

1.....جامع الاحاديث للسيوطي، حرف الهمزة مع الفاء، الحديث: ٤٩٥، ج ٣، ص ١٢.

2.....شعب الايمان للبيهقي، باب في الاقتصاد في النفقة.....الخ، الحديث: ٦٥٦٨.

ج ٥، ص ٢٥٤.

3.....شرح صحيح البخارى لابن بطال، كتاب الادب، باب المداورة مع الناس، ج ٩، ص ٣٠٥.

4.....صحيح ابن حبان، كتاب السير، باب فضل الجهاد، فصل ذكر البيان بان قوله

فقد غرا.....الخ، الحديث: ٦١٢، ج ٧، ص ٧١.

ముసల్మాన్ కీ ఇజ్జత్ కా తహాప్పుజ్ జే బెర్ ఇన్ కీ మదద్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(134).....హజరతే సయ్యదునా అబూ దర్దా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె రహ్మతే తలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో భీ అప్పే ముసల్మాన్ భాయీ కీ ఇజ్జత్ కీ హిఫాజత్ కర్తా హై అల్లాహ్ غَزْوَجَلُّوْجَلُّO ఖియామత్ కె దిన్ జహన్నమ్ కీ ఆగ్ సె ఉస్ కీ హిఫాజత్ ఫర్మాయేగా.” ఫిర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె యే ఆయతే ముబారకా తిలావత్ ఫర్మాయీ :

وَسَلَّمَ نِي آيَةِ مَبَارَكَةٍ تِلَاوَاتِ فَرْمَائِي: తర్జుమె ఏ కన్జెట్ ఈమాన్: బెర్

وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ హుమారే జేమ్మె ఏ కరమ్ పర్ హై

(۲۱، الروم: ۴۷) ముసల్మానోంకీ మదద్ ఫర్మానా. ⁽¹⁾

(135).....హజరతే సయ్యదునా ఇబ్రూన్ బిన్ హుసైన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబీయ్యే ముకర్రమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో అప్పే భాయీ కీ మదద్ కర్నే కీ తాఖత్ రఖ్తా హో బెర్ గైర్ మోజూదగీ మె ఉస్ కీ మదద్ కరే (తో అల్లాహ్ غَزْوَجَلُّO దునియా వ ఆఖిరత్ మె ఉస్ కీ మదద్ ఫర్మాయేగా.” ⁽²⁾

(136).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె రసూలే అక్రమ్, షాహీ బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె

1.....مشكوة المصابيح، كتاب الآداب، باب الشفقة والرحمة على الخلق،

الحديث: ۴۹۸۲، ج ۲، ص ۲۱۵.

2.....البحر الزخار المعروف بمسند البزار، مسند عمران بن حصين، الحديث: ۳۵۴۲،

ج ۹، ص ۳۱.

ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో అప్పే భాఈ కీ గైర్ మాజూదగీ మె ఉస్ కీ మదద్ కరే తో అల్లాహ్ జగ్జగ్ దునియా వ ఆఖిరత్ మె ఉస్ కీ మదద్ ఫర్మావగా.”⁽¹⁾

(137).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ ఔర్ హజరతే సయ్యదునా అబూ తల్హా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో కిసీ ముసల్మాన్ కీ అయ్సీ జగహ్ మదద్ కర్నా ఛోడ్ దేతా హై జహా(ఉస్ కీ బే ఇజ్జతీ హా రహీ హా తో అల్లాహ్ జగ్జగ్ ఉస్ షఖ్సీ కీ మదద్ భీ అయ్సీ జగహ్ నహీ(ఫర్మాతా జహా(వోహ్ మదద్ కా తలబ్ గార్ హాతా హై ఔర్ జో కిసీ ముసల్మాన్ కీ అయ్సీ జగహ్ మదద్ కర్తా హై జహా(ఉస్ కీ బే ఇజ్జతీ హా రహీ హా ఔర్ ఉస్కీ ఆబ్ రూ రేజీ కీ జారహీ హా తో అల్లాహ్ జగ్జగ్ ఉస్ (మదద్ గార్) కీ అయ్సీ జగహ్ మదద్ ఫర్మాతా హై జహా(వోహ్ మదద్ కా తలబ్ గార్ హాతా హై.”⁽²⁾

(138).....హజరతే సయ్యదునా సహల్ బిన్ ముతజ్జే బిన్ అనస్ జుహనీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ అప్పే వాలిద్ సె రివాయత్ కర్తే హై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఘిఫ్ రహీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిన్నె కిసీ ముసల్మాన్ (కీ ఇజ్జత్) కో ఉస్ మునాఫిఖ్ సె బచాయా జో పీర్ పీఛే ఉస్ కీ బురాయిా కర్ రహా థా తో అల్లాహ్ జగ్జగ్ (బరోజే ఖీయామత్) ఉస్ కీ తరఫ్ ఏక్ ఫిరస్తా భేజేగా వో ఉసే జహన్నమ్ కీ ఆగ్ సె బచాయేగా ఔర్ జిస్ నే కిసీ ముసల్మాన్ కో జలీల్ వ రుస్ వా కర్నే కే లియే కోయీ బాత్ కీ అల్లాహ్ జగ్జగ్ ఉసే జహన్నమ్ కె ఫుల్ పర్ రోకే రఖేగా యహాతక్ కె అప్పీ కహీ హుయీ బాత్ సె నికలే(యానీ ఉస్ పర్ కోయీ దలీల్ లే ఆయే)”⁽³⁾

1.....شعب الايمان للبيهقي،باب فى التعاون على البر والتقوى،الحديث:٧٦٣٧.

ج ٦، ص ١١١.

2.....سنن ابى داؤد، كتاب الادب،باب من رد عن مسلم غيبة،الحديث: ٤٨٨٤، ج ٤، ص ٣٥٥.

3.....المعجم الكبير،الحديث: ٤٣٣، ج ٢٠، ص ١٩٤.

(143).....హజరతే సయ్యదునా జైద్ బిన్ ఖాలిద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె తాజ్దారే రిసాలత్, షహాన్షాహే నబువ్వత్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ నె ముజాహిద్ కో జిహాద్ మె జానే కే లియే జోదే రాహ్ ముహయ్యూ కియా తో బేషక్ ఉస్నే (ఖుద్) జిహాద్ కియా ఔర్ జిస్నే ముజాహిద్ కె ఘర్ వాలోంకీ అచ్చీ తరఫ్ దేఖ్ భాల్ కీ తో ఉసే భీ జిహాద్ కర్నే వాలే కీ మిస్ సవాబ్ మిలేగా.”⁽¹⁾

హజీ కీ మదద్ కర్నే ఔర్ రోజేహ్ ఇఫ్తార్ కరానే కీ ఫజీలత్

(144).....హజరతే సయ్యదునా జైద్ బిన్ ఖాలిద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే లాలాక్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ నె రోజేహ్ ఇఫ్తార్ కర్వాయా యా ముజాహిద్ కో జిహాద్ మె జానే కే లివే జోదే రాహ్ ముహయ్యూ కియా తో ఉసే భీ (రోజే ఔర్ జిహాద్ కా) సవాబ్ మిలేగా ఔర్ ఉన్ కె అత్రై మే భీ కమీ వాఖే నా హజోగీ.”⁽²⁾

(145).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే నామ్దార్, మదీనా కె తాజ్దార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ ఏక్ హజ్ కె సబబ్ తీన్ లోగోంకో జన్నత్ మె దాఖిల్ ఫర్మాయేగా: (1)మయ్యత్ (2)ఉస్కీ తరఫ్ సె హజ్ కర్నే వాలా ఔర్ (3)వసియ్యత్ పూరి కర్నే వాలా.”⁽³⁾

1.....صحيح المسلم، كتاب الاماره، باب فضل اعانة الغازي.....الخ، الحديث: 1895

ص 100.

2.....المصنف لابن ابى شيبه، كتاب الجهاد، باب ما ذكر في فضل الجهاد.....الخ،

الحديث: 201، ج 1، ص 599.

3.....السنن الكبرى للبيهقي، كتاب الحج، باب النيابة في الحج.....الخ، الحديث: 9800

ج 5، ص 293.

(146).....హజరతే సయ్యదునా సల్మాన్ ఫార్సీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ عَزَّ وَجَلَّ కె ప్యారే హాబీబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో హాలాల్ కమాయీ సె కిసీ రోజే దార్ కో ఇఫ్తార్ కర్వాయే తో మలాఇకా పూరా రమజాన్ ఉస్కె లియే దుతయే మగ్గేఘరత్ కర్తే రహ్నే హై ఖద్ మె హజరతే జిబ్రఈలే అమీన్ عَلَيْهِ السَّلَام్ ఉస్ సె ముసాఫా ఫర్మాయేంగె ఖర్ జిస్ పఖ్ సె హజరతే జిబ్రఈలే అమీన్ عَلَيْهِ السَّلَام్ ముసాఫా ఫర్మాతే హై ఉస్ కా దిల్ నర్మ ఖర్ ఆన్ సూ కసీర్ హో జాతే హై.” ఏక్ పఖ్ నె అర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! అగర్ కిసీ కె పాస్ ఇత్నా నా హోతో?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “చాహె ఏక్ లుఖ్మా యా రోటీ కా టుక్డా హీ హో.” ఏక్ ఖర్ పఖ్ నె అర్జ్ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! అగర్ కిసీ కె పాస్ ఇత్నా బీ నా హో తో?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “చాహే దూద్ కీ లస్నీ హీ హో.” ఏక్ ఖర్ పఖ్ నె అర్జ్ కీ : “అగర్ ఇత్నా బీ నా హోతో?” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “పానీ కె ఏక్ ఘూంట్ సె హీ ఇఫ్తార్ కర్వాయే(తబ్ బీ యే సవాబ్ పాయేగా).”

ఛోటోంపర్ పఫ్ఖత్, బడోంకీ ఇజ్జత్ ఖర్ ఉలమా కా ఎహ్తిరామ్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(147).....హజరతే సయ్యదునా ఉబాదహ్ బిన్ సామిత్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, బయాన్ కర్తే హై కె మై నె నూర్ కె పైకర్, తమామ్ నబియ్యోంకె సర్వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో ఇర్షాద్ ఫర్మాతే హుయే సునా కె “జో హూమారె బడోంకీ ఇజ్జత్, హూమారె ఛోటోంపర్ పఫ్ఖత్ నా కరే ఖర్ హూమారె ఉలమా కా హాఖ్ నా పహుంచా నే (యానీ ఉస్ కా ఎహ్తిరామ్ నా కరే) వోహ్

ఫోటో : మజ్లిసే అల్ మదీనతుల్ ఇబ్తీయ్యా (చాపతే ఇస్లామి)

మెరీ ఉమ్మత్ మే సె నహీ.”⁽¹⁾

(148).....హజరతే సయ్యదునా సబాహ్ سَبَّحَ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ అప్పే దాదా సె రివాయత్ కర్తే హై కె సర్కారే మక్కుయే ముకర్రమా, సర్దారే మదీనయే ముసవ్వరా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “సఫేద్ బాలో(వాలే ముసల్మాన్ బెర్ హామిలే ఖుర్ఆన్ (తలిమ్ వ హాఫిజ్) జో ఖుర్ఆన్ మె జియాదతీ కరే నా ఉన్ సె ఏరాజ్ కరే ఉన్ కీ తాజీమ్ కర్నా అల్లాహ్ కీ తాజీమ్ కర్నా హీ హై.”⁽²⁾

(149).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె దో జహాంకె తాజ్వర్, సుల్తానే బర్రహాబర్ سَلَّمَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ నా జవాన్ నె కిసీ బూధే కా ఉన్ కీ ఉప్రమ్ కీ వజహ్ సె ఇక్రామ్ కియా తో ఉన్ కే బద్లే అల్లాహ్ عَزَّ وَجَلَّ కిసీ కె జరివ్ ఉన్ కీ ఇజ్జత్ అఫ్జాయీ ఫర్మాయేగా.”⁽³⁾

ఉలమా కే లియే మజ్లిస్ కుషాదా కర్నే కీ ఫజీలత్

(150).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సయ్యదుల్ మబల్లిగీన్, రహ్మాతుల్లిల్ తలమీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ, ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుమ్ అప్పీ మజాలిస్ కో తలిమ్ కె ఇల్వ్, బూధే కీ

1.....المسند للإمام احمد بن حنبل، حديث عباده بن صامت، الحديث: ٢٢٨١٩

ج ٨، ص ٤١٢.

2.....سنن ابى داؤد، كتاب الادب، باب فى تنزيل الناس منازلهم، الحديث: ٤٨٤٣.

ج ٤، ص ٣٤٤.

3.....سنن الترمذى، كتاب البر والصلة، باب ماجاء فى اجلال الكبير، الحديث: ٢٠٢٩.

ج ٣، ص ٤١١.

ఉమ్మై ఔర్ సుల్తాన్ కె ఒహ్ దే కీ వజహ్ సె కుషాదా కర్ దియా కరో.”⁽¹⁾

ముసల్మాన్ భాళు కో తకియా పేష్ కర్నే కీ ఫజీలత్

(151).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె హజరతే సయ్యదునా సల్మాన్ ఫార్సీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ అమీరుల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదునా ఉమర్ ఫారూఖ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కె పాస్ హజీర్ హుయే ఉస్ వఖ్తే అమీరుల్ మోమినీన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ తకియా పర్ టేక్ లగాయే బైరే ఢ. ఆప్ నె వోహ్ తకియా హజరతే సయ్యదునా సల్మాన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కో దే దియా తో ఉస్ హో(నె అర్జీ కీ : “ اَللّٰهُ اَكْبَرُ ! رَسُوْلُهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نِعْمَ الرَّسُوْلُ ” అమీరుల్ మోమినీన్ హజరతే సయ్యదునా ఉమర్ ఫారూఖ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఫర్మాయా: “అయ్ అబూ అబ్దుల్లాహ్! హమే భీ బతావో కె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె క్యా ఫర్మాయా.” ఆప్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె అర్జీ కీ: మై బార్గాహే రిసాలత్ మె హజీర్ హువా ఉస్ వఖ్తే హుజూర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ తకియా సె టేక్ లగాయే తషరీఫ్ ఫర్మా ఢే తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె వోహ్ తకియా ముయ్యే అతా ఫర్మా దియా ఔర్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “కోయా ముసల్మాన్ అప్పే భాయీ కే పాస్ జాయే ఔర్ వోహ్ ఉస్ కీ తక్రీమ్ కర్నే హుయే అప్పా తకియా ఉసే దే దే తో అల్లాహ్ لَعَزَّ وَجَلَّ ఉస్ కీ మగ్ఫిరత్ ఫర్మాదేతా హై.”⁽²⁾

(152).....హజరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె

1..... كثر العمال، كتاب الصحبه من قسم الاقوال، باب الايمان، الحديث: ٢٥٤٩٥

ج ٩، ص ٦٦.

2..... المستدرک للحاکم، کتاب معرفة الصحابة، باب تکریم المسلم بالقاء..... الخ،

الحديث: ١، ٦٦٠، ج ٤، ص ٧٨٣.

రివాయత్ హై కె షఫీఉల్ ముజ్నిబీన్, తనిసుల్ గెరిబీన్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ن
ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “తీన్ చీజే(వాపస్ నా కీ జాయే(ఖుష్బూ, తకియా
ఖర్ దూఖ్.”⁽¹⁾

ఖానా ఖిలానే కీ ఫజీలత్

(153).....హజరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సలామ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ,
బయాన్ కర్తే హై కె జబ్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కె మహ్బూబ్, దానాయే
గుయూబ్, మునజ్జెహున్ అనిల్ ఉయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ మదీనయే
మునవ్వరా زَادَهَا اللهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا తవ్రిఫ్ లాయే తో లోగ్ జబ్బీ సె ఆప్
కీ తరఫ్ లవ్కె, మై బీ ఆయా తా కె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కా దీదార్
కరూ(. జబ్ మై నె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కె చెహారయే అన్వర్ కో
దేఖా తో దేఖత హీ పహ్చాన్ గయా కె యే కిసీ రుూబే కా చెహారా నహీ(
హై. సబ్ సె పహ్లీ బాత్ జో మై నె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె సునీ
హహ్ యే హై కె “ఖానా ఖిలావో ఖర్ సలామ్ ఆమ్ కరో ఖర్ అప్పే రిష్టే
దారోంసె అచ్చా సులూక్ కరో ఖర్ జబ్ లోగ్ సోరహే హా(తో నమాజ్
పఠో సలామతీ కె సాథ్ జన్నత్ మె దాఖిల్ హా జావోగ్.”⁽²⁾

(154).....హజరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ సామిత్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ,
బయాన్ కర్తే హై కె ఏక షఖ్ నె బార్గాహే రిసాలత మె హజరతే హా కర్
అర్జ్ కీ : “అఫ్జిల్ ఆమాల్ కౌన్ సె హై(? హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్,
మహ్బూబె రబ్బే అక్బర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా:
“అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ పర్ ఈమాన్ లానా. ఉన్ కీ తనదీఖ్ కర్నా. అల్లాహ్

1.....سنن الترمذی، کتاب الادب، باب ماجاء فی کراهة رد الطیب، الحدیث: ۲۷۹۹

ج ۴، ص ۳۶۲.

2.....سنن الترمذی، کتاب صفة القيامة، باب ۴۲، الحدیث: ۲۴۹۳، ج ۴، ص ۲۱۹.

عَزَّوَجَلَّ కీ రాహ్ మె జిహాద్ కర్నా ఔర్ మఖ్బూల్ హాజ్.” జబ్ వోహ్ జానే లగే తో ఆప్ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ ఇర్నాద్ ఫర్మాయా: “ఉన్ సె జియాదా ఆసాన్ ఖానా ఖిలానా ఔర్ నర్మీ సె గుఘ్తగూ కర్నా.”⁽¹⁾

(155).....హాజీరతే సయ్యదునా త్రమ్ బిన్ తబ్సా رَضِيَ اللہُ تَعَالَى عَنْہُ బయాన్ కర్తే హై కె మై బార్గాహ్ రిసాలత్ మె హాజీర్ హువా ఔర్ తర్జ్ కీ : “ఇస్లామ్ క్యా హై?” తో ఖాతముల్ ముర్సలీన్, రహ్మాతుల్లిల్ ఆలమీన్ وَسَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَسَلَّی నె ఇర్నాద్ ఫర్మాయా: “ఖానా ఖిలానా ఔర్ నర్మీ సె గుఘ్తగూ కర్నా.” మై నె తర్జ్ కీ: “ఈమాన్ క్యా హై?” ఇర్నాద్ ఫర్మాయా: “సబ్ కర్నా ఔర్ సఖావత్ కర్నా.”⁽²⁾

(156).....హాజీరతే సయ్యదునా సుహైబ్ బిన్ సినాన్ رَضِيَ اللہُ تَعَالَى عَنْہُ బయాన్ కర్తే హై కె సర్కారే వాలా తబార్ హమ్ బే కసోంకే మదద్గార్ కో ఇర్నాద్ ఫర్మాతే హుయే సునా కె “తుమ్ మే బెహతర్ వోహ్ హై జో ఖానా ఖిలాతా హై.”⁽³⁾

(157).....హాజీరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللہُ تَعَالَى عَنْہُ సె రివాయత్ హై కె సయ్యదే తాలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ నె ఇర్నాద్ ఫర్మాయా: “మగ్ఫిరత్ కె అస్బాబ్ మే సె ఏక్ సబబ్ భూకే ముసల్మాన్ కో ఖానా ఖిలానా హై. అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ ఇర్నాద్ ఫర్మాతా హై:

1.....مجمع الزوائد، کتاب الایمان، باب ای العمل افضل.....الخ، الحدیث: ۲۰۲ - ۲۰۱، ج ۱، ص ۲۲۵-۲۲۴.
 2.....مجمع الزوائد، کتاب الایمان، باب ای العمل.....الخ، الحدیث: ۲۱۰، ج ۱، ص ۲۲۷.
 3.....المستدلل امام احمد بن حنبل، حدیث صہیب بن سنان، الحدیث: ۲۳۹۸۱، ج ۹، ص ۲۴۰.

﴿أَوْ اطْعِمُوا فِي يَوْمِ ذِي مَسْعَبَةَ﴾ తర్లమ ఏ కన్జాల్ ఈమాన్: యా భూక్ కె దిన్ ఖానా దేనా. ⁽¹⁾

(۱) (۳۰، البلد: ۴)

(158).....హజరతే సయ్యదునా షరీహ్ రَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ అప్పే దాదా సె రివాయత్ కర్తే హై (కె రహ్మాతే ఆలమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మగ్గేఫర్త కె అస్బాబ్ మే సె ఖానా ఖిలానా ఔర్ సలామ్ కో ఆమ్ కర్నా బీ హై.” ⁽²⁾

(159).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తామ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే ముకర్రమ్, నూరే ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ నె అప్పే ముసల్మాన్ భాయీ కో ఖానా ఖిలాయా యా యహా(తక్ కె వోహ్ సేర్ హోగయా ఔర్ పానీ పిలియా యహా(తక్ కె వోహ్ సైరాబ్ హోగయా తో అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ, ఖిలానే వాలే కో జహన్నమ్ సె సాత్ ఖన్దఖోంకీ మసాఫత్ దూర్ కర్ దేగా. హర్ దో ఖన్దఖోంకె దర్మియాన్ 100 సాల్ కీ మసాఫత్ హై.” ⁽³⁾

(160).....ఉమ్మూల్ మో'మినీన్ హజరతే సయ్యదతునా తిఇషా సిద్దిఖా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا సె రివాయత్ హై కె రసూలే అక్రమ్, షాహే బనీ ఆదమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ తక్ బందే కా దస్తర్ ఖ్వాన్ బిఛా రహ్తా హై ఫిరిష్టే ఉస్ కే లియే ఇస్తిగ్ఫార్ కర్తే రహ్తా హై.” ⁽⁴⁾

(161).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై

1.....المستدرک للحاکم، کتاب التفسیر، باب اطعام المسلم السغبان.....الخ،

الحديث: ۳۹۹، ج ۳، ص ۳۷۲.

2.....المعجم الكبير، الحديث: ۴۶۹، ج ۲۲، ص ۱۸۰.

3.....شعب الايمان للبيهقي، باب في الزكوة، فصل في الطعام وسقى الماء،

الحديث: ۳۳۶۸، ج ۳، ص ۲۱۷.

4.....المعجم الاوسط، الحديث: ۴۷۲۹، ج ۳، ص ۳۲۴.

కె హుజూర్ నబియ్యే రహ్మాత్, షఫీవ్ ఉమ్మత్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ కో సబ్ సె జియాదా పసంద్ వోహ్ ఖానా హై జిసే ఖానే వాలే జియాదా హో.”⁽¹⁾

(162).....హజ్జేరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ మై కె హుజూర్ నబియ్యే కరీమ్, రఊఫ్ రహీమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిస్ ఘర్ మె మెహ్యూన్ హో(భలాయీ ఉస్ ఘర్ కీ తరఫ్ కోహన్ మె ఛురీ చల్నే సే భీ జియాదా తేజ్ పహుంచతీ హై.”⁽²⁾

(163).....హజ్జేరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె సర్కారే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో అప్పే ముసల్మాన్ భాఈ కీ భూక్ కో మిటానే కా ఎహ్ తిమామ్ కరే బెర్ ఉసే ఖానా ఖిలాయే యహా(తక్ కె వోహ్ సేర్ హో జాయే తో అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ ఉస్ కీ మగ్ ఫైరత్ ఫర్మాదేగా.”⁽³⁾

(164).....హజ్జేరతే సయ్యదునా జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె మీరే మీరే ఆఖో, మక్కీ మదనీ ముస్తఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో భూకే కో ఖానా ఖిలాయే అల్లాహ్ جَزَّوَجَلَّ ఉసే అప్పే అర్స్ కె సాయే మె జగహ్ అతా ఫర్మాయేగా.”⁽⁴⁾

(165).....హజ్జేరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె షహాన్ షాహే మదీనా, ఖరారే ఖల్ఫీ సీనా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1.....المستدلابى يعلى الموصلى،مسندجابر بن عبد الله،الحديث: ٢٠٤١، ج٢، ص٢٨٨. ①

2.....سنن ابن ماجه، كتاب الاطعمة،باب الضيافة،الحديث: ٣٣٠٦، ج٤، ص٥١. ②

3.....المستدلابى يعلى الموصلى،مسندانس بن مالك،الحديث: ٣٤٠٧، ج٣، ص٢١٤. ③

4.....تمهيدالفرش فى الخصال موجبة لظل العرش للسيوطى، ذكر السبعين اللتين..... الخ، ص٨. ④

ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అల్లాహ్ జగ్రుఁ భూకే జిగర్ కో రండా కర్నే వాలే (యానీ ఉసే ఖానా ఖిలానే వాలే) సె మహాబ్బత్ ఫర్మాతా హై.”⁽¹⁾

(166).....హజరతే సయ్యదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె తాజ్దారే రిసాలత్, షహాన్షాహే నబువ్వత్ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జిన్నె అప్పే ముసల్మాన్ భాయీ కో కోయా మీఠీ చీజ్ ఖిలాయీ తో అల్లాహ్ జగ్రుఁ ఉస్ సె మహాషర్ కీ సఖ్షియా (దూర్ ఫర్మాదేగా).”⁽²⁾

(167).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్మ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్, సాహిబే తాలాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “బేషక్ జన్నత్ మె బాలా ఖానే హై(జిన్ కా అంద్రూనీ మన్జేర్ బాహర్ సె షర్ బైరూనీ మన్జేర్ అందర్ సె నజేర్ ఆతా హై.” సహాబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె అర్జ్ కీ : “యా రసూల్లాహ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! యే కిన్ కే లియే హై(?” ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “యే ఉస్మే లియే హై కె జో అచ్చీ గుఫ్తగూ కరే. ఖానా ఖిలాయే షర్ రాత్ కో జబ్ లోగ్ సోరహే హో(తో యే అల్లాహ్ జగ్రుఁ కీ బార్గాహ్ మె ఖియామ్ కరే.”⁽³⁾

(168).....హజరతే సయ్యదునా జాబిర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె బార్గాహే రిసాలత్ మె అర్జ్ కీ గయీ: “హజ్ కీ (మానిద్) కాన్ సీ నేకీ హై?” తో సర్కారే నామ్దార్, మదీనే కె తాజ్దార్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె

1.....الكُنَى وَالْأَسْمَاءُ لِلدُّوْلَابِيِّ، بَابُ مَنْ كُنِيَ أَبُو يَحْيَى، الْحَدِيثُ: ٢٠٨١، ج ٣،

ص ١١٨٨، بَرْدٌ بَدَلُهُ يَشْبَعُ،

2.....الْفَرْدُوسُ بِمَثَوْرِ الْخَطَابِ، بَابُ الْمِيمِ، الْحَدِيثُ: ٦٠٥٠، ج ٢، ص ٢٨١.

3.....الْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِمِ، كِتَابُ صَلَاةِ التَّطَوُّعِ، بَابُ صَلَاةِ الْحَاجَّةِ، الْحَدِيثُ: ١٢٤٠،

ج ١، ص ٦٣١.

ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “ఖానా ఖిలానా ఔర్ సర్వీ సె గుఫ్తగూ కర్నా.”⁽¹⁾

(169).....హజరతే సయ్యదునా బుద్దైల్ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ సె రివాయత్ హై కె అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ కె ప్యారే హబీబ్ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “బేషక్ ముర్రు అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ కీ రిజా కే లియే అప్పే భాయీ కో ఏక్ లుఖ్మా ఖిలానా దస్ దిర్హమ్ సద్ఖా కర్నే సె జియాదా పసంద్ హై ఔర్ దస్ దిర్హమ్ సద్ఖా కర్నా ముర్రు గులామ్ ఆజాద్ కర్నే సె జియాదా పసంద్ హై.”⁽²⁾

(170).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా عَلَيْهِ وَسَلَّمَ సె రివాయత్ హై కె నూర్ కె సైకర్, తమామ్ నబియ్యాయ్ కె సర్వర్ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ ఖియామత్ కె దిన్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయేగా: “అయ్ ఇబ్నై ఆదమ్! మై బీమార్ థా తూనే మేరీ ఇయాదత్ క్యూ నా కీ?” వోహ్ అర్జ్ కరేగా: “అయ్ మెరే రబ్ جَلَّ جَلَّ ! మై తెరీ ఇయాదత్ కైసే కర్తా హాలాంకె తూ తో రబ్బుల్ ఆలమీన్ హై?” అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాయే గా: “క్యూ తుర్రు ఇల్మీ నా థా కె మెరా ఫులా(బందా బీమార్ హై ఫిర్ భీ తూనే ఉస్ కీ ఇయాదత్ నా కి అగర్ తూ ఉస్ కీ ఇయాదత్ కర్తా తో జిరూర్ ముర్రు ఉస్కే పాస్ పాతా.” ఫిర్ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాయేగా: “అయ్ ఇబ్నై ఆదమ్! మై నె తుర్రు సె ఖానా మాంగా తో తూనే ముర్రు ఖానా క్యూ నా ఖిలాయా?” వోహ్ అర్జ్ కరేగా: “అయ్ అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ ! మై తుర్రు కైసే ఖానా ఖిలాతా? తూ తో తమామ్ జహానోంకో పాల్నే వాలా హై.” అల్లాహ్ جَلَّ جَلَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాయేగా: “క్యూ మెరే ఫులా(బందే నె తుర్రు సె

1..... السنن الكبرى للبيهقي، كتاب الحج، باب فضل الحج والعمرة، الحديث: ۱۰۳۹۰. ①

ج ۵، ص ۴۳۰، لين الكلام بدله طيب الكلام.

2..... شعب الايمان للبيهقي، باب في اكرام الضيف، فصل في التكلف للضيف، ②

الحديث: ۹۶۲۷، ج ۷، ص ۱۰۰.

ఖానా నా మాంగా ధా లేకిన్ తూనే ఉసే నా ఖిలాయా, తూ నా జాన్తా ధా కె అగర్ తూ ఉసే ఖానా ఖిలా దేతా తో ఉస్ కా అత్ర్జ్ మెరే పాస్ పాతా.”

ఫిర్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాయే గా: “అయ్ ఇబ్నె ఆదమ్! మై నె తుర్పు సే పానీ మాంగా తో తూనే ముర్పు పానీ క్యూ నా పిలాయా?” వోహ్ తర్జ్ కరేగా: “అయ్ అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ! మై తుర్పు కైసే పానీ పిలాయా తూ తో రబ్బుల్ తలమీస్ హై.” అల్లాహ్ جَزَّوَجَزَّ ఇర్షాద్ ఫర్మాయేగా: “క్యూ మెరే ఫులా(బందే నె తుర్పు సె పానీ నా మాంగా ధా లేకిన్ తూనే ఉసే నా పిలాయా. అగర్ తూ ఉసే పానీ పిలా దేతా తో జేరూర్ ఉస్ కా అత్ర్జ్ మెరే పాస్ పాతా.”⁽¹⁾

(171).....అమీరుల్ మోమినీన్ హజ్రత్ సయ్యిదునా తలియుల్ ముర్తజాఫ్ كَرَّمَ اللهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيمُ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “మెరా అప్పే దోస్తోంకో ఏక్ సాత్ ఖానే పర్ జమ్తే కర్నా ముర్పు ఉస్ సె జేయాదా మహ్బూబ్ హై కె మై బాజోర్ జావూ(ఔర్ ఏక్ లోండ్లీ ఖరీద్ కర్ ఆజోద్ కర్దూ.”⁽²⁾

(172).....హజ్రత్ సయ్యిదునా అమ్ముల్ ముహమ్మద్ బయాన్ కర్తే హై కె ఇమామే ఆలీ మఖామ్ హజ్రత్ సయ్యిదునా ఇమామే హుసైన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, కీ జోజా నె ఉస్ కే పాస్ పైగామ్ భేజా కె “హమ్ నె ఆప్ కే లియే లజీజ్ ఖానా ఔర్ ఖుష్బూ తయ్యూర్ కీ హై. ఆప్ అప్పే హమ్ పల్లా లోగ్ దేఖే(ఔర్ ఉన్హే(సాథ్ లేకర్ హమారే పాస్ తషరీఫ్ లే ఆయే.” హజ్రత్ సయ్యిదునా ఇమామే హుసైన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ మస్జిద్ మె గయే ఔర్ వహా(జో మసాకీన్ వ సాఇలీన్ థే ఉన్హే(లే కర్ ఫుర్ తషరీఫ్ లేగయే. హమ్ సాయా ఖవాతీన్ భీ ఆమ్మీ జోజా కె పాస్ ఆగళా(ఔర్ కప్పీ లగి:(“ఖుదా కీ

.....1 صحیح المسلم، کتاب البر والصلة والآداب، باب فضل عيادة المريض،

الحدیث: ۲۰۶۹، ص ۱۳۸۹.

.....2 كنز العمال، كتاب الضیافه من قسم الافعال، الحدیث: ۲۰۹۶۷، ج ۹، ص ۱۱۸.

ఖసమ్ తుంహారే ఫుర్ తో మసాకీన్ జమ్తే హోగయే.” ఫిర్ హాజరతే సయ్యదునా ఇమామే హౌసైన్ عَلَيْهِ السَّلَامُ అమ్మీ జోజా కె పాస్ తషరీఫ్ లాయే ఔర్ ఫర్మాయా: “మై తుంహా (అమ్మీ ఉన్ హాఖ్ కీ ఖసమ్ దేతా హూ (జో మెరా తుమ్ పర్ హై కె తుమ్ ఖానా ఔర్ ఖుష్బూ బచా కర్ నహీ (రఖోగీ.” ఫిర్ ఉన్ హా (నె అయేసే హీ కియా. ఆప్ عَلَيْهِ السَّلَامُ నె పహ్లా మసాకీన్ కో ఖానా ఖిలాయా ఫిర్ ఉన్ హా (కవ్దే పహ్నాయే ఔర్ ఖుష్బూ లగాఈ.

(173).....హాజరతే సయ్యదునా ఇస్మాఈల్ బిన్ అబూ ఖాలిద్ عَلَيْهِ السَّلَامُ, బయాన్ కర్తే హై కె హాజరతే సయ్యదునా తాలీ బిన్ హౌసైన్ عَلَيْهِ السَّلَامُ, సవారీ పర్ సవార్ మసాకీన్ కె పాస్ సె గుజేరే జో బచే కుచే టుక్డే ఖా రహే థ. ఆప్ عَلَيْهِ السَّلَامُ నె ఉన్ హా (సలామ్ కియా. మసాకీన్ నె ఆప్ కో ఖానే కీ దా'వత్ దీ తో ఆప్ عَلَيْهِ السَّلَامُ నె యే ఆయతే ముబారక్ తిలావత్ కీ:

لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآيَاتِ
 జేమీన్ మె తకబ్బూర్ నహీ (చాహతా ఔర్ నా ఫసాద్.
 (۲۰۶، الفصص: ۸۳)

ఫిర్ సవారీ సె ఉతర్ అయే ఔర్ ఉన్ కే సాఫ్ ఖానా ఖాయా. ఇన్ కె బా'ద్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “మై నె తుంహారీ దా'వత్ ఖబూల్ కీ. అబ్ మెరీ దా'వత్ ఖబూల్ కరో.” ఫిర్ ఉన్ హా (అమ్మీ ఫుర్ లేగయే ఔర్ ఖానా ఖిలాయా ఔర్ కవ్దే ఔర్ దరాహిమ్ తతా ఫర్మాయే.”⁽¹⁾

(174).....హాజరతే సయ్యదునా అమ్ బిన్ దీనార్ عَلَيْهِ السَّلَامُ బయాన్ కర్తే హై కె “హాజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాన్ عَلَيْهِ السَّلَامُ కా దస్తర్ ఖ్వాన్ కుషాదా ఔర్ గుఫ్తగూ అచ్చీ హాతీ థి.”

.....تفسير قرطبي، سورة القصص، تحت الآية: ۸۳، ج ۷، ص ۲۴۰ ①

(175).....హాజరతే సయ్యదునా అబూ బక్రీ ఖరషీ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె హజ్జాజ్ కే లియే మిస్రీ కా ఏక్ బహుత్ బడా టుక్డా బనాయా గయా జిసే లోగ్ చౌపాయొంపర్ భీ నా లా సక్తే థే. ఫిర్ ఉసే ఏక్ చక్డే సె ఖీన్స్ కర్ ఖలీఫా తబ్దుల్ మలిక్ కె పాస్ లాయా గయా. వోహ్ అప్పే ఘర్ సె బాహర్ నిక్లా ఔర్ ఉస్కే హజ్జ్ కో దేఖ్ కర్ ఉస్కే హైతత్ కా అందాజేహ్ లగాయా. మగర్ ఉసే నా సమర్పు ఆయా కె ఉస్కా క్యా కియా జాయే? చంద్ లమ్హాత్ సోచ్ కర్ అప్పే గులామ్ కో ఆవాజ్ దీ ఔర్ కహా: “ఇసే హాజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ జాఫర్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ కె పాస్ లే జావో.” ఉన్ దిసో(ఆప్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ఖలీఫా కె పాస్ హీ రహారే హుయే థే. జబ్ మిస్రీ కా ఇత్నా బడా టుక్డా ఉన్ కె పాస్ లాయా గయా తో వోహ్ బడే ముతతజ్జిబ్ హుయే ఔర్ లోగ్ ఉసే దేఖ్నే కే లియే జమ్త హా గయే. ఆప్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ నె పూఛా: “యే క్యా హై?” తర్జ్ కీ గయి: “యే మిస్రీ కా టుక్డా హై జో ఖలీఫా నె ఆప్ కే లియే భేజా హై.” ఆప్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ నె బాహర్ నికల్ కర్ ఏక్ అయ్సీ చీజ్ దేఖీ జిస్ కీ మిస్ల్ లోగో(నె పహాలే నా దేఖీ థీ. కుచ్ దేర్ గోరో ఫిక్ర కర్నే కె బాద్ గులామ్ సె ఫర్మాయా: “చమ్డే కె బిఛోనే ఔర్ కుల్హాడియా(లే ఆవో.” చునాంచె, ఉసే తోడ్ నే కే లియే కుల్హాడియా(లాయీ గయి(ఔర్ సాథ్ హీ చమ్డే కె బిఛోనే భీ పేష్ కర్దయే గయే. ఆప్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ నె ఫర్మాయా: “జిస్ కె హాథ్ జో ఆయే వోహ్ ఉసీ కా హై.” ఫిర్ ఆప్ వహీ ఖడే రహే యహా(తక్ కె వోహ్ టుక్డా తమామ్ కా తమామ్ తోడ్లియా గయా. జబ్ యే ఖబర్ ఖలీఫా తబ్దుల్ మలిక్ కో పహుంచీ తో వోహ్ బడా ముతతజ్జిబ్ హువా ఔర్ కప్పే లగా: “వోహ్ ఇస్ ముతేమలే మె హమ్ సబ్ సె జేయాదా జాన్నే వాలే హై.”

(175).....హాజరతే సయ్యదునా ఉర్వహ్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె మై హాజరతే సయ్యదునా సాద్ బిన్ ఉబాదహ్ أَبُو جَعْفَرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ సె మిలా తో ఏక్ ఏలాన్ కర్నే వాలా లోగోకె దర్మియాన్ ఏలాన్ కర్ రహాథా కె “జో

కోయా గోష్ట వ చర్చి ఖాన చాహి వోహ్ సాద్ బిన్ ఉబాదహ్ కె ఘర్ ఆజాయే.” ఆప్ ఫర్మాతే హై: ఫిర్ మెరీ ములాఖాత్ ఉన్ కె బేటే ఖైస్ సె హుయీ తో వోహ్ భీ యహీ ఏ'లాన్ కర్ రహే థే. హజరతే సయ్యదునా సాద్ బిన్ ఉబాదహ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె దుత కీ: “అయ్ అల్లాహ్ جَزَاءُ مُمْرُءٍ كَامِيْلٍ تَارِيْفٌ كَرِيْمٌ كِي تَوْفِيْقٌ اَتْتَا فَرْمَا. ముయ్యే బుజుర్గి తతా ఫర్మా ఔర్ బుజుర్గి తో నేక్ ఆ'మాల్ మె హై ఔర్ నేక్ ఆ'మాల్ మాల్ సె ముమ్కిన్ హై. అయ్ అల్లాహ్ جَزَاءُ ! ఖలీల్ మాల్ ముయ్యే కిఫాయత్ నహీ(కర్ సక్తా ఔర్ మై భీ ఇన్ పర్ తక్యా నహీ(కర్ సక్తా.”⁽¹⁾

(177).....హజరతే సయ్యదునా నాఫేత్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ రోజో రఖ్ఖా కర్తే ఔర్ హజరతే సయ్యదునా సఫియా బిన్తె ఉబైద్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఉన్ కీ ఇఫ్తారీ కే లియే కుఫ్ బనాదియా కర్తీ థీ(. ఏక్ దిన్ ఉన్ కె పాస్ ఉమ్దహ్ ఖిస్మీ కా అనార్ లాయా గయా తో దర్వాజే పర్ ఏక్ సాఇల్ నె సువాల్ కియా. ఆప్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఫర్మాయా: “యే ఉసే దే దో.” లేకిన్ హజరతే సయ్యదునా సఫియా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె అర్జ్ కీ : “ఉసే కే లియే ఇస్ సె బెహతర్ హై.” ఫిర్ హజరతే సయ్యదునా సఫియా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ముయ్యే సె కహా కె “ఉసే ఫులా(చీజే దే దో.” ఫిర్ జబ్ వోహ్ అనార్ హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కె సామ్నే పేష్ కియా గయా తో ఉన్హో(నె ఫర్మాయా: “ఇసే ఉతావో కిసీ దూసే సాఇల్ కో దేదో క్యూంకె మై ఇసే సద్ఖా కర్నే కీ నియ్యత్ కర్ చుకా హూ.”

(178).....హజరతే సయ్యదునా నాఫేత్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె

.....المصنف لابن ابى شيبه، كتاب الادب، باب ما ذكر فى الشح، الحديث: ١٤-١٣ ①

హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رضي الله عنه బీమార్ హుయే తో మై నె ఉన్ కే లియే ఏక్ దిర్హమ్ కె అంగూర్ ఖరీదే. జబ్ వోహ్ అంగూర్ ఆప్ رضي الله عنه కె సామ్నే పేష్ కియే గయే తో ఏక్ సాఇల్ నె ఆకర్ సువాల్ కియా. ఆప్ رضي الله عنه నె ఫర్మాయా: “యే ఉసే దే దో.” (మై నె దే దియే) ఫిర్ మై నె ఉన్ సాఇల్ కె పీచే కిసీ కో భేజా కె సాఇల్ సె యే అంగూర్ ఇన్ తరహ్ ఖరీదే(కె హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رضي الله عنه కో పతా నా చలే. జబ్ అంగూర్ దోబారహ్ ఆప్ కీ ఖిద్మత్ మె పేష్ కియే గయే తో వోహ్ సాఇల్ ఫిర్ ఆగయా. ఆప్ رضي الله عنه నె ఫిర్ ఫర్మాయా: “యే ఉసే దే దో.” తీన్ మర్తబా ఇసీ తరహ్ హువా ఔర్ హర్ మర్తబా సాఇల్ సె అంగూర్ ఖరీద్ కర్ ఆప్ కో పేష్ కియే గయే లెకిన్ ఆప్ رضي الله عنه నె హర్ బార్ అంగూర్ ఆనే వాలే సాఇల్ కో దేనే కా హుక్మ ఫర్మాయా హత్తా కె లోగో(నె సాఇల్ కో ఇన్ తరహ్ రోకా కె హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ رضي الله عنه కో ఖబర్ నా ఘుయూ. (1)

(179).....హజరతే సయ్యదునా ఖైస్మా رضي الله عنها సె మర్వి హై కె హజరతే సయ్యదునా ఈసా బిన్ మరీయమ్ عليها السلام నె అప్పే హవారియో(మే సె కుచ్ లోగోంకో బులాయా ఉన్ హే(ఖానా ఖిలాయా ఔర్ ఫిర్ ఖదే హోకర్ ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “ఇబాదత్ గుజారోంకె సాఫ్ అయ్సా హీ సులూక్ కియా కరో.”(2)

(180).....హజరతే సయ్యదునా అబూ ఖుబైసహ్ رضي الله عنه బయాన్ కర్తే హై కె హజరతే సయ్యదునా ఖైస్మా رضي الله عنها హమేషా ఖుజూర్ కె

1.....شعب الإيمان للبيهقي،باب في الزكاة،فصل فيما جاء في الايثار،الحديث: ٣٤٨١ ج ٣، ص ٢٥٩، بتغير قليل.
 2.....شعب الإيمان للبيهقي،باب في اكرام الضيف،فصل في التكلف للضيف..... الخ، الحديث: ٩٦٣٨، ج ٧، ص ١٠٢.

హల్వే కీ టోకర్ అప్పే తఖ్తె కె నీచే రఖ్ఖా కర్తే థే. జబ్ ఉన్ కె పాస్ ఖుర్రా (యానీ ఖుర్ఆన్ పఢనే వాలే) ఆతే తో ఆప్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ హుల్వాయ్ ఉన్ హే(ఖిలాయా కర్తే).⁽¹⁾

(181).....హజరతే సయ్యదునా ఇబ్నే జైన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె “హమ్ జబ్ భీ హజరతే సయ్యదునా ముహమ్మద్ బిన్ సిరీన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, కె పాస్ జాతే తో వోహ్ హమే(ఖజూర్ కా హుల్వాయ్ ఖిలాయా కర్తే థే).”⁽²⁾

(182).....హజరతే సయ్యదునా అబూ ఖుల్దా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె హమ్ హజరతే సయ్యదునా ముహమ్మద్ బిన్ సిరీన్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, కె పాస్ గయే తో ఉన్హో(నే ఫర్మాయా: “ముర్రు సమర్రు సహీ(అరహీ కె తుంహే(క్యా చీజే పేష్ కరూ(? గోష్ట్ ఖర్ రోటీ తో తుమ్ సబ్ కె ఫుర్ మె హై.” ఫిర్ ఆప్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ అప్పీ లోండి కో అవాజ్ దీ ఖర్ షహద్ లానే కా కహ్ ఖర్ ఫిర్ ఖుద్ షహద్ హమే(ఖానే కే లియే డాల్ కర్ దేతే).⁽³⁾

(183).....హజరతే సయ్యదునా ఇబ్రాహీమ్ బిన్ అబీ అబ్లా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, బయాన్ కర్తే హై కె హమ్ బైతుల్ ముఖద్దస్ కె “బాబుల్ అస్బాత్” మె హజరతే సయ్యదునా ఉమ్మే దర్దా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కె పాస్ హజరతే హునా కర్తే తో వోహ్ హమే(హదీస్ బయాన్ ఫర్మాతీ). జబ్ హమ్ ఉన్ కె పాస్ సె ఉత్నే కా ఇరాదా కర్తే తో వోహ్ హమారే లియే హుల్వాయ్ ఖర్ దీగర్ ఖానే కీ చీజే(మంగ్వాలియా కర్తే).”

(184).....హజరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్

.....حلیة الاولیاء، الرقم ۲۰۴ خيثمه بن عبد الرحمن، الحديث: ۴۹۷، ج ۴، ص ۱۲۱ ①
 .....حلیة الاولیاء، الرقم ۱۹۳ ابن سرین، الحديث: ۲۳۲۱، ج ۲، ص ۳۰۰ ②
 .....حلیة الاولیاء، الرقم ۱۹۳ ابن سرین، الحديث: ۲۳۲۳، ج ۲، ص ۳۰۰ ③

హై కె సర్కారే మక్కుయే ముకర్రమా, సర్దారే మదీనయే మునవ్వరా
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జబ్ తుంహారే సామ్నే మీరీ
 చీజ్ పేష్ కీ జాయే తో ఉన్ మే సె జేరూర్ కుచ్ లే లో ఔర్ జబ్ తుంహే
 ఖుష్బూ పేష్ కీ జాయే తో ఉన్ మే సె భీ జేరూర్ కుచ్ లగా లియా
 కరో.”⁽¹⁾

(185).....హజరతే సయ్యదునా ఇబ్రాహీం జమ్హీرُ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ بَرَاءُ بْنُ
 కర్తే హై కె ఏక్ ఏ'రాబీ(దేహాత్ కా రహ్నే వాలా) హజరతే సయ్యదునా
 తబ్బాస్ బిన్ తబ్బుల్ ముతల్లిబ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కె ఘర్ మె దాఖిల్ హువా.
 ఆప్ కె ఘర్ కె ఏక్ జానిబ్ హజరతే సయ్యదునా తబ్బుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాస్
 رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫత్వా దియా కర్తే ఉన్ సె జో భీ సువాల్ కియా జాతా ఉన్
 కా జవాబ్ దేతే ఔర్ దూస్రీ జానిబ్ హజరతే సయ్యదునా తబ్బుల్లాహ్ బిన్
 ఉమర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ హర్ అనే వాలే కో ఖానా ఖిలాతే. యే దేఖ్ కర్ ఉన్
 ఏ'రాబీ నె కహా: “జో దునియా ఔర్ అఖిరత్ కీ భలాయీ చాహతా హై
 వోహ్ తబ్బాస్ బిన్ తబ్బుల్ ముతల్లిబ్ కె ఘర్ జేరూర్ ఆయే క్యూంకె యే
 ఫత్వా దేతే, లోగోంకో ఫిఖ్త్ సిఖాతే ఔర్ ఖానా భీ ఖిలాతే హై.”⁽²⁾

(186).....హజరతే సయ్యదునా జుబైర్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె
 హజరతే సయ్యదునా తబ్బుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఖుర్బాన్ గాహ్
 మె జాన్వర్ జేబాహ్ కర్వా కర్ వహీ(లోగో(మె తఖ్సీమ్ ఫర్మా దియా కర్తే
 థే. ఇసీ వజహ్ సె మక్కుయే ముకర్రమా اِنَّهَا شَيْءٌ قَاتِلٌ وَتَعْظِيمٌ కె బాజూర్
 మె వోహ్ జగహ్ ఇబ్నే తబ్బాస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కీ ఖుర్బాన్ గాహ్ కె నామ్
 సె మష్హూర్ హోగయా.⁽³⁾

.....مجمع الزوائد، كتاب الاطعمه، باب فى الحلوى، الحديث: ٧٩٩١، ج ٥، 1

ص ٤٦، بتغير قليل.

.....تاريخ مدينة دمشق لابن عساکر، الرقم ٤٤٥٦، عبيدالله بن عباس، ج ٣٧، ص ٤٨٠. 2

.....تاريخ مدينة دمشق لابن عساکر، الرقم ٤٤٥٦، عبيدالله بن عباس، ج ٣٧، ص ٤٧٢. 3

(187).....హజరతే సయ్యదునా తలీ బిన్ ముహమ్మద్ మదాఇనీ ఫర్రాతే హై కె “హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాస్ ష్రై ష్రై కే లియే హర్ రోజ్ ఏక్ ఊంట్ యా ఉస్ కే గోష్టె కె బరాబర్ బక్రియోంకో జబాహ్ కియా జాతా థా.”⁽¹⁾

(188).....హజరతే సయ్యదునా తబ్బాస్ బిన్ ఉస్మాన్ ష్రై ఫర్రాతే హై కె ఏక్ షఖ్ నె హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాస్ ష్రై కో రుస్వా కర్నే కా ఇరాదహ్ కియా ఔర్ లోగోంకె సామ్మే జాకర్ కహనే లగా కె “తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాస్ నె తుంహే(బులాయా హై కె ఆజ్ దోపహర్ కా ఖానా మెరే పాస్ ఖావో.” యే సున్ కర్ లోగ్ జొఖ్ దర్ జొఖ్ ఆనా షురూ హోగయే యాహా(తక్ కె ఆప్ కా ఘర్ భర్ గయా.

హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తబ్బాస్ ష్రై నె దర్వాష్టే ఫర్రాయా: “లోగోంకో క్యా హోగయా హై?” తోర్ణ్ కీ గయీ: “హుజూర్! ఆప్ కా భేజా హువా షఖ్ అయాథా (ఉస్నే ఇన్ తరహ్ కహా హై).” ఆప్ ష్రై సారా మాజరా సమర్పు గయే ఔర్ ఇర్నాద్ ఫర్రాయా “దర్వాజా బంద్ కర్దో.” ఫిర్ ఆప్నే ఖుద్దామ్ సె కహా కె “బాజూర్ సె సారే ఫల్ లే ఆవో.” (జబ్ వోహ్ ఫల్ లే ఆయే తో) లోగో(నె షహద్ సె మిలకర్ ఖాయే. ఆప్ ష్రై నె దోబారహ్ అప్నే చంద్ ఖుద్దామ్ సె కహా కె “భునా హువా గోష్టె ఔర్ రోటియా(లే ఆవో.” ఖుద్దామ్ లే ఆయే తో లోగోంకో పేష్ కర్దీ గయీ(జబ్ లోగ్ ఖానే సె ఫారిగ్ హుయే తో ఆప్ ష్రై నె ఇర్నాద్ ఫర్రాయా: “క్యా హమ్ నె జిస్ చీజ్ కా ఇరాదా (యానీ జో ఏ'లాన్) కియా థా ఉసే పురా కర్దియా?” తో లోగో(నె తోర్ణ్ కీ : “జీ హా(” ఫిర్ ఆప్ ష్రై నె ఫర్రాయా కె అగర్ ఔర్

..... 1) تاریخ مدینه دمشق لابن عساکر، الرقم ٤٤٥٦ عبید اللہ بن عباس، ج ٣٧،

ص ٤٨١، بدون او مثل ذلك من الجزور من الغنم.

లోగ్ భీ ఆజాయే(తో హమే(పర్వాహ్ నహీ.”⁽¹⁾)

(189).....హజరతే సయ్యదునా ఇమామ్ షబీ عَلَيْهِ سَلَامٌ ఫర్మాతే హై కె “హజరతే సయ్యదునా ఇష్తాన్ బిన్ ఖైస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఏక్ షఖ్స్ కో హజరతే సయ్యదునా అదీ బిన్ హాతిమ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కీ తరఫ్ తరీయతన్ హండి లేనే కే లియే భేజా తో హజరతే సయ్యదునా అదీ బిన్ హాతిమ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఫర్మాయా: “హండి కో భర్దో.” ఫిర్ ఉసే హజరతే సయ్యదునా ఇష్తాన్ బిన్ ఖైస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ కీ తరఫ్ భేజ్ దియా. హజరతే సయ్యదునా ఇష్తాన్ బిన్ ఖైస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఉసే వాపస్ లొటాదియా ఔర్ ఫర్మాయా: “మై నె తో ఖాలీ హండి మాంగి థి.” హజరతే సయ్యదునా అదీ బిన్ హాతిమ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె యే కహ్ కర్ హండి దోబారహ్ భేజ్ ది కె “హమ్ ఖాలీ బర్దన్ నహీ(దేతే.”⁽²⁾)

(190).....హజరతే సయ్యదునా ఇబ్నె తబ్బాస్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ఫర్మాతే హై కె “తీన్ లోగ్ అయ్ సే హై జిన్ కీ బరాబరీ కర్నే కీ ముర్ఖు మె తాఖత్ నహీ(ఔర్ ఛాథా వోహ్ షఖ్స్ హై కె జిన్ కీ కిఫాయత్ ముర్ఖు సె అల్లాహ్ عَزَّ وَجَلَّ హీ కర్వా సక్తా హై. వోహ్ తీన్ లోగ్ జిన్ కీ మై బరాబరీ కర్నే కీ తాఖత్ నహీ(రఖ్తా: ఏక్ వోహ్ షఖ్స్ జో అమ్నీ మజ్లిస్ మె మెరే లియే జగహ్ కుషాదా కరే. దూస్రా వోహ్ జో షదీద్ ప్యాస్ మె ముర్ఖు పానీ పిలాయే. తీస్రా వోహ్ జిన్ కె ఖదమ్ మెరే దర్వాజే పర్ ఆనే జానే మె గుబార్ ఆలూద్ హో(ఔర్ ఛాథా షఖ్స్ జిన్ కీ మదద్ అల్లాహ్ عَزَّ وَجَلَّ హీ ముర్ఖు సె కర్వా సక్తా హై వోహ్ హై జిసే కోయీ హజత్ లాహిఖ్ హువా ఔర్ వోహ్ సారీ రాత్ ఉస్ ఫిక్ర మె జాగ్ కర్ గుజార్దే కె మెరీ హజత్ కాన్ పూరీ కరేగా జబ్ సుబహ్ హోతో ముర్ఖు హజత్ పూరీ కర్నే వాలా పాయే.

1.....تاريخ مدينة دمشق لابن عساکر، الرقم ٤٥٦٤ عبيدالله بن عباس، ج ٣٧، ص ٤٧٢.

2.....اسد الغابة في معرفة الصحابة لابن اثير، الرقم ٣٦٠٤ عدی بن حاتم، ج ٤، ص ١٢.

యహీ వోహా షఖ్స్ హై కె జిస్ కీ మదద్ ముర్బుసె అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ హీ కర్వా సక్తా హై ఔర్ ముర్బు సె ఇస్ బాత్ సె హయా ఆతీ కె కోయా (అప్పీ హాజత్ కే లియే) తీన్ మర్తబా మెరే ఫుర్ తక్ చల్ కర్ ఆయే ఔర్ మై ఉస్నీ మదద్ నా కరూ(.”

ముసల్మాన్ భాఈ కో లిబాస్ పహ్నీ నే కీ ఫజీలత్

(189).....హాజరతే సయ్యిదునా అబూ ఉమామా رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ బయాన్ కర్తే హై కె అమీరుల్ మోమినీన్ హాజరతే సయ్యిదునా ఉమర్ ఫారూఖ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ నె ఏక్ దిన్ సహాబా ఏ కిరామ్ اَجْمَعِينَ కీ మౌజూదగీ మె అప్పీ నయా ఖమీస్ మంగ్యాకర్ ఉసే జేబ్ తన్ ఫర్మాయా. మెరా గుమాన్ హై కె ఉస్ హో(నె ఖమీస్ పహన్నే సె పహలే యే దుత పఢీ: యా'నీ : తమామ్

తారీఫ్(ఉస్ ఖుదా కే లియే జిస్ నె ముర్బు పహనాయా ఔర్ మెరే సత్త్ కో ధాంపా ఔర్ ఇస్ సె మై అప్పీ జిందగీ మె జీనత్ హాసిల్ కర్తా హూ(.”

ఫిర్ ఫర్మాయా: మై నె దో జహాంకె తాజ్ వర్, సుల్తానే బహ్రాబర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో దేఖా ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె లిబాస్ జేబ్ తన్ ఫర్మాయా ఔర్ యహీ దుత పఢీ జో మై నె పఢీ. ఫిర్ ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “ఉస్ జాత్ కీ ఖసమ్ జిస్ కె ఖబ్తయే ఖుద్ రత్ మె మెరీ జాన్ హై! జో భీ ముసల్మాన్ నయా లిబాస్ పహ్నీ ఔర్ యే దుత పఢే ఫిర్ అప్పీ పురానా లిబాస్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కీ రిజా కే లియే కిసీ ముసల్మాన్ మిస్ కీన్ ఫఖీర్ కో దే దే తో జబ్ తక్ ఉస్ పర్ కప్పదే కా ఏక్ ధాగా భీ బాఖీ రహేగా వోహా బందహ్ అల్లాహ్ عَزَّوَجَلَّ కీ పనాహ్ వ అమాన్ ఔర్ ఖుర్షీ మె రహే గా చాహే యే (దేనే వాలా) జిందహ్ హో యా మర్ జాయే.”⁽¹⁾

..... 1 كتاب الدعاء لطبراني، باب القول عند لبس الثياب، الحديث: ٣٩٣، ص ١٤٢.

(192).....హజరతే సయ్యదునా అబూ సఈద్ ఖుద్రి رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె హుజూర్ నబియ్యే పాక్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “జో భూకె మిన్ కీన్ కో ఖానా ఖిలాయే అల్లాహ్ జగ్రుజ్ ఉసే జన్నతీ ఖానా ఖిలాయేగా. జో ప్యాసే కో పానీ పిలాయే అల్లాహ్ జగ్రుజ్ ఉసే ఖేయామత్ కె దిన్ మొహర్ లగాయీ హుయీ ఖాలిస్ షరాబే తహూర్ సె సెరాబ్ ఫర్మాయేగా ఔర్ జో కిసీ బరహానా కో లిబాస్ పహానాయే అల్లాహ్ జగ్రుజ్ ఉసే సబ్జే జన్నతీ హుల్లే పహానా యేగా.”⁽¹⁾

హమ్సాయే కె హుఖూఖ్ కా బయాన్

(193).....మర్వీ హై కె షఫీఉల్ ముజ్నీబీన్, తనీసుల్ గేరీబీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ సె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా : “జిబ్రకతే అమీన్ السَّلَام , ముయ్యే హమ్సాయే కె హుఖ్ కె బారే మె అల్లాహ్ జగ్రుజ్ కా హుక్మి పహాచాన్తే రహీ హత్తా కె ముయ్యే గుమాన్ హువా కె అన్ఖరీబ్ హమ్సాయే కో విరాసత్ మె హీస్నేదార్ బనాదేంగె.”⁽²⁾

(194).....హజరతే సయ్యదునా తబ్దుల్లాహ్ బిన్ తామ్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె ఏక్ బక్రీ జబాహ్ కర్నే కా హుక్మి దియా తో వోహ్ జబాహ్ కర్ద్ గయీ. ఫిర్ ఆప్ నె అప్పే ఖాదిమ్ సె దర్యాఫ్తే కియా కె క్యా తుమ్ నె ఉస్ మే సె హమారే యహూదీ హమ్సాయే కో కుఫ్ భేజా హై.”⁽³⁾ క్యూంకె ఘై నె

1..... سنن الترمذی، کتاب صفة القيامة، الحديث: ٢٤٥٧، ج ٤، ص ٢٠٤.

2..... صحیح البخاری، کتاب الادب، باب الوصاة بالجار، الحديث: ٦١٠٠، ج ٤، ص ١٠٤.

(3)..... జిమ్మి కాఫిర్ కో జకాత్ వగైరా సద్ఖయే వాజిబా కె ఇలావా సద్ఖయే నాఫిలా దే సక్తే హై అల్బత్తా హరబీ కాఫిర్ కో సద్ఖయే నాఫిలా భీ సహీ(దే సక్తే ఔర్ ఇస్ వఖ్తే దునియా మె తమామ్ కాఫిర్ హరబీ హై లిహజ్జా ఉన్హి(కిసీ భీ ఖేసమ్ కా సద్ఖా సహీ(దే సక్తే హజరతే సయ్యదునా పైఖ్ అహ్మద్ అల్ మారూఫ్ ముల్లా జివన్ ఘైతాల عَلَيْهِ السَّلَام , “తఖ్సీరాతే అహ్మదుద్దయ్యూహ్” మె ఫర్మాతే హై కె “ఆజ్ కె దొర్ మె తమామ్ కాఫిర్ హరబీ హై జిన్హి అప్నే ఇల్మీ హీ జాన్తే హై.

నీజే కుఫ్ఫార్ ఖ్వాహ్ జిమ్మి హో(యా హరబీ ఉన్హి(ఖుర్బానీ కా గోష్ట్ భీ సహీ

అల్లాహ్‌ గَزَّوَجَلَّ కె మహ్‌బూబ్, దానాయే గుయూబ్, ముసజ్జేహున్ తేనిల్ డేయూబ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో ఫర్మాతే హుయే సునా కె “జిబ్రఈలే అమీన్ عَلَيْهِ السَّلَام్ ముయ్యే హమ్‌సాయే కె హాఖ్ కె బారే మె అల్లాహ్‌ గَزَّوَجَلَّ కా హుక్మ పహుంచాతే రహే హత్తా కె గుమాన్ హువా కె అన్‌ఖరీబ్ హమ్‌సాయే కో విరాసత్ మె హిస్సాదార్ బనాదేంగె.”(1)

(195).....హజ్‌రతే సయ్యిదునా అబూ ఉమామా బాహిలీ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ, బయాన్ కర్తే హై కె హుస్నె అఖ్లాఖ్ కె పైకర్, నబియ్యూకె తాజ్‌వర్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ అప్పీ ఊంటనీ జద్‌తే పర్ సువార్ థే మై నె ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ కో ఇర్వాద్ ఫర్మాతే హుయే సునా కె “మై తుంహే(పడోసీ కె బారే మె వసియ్యత్ కర్తా హూ.” ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె యే బాత్ బార్ బార్ ఇర్వాద్ ఫర్మాయీ. రావీ కహోతే హై(కె మై నె (దిల్ మె) కహో కె “ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ఉసే వారిన్ బనాదేంగె.”(2)

(196).....హజ్‌రతే సయ్యిదునా అనస్ బిన్ మాలిక్ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ సె రివాయత్ హై కె ఖాతముల్ మర్సలీన్, రహ్మాతుల్లిల్ తేలమీన్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “తమామ్ మఖ్లూఖ్ అల్లాహ్‌ గَزَّوَجَلَّ కీ పర్వర్దా హై ఔర్ అల్లాహ్‌ గَزَّوَجَلَّ కో అప్పీ మఖ్లూఖ్ మె సబ్

దే సక్తే. చునాంచె, ప్యారే ముస్తాఫా صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె పడోసీ కె హుఖూఖ్ బయాన్ కర్తే హుయే ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “కాఫీర్ పడోసీ కా సిర్వ్ ఏక్ హాఖ్ హై ఔర్ వోహ్ హాఖ్ పడోసీ హై.” సహాబా ఏ కిరామ్ رَضُوا اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ నె అర్వ్ కీ: “క్యా హమ్ ఉన్‌హే(అప్పీ ఖుర్బానియో(మే సె దే?” తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “ముష్రికీన్ కో అప్పీ ఖుర్బానియో(మే సె కుఫ్ భీ నా డో.”

(شعب الإيمان للبيهقي، باب في إكرام الحار، الحديث: ٩٥٦٠، ج ٧، ص ٨٣)
 1.....المستدلل للحميدي، أحاديث عبد الله بن عمرو بن عاص، الحديث: ٥٩٣، ج ٢، ص ٢٧٠.
 2.....المعجم الكبير، الحديث: ٧٥٢٣، ج ٨، ص ١١١.

సె జేయాదా మహ్బూబ్ వోహ్ హై జో ఉన్ కె పర్వర్దా కె సాఫ్ హుస్నె సులూక్ సె పేష్ ఆయె. (1)

(197).....హాజేరతే సయ్యదునా అబూ షరీహ్ కాబీ **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** బయాన్ కర్తే హై కె మై నె సర్కారే వాలా తబార్, హమ్ బే కసోంకె మదద్ గార్ **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** కో ఇర్వాద్ ఫర్మాతే హుయే సునా కె “జో అల్లాహ్ షరీ ఖైరత్ కె దిన్ పర్ ఈమాన్ రఖ్తా హై ఉసే చాహియే కె హమ్సాయే సె అచ్చా సులూక్ కరె.”(2)

(198).....హాజేరతే సయ్యదునా అబూ హురైరా **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** సె రివాయత్ హై కె సయ్యదే అలమ్, నూరే ముజస్సమ్ **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “జో అల్లాహ్ షరీ ఖైరత్ మె దిన్ పర్ ఈమాన్ రఖ్తా హై వోహ్ అప్పే హమ్సాయే కో తక్లీఫ్ నా దే.”(3)

(199).....హాజేరతే సయ్యదునా అబూ జుహైఫా **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** సె రివాయత్ హై కె ఏక్ షఖ్స్ బార్గాహే రిసాలత్ మె అప్పే పడోసీ కీ షికాయత్ లేకర్ హాజేర్ హువా తో ఆప్ **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “అవ్నా సామాన్ రాస్తే పర్డాల్ దో.” ఉన్ నె అవ్నా సామాన్ రాస్తే మె డాల్ దియా లోగ్ వహా(సె గుజర్తే తో ఉన్ కే పడోసీ పర్ లా'నత్ భేజతే. ఉన్ నె బార్గాహే రిసాలత్ మె హాజేర్ హాకర్ అర్జీ కీ : “యా రసూలల్లాహ్ **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ! లోగ్ మెరే సాఫ్ కైసా బర్తావ్ కర్ రహే హై?” ఆప్ **عَنْهُ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآలِهِ وَسَلَّمَ** నె ఇర్వాద్ ఫర్మాయా: “లోగ్ తుంహారే సాఫ్ కైసా

1.....المسندلابي يعلى الموصلي، الحديث: ٣٤٦٥، ج٣، ص٢٣٢.

2.....صحیح البخاری، کتاب الادب، باب من كان يومن بالله.....الخ، الحديث: ٦٠١٩، ج٤، ص١٠٥.

3.....صحیح البخاری، کتاب الادب، باب من كان يومن بالله.....الخ، الحديث: ٦٠١٨، ج٤، ص١٠٥.

బర్తావ్ కర్ రహే హై?” అర్జ్ కీ : “ముయే లా'నత్ కర్ రహే హై.” ఆప్
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “లోగోంసె పహాలే అల్లాహ్
 جَلَّ وَعَزَّ نِے تుర్ఖు పర్ లా'నత్ భేజీ.” ఉస్నే అర్జ్ కీ : “ఆజ్ కె బా'ద్ మై
 కభీ అయ్సా నహీ(కరూంగా.” చునాంచె, వోహా పఖ్ జిస్ నె బార్తాహే
 రిసాలత్ మె షికాయత్ కీ ధీ హాజేర్ హువా తో ఆప్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె
 ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “అప్నా సామాన్ ఉరాలో తేరి తక్లీఫ్ అల్లాహ్ جَلَّ وَعَزَّ నె
 దూర్ ఫర్మాదీ హై.”⁽¹⁾

(200).....ఉమ్మూల్ మో'మినీన్ హాజేరతే సయ్యదతునా సల్మా
 رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا బయాన్ కర్తీ హై కె ఏక్ దిన్ మై ఖర్ రహ్మాతే తలమ్, నూరె
 ముజస్సమ్ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ లిహాఫ్ మె ధే కె హమ్సాయే కీ బక్రీ
 ఘర్ మె దాఖిల్ హోగయీ. జబ్ ఉస్ నె రోటీ ఉతాయీ తో మై ఉస్ కీ
 తరఫ్ గయీ ఖర్ రోటీ ఉస్ కె జబ్దే సె ఖీన్స్ లీ యే దేఖ్ కర్ ఆప్
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ నె ఇర్షాద్ ఫర్మాయా: “తుయే ఇస్ కో తక్లీఫ్ దేనా
 అమాన్ నా దేగా క్యూంకె యే భీ హమ్సాయే కో తక్లీఫ్ దేనే సె కుచ్ కమ్
 నహీ.”⁽²⁾

تمت بالخير والحمد لله رب العالمين

1.....الترغيب والترهيب، كتاب البر والصلة وغيرها، باب الترهيب من اذى الحار.....الخ،
 الحديث: 3911، ج 3، ص 287.
 2.....جامع العلوم والحكم، الحديث: الخامس عشر، ص 173.

ماخذ و مراجع

مطبوعہ	مصنف / مؤلف	کتاب
مکتبۃ المدینہ ۱۴۳۰ھ	کلام باری تعالیٰ	قرآن مجید
مکتبۃ المدینہ ۱۴۳۰ھ	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۱۳۴۰ھ	ترجمہ قرآن کذا الایمان
کوئٹہ پاکستان	علامہ اسماعیل حقی برسوی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۱۱۳۷ھ	تفسیر روح البیان
دار الفکر بیروت ۱۴۱۹ھ	ابو عبداللہ محمد بن احمد انصاری قرطبی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۶۷۱ھ	تفسیر قرطبی
دار الفکر بیروت ۱۴۰۳ھ	امام جلال الدین سیوطی شافعی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۹۱۱ھ	تفسیر الدر المنثور
دار الکتب العلمیہ ۱۴۱۹ھ	امام محمد بن اسماعیل بخاری رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۵۶ھ	صحیح البخاری
دار ابن حزم بیروت ۱۴۱۹ھ	امام مسلم بن حجاج نیشاپوری رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۶۱ھ	صحیح مسلم
دار الفکر بیروت ۱۴۱۴ھ	امام محمد بن عیسیٰ ترمذی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۷۹ھ	سنن الترمذی
دار احیاء التراث ۱۴۲۱ھ	امام ابو داؤد سلیمان بن اشعث سجستانی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۷۵ھ	سنن ابی داؤد
دار المعرفہ ۱۴۲۰ھ	امام محمد بن یزید قزوینی ابن ماجہ رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۷۳ھ	سنن ابن ماجہ
دار الفکر بیروت ۱۴۱۴ھ	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۴۱ھ	المسند
دار الفکر بیروت ۱۴۲۶ھ	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۴۱ھ	الزهد
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۱ھ	امام ابو بکر عبد الرزاق بن ہمام رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۱۱ھ	المصنف
دار الفکر بیروت ۱۴۱۴ھ	امام عبداللہ بن محمد ابی شیبہ رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۳۵ھ	المصنف
دار المعرفہ بیروت	امام ابو داؤد سلیمان بن اشعث سجستانی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۷۵ھ	مسند ابی داؤد طیالسی
دار الکتب العلمیہ ۱۴۱۸ھ	شیخ الاسلام ابو یعلیٰ احمد موصلی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۳۰۷ھ	مسند ابی یعلیٰ
دار احیاء التراث ۱۴۲۲ھ	حافظ سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۳۶۰ھ	المعجم الکبیر
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۰ھ	حافظ سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۳۶۰ھ	المعجم الاوسط
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۱ھ	حافظ سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۳۶۰ھ	کتاب الدعاء
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۳ھ	ابو بکر عبداللہ بن محمد بن ابی دنیا رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۸۱ھ	الموسوعہ
دار الکتب العلمیہ ۱۴۱۸ھ	امام حافظ ابو نعیم اصفہانی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۴۳۰ھ	حلیۃ الاولیاء
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۱ھ	امام ابو بکر احمد بن حسین بیہقی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۴۵۸ھ	شعب الایمان
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۱ھ	امام ابو بکر احمد بن حسین بیہقی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۴۵۸ھ	السنن الکبریٰ
دار المعرفہ ۱۴۱۸ھ	امام محمد بن عبد اللہ حاکم رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۴۰۵ھ	المستدرک
دار الفکر بیروت ۱۴۲۱ھ	علامہ ولی الدین تبریزی، متوفی ۷۴۲ھ	مشکوٰۃ المصابیح
دار الفکر بیروت ۱۴۱۷ھ	امام زکی الدین مندری رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۶۵۶ھ	الترغیب والترہیب
ملتان پاکستان	امام محمد بن اسماعیل بخاری رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۲۵۶ھ	الادب المفرد
دار الکتب العلمیہ ۱۴۲۴ھ	امام ابو محمد حسین بن مسعود دہقوی، متوفی ۵۱۶ھ	شرح السنہ
دار الفکر بیروت ۱۴۱۵ھ	امام ابن عساکر رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۵۷۱ھ	تاریخ دمشق
دار الکتب العلمیہ ۱۴۱۹ھ	علامہ علی متقی بن حسام الدین ہندی رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۹۷۵ھ	کنز العمال
مکتبۃ فیصلیہ مکہ المکرمہ	ابو الفرج عبدالرحمن بن شہاب الدین رحمۃ اللہ علیہ متوفی ۷۹۵ھ	جامع العلوم والحکم

دارالكتب العلميه ٢٠٠٠هـ	ابو عمرو يوسف بن عبدالله بن عبدالبرقرطبي رحمة الله عليه متوفى ٤٦٣هـ	الاستذكار
دارالفكر بيروت ١٤١٤هـ	امام جلال الدين سيوطي شافعي رحمة الله عليه متوفى ٩١١هـ	جامع الاحايث
دارالكتب العلميه ١٤١٨هـ	امام ابو احمد عبدالله بن عدى جرجاني رحمة الله عليه متوفى ٣٦٥هـ	لكامل في ضعفاء الرجال
دارالكتب العلميه ١٤٢٢هـ	علامه محمد عبدالرء وف مناوى رحمة الله عليه متوفى ١٠٣١هـ	فيض القدير
دارالفكر بيروت ١٤٢٠هـ	حافظ نورالدين على بن ابوبكر هيثمي رحمة الله عليه متوفى ٨٠٧هـ	مجمع الزوائد
دارالكتب العلميه ١٤٢٢هـ	امام حافظ ابو نعيم اصفهاني رحمة الله عليه متوفى ٤٣٠هـ	معرفة الصحابه
مكتبة الرشيد رياض ١٤٢٠هـ	ابو الحسن علي بن خلف بن عبدالله رحمة الله عليه متوفى ٤٤٩هـ	شرح صحيح البخارى
دار ابن حزم ١٤٢١هـ	ابو بشر محمد بن احمد بن حماد دولابي رحمة الله عليه متوفى ٣١٠هـ	الكنى والاسماء
دارالكتب العلميه	ابوبكر عبدالله بن زبير حميدى رحمة الله عليه متوفى ٢١٩هـ	المسند
دارالكتب العلميه ١٤١٧هـ	علامه علاؤالدين على بن بلبان فارسى رحمة الله عليه متوفى ٧٣٩هـ	الاحسان بترتيب صحيح ابن حبان
دارالفكر بيروت ١٤١٨هـ	أبو شعاع شيرويه بن شهر دار بن شيرويه ديلمى همدانى رحمة الله عليه متوفى ٥٠٩هـ	فردوس الاخبار بملثور الخطاب
مكتبة العلوم والحكم ١٤٢٤هـ	امام ابوبكر احمد بن عمرو بن عبدالخالق بزار رحمة الله عليه متوفى ٢٩٢هـ	بحر الزخار المعروف بمسند البزار
دار احياء التراث ١٤١٧هـ	ابو الحسن على بن محمد جزرى رحمة الله عليه متوفى ٦٣٠هـ	اسد الغابه فى معرفة الصحابة
دارالفكر بيروت ١٤١٨هـ	علامه بلال الدين ابى محمد محمود بن احمد عيني رحمة الله عليه متوفى ٨٥٥هـ	عمدة القارى شرح صحيح البخارى
مكتبة مشكوة الاسلاميه	امام جلال الدين سيوطي شافعي رحمة الله عليه متوفى ٩١١هـ	تمهيد الفرس فى الخصال موجبة لظل العرش

తారీఫ్ ఔర్ సత్ దత్

హాజీరతే సయ్యదునా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ బైజావీ

“జో (ముతవఫ్ఫా) 685 హి.) ఇర్షాద్ ఫర్మాతే హై కె

శ్రీ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَسُوْلٌ اَبْرَهَامَ اَخْبَرَنِي

فِي رِوَايَاتِهِ كَرَّمَ اللهُ وَجْهَهُ هُوَ اَبُو بَكْرٍ اَخْبَرَنِي

فِي رِوَايَاتِهِ كَرَّمَ اللهُ وَجْهَهُ هُوَ اَبُو بَكْرٍ اَخْبَرَنِي

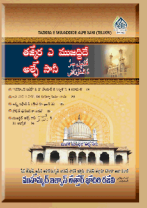
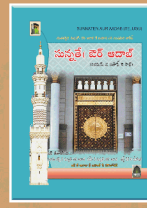
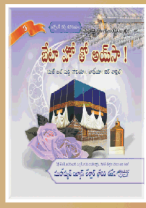
(تفسير البيضاوى، پ ٢٢، الاحزاب، تحت الاية: ٧١، ج ٤، ص ٣٨٨)

సున్నత్ కీ బహారే (

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

తవలిగ్ ఖరీజ్ సున్నత్ కి తలంగీర్ గైర్ సియాసీ తెహ్సోరిక్ **దా'వత ఇస్లామి** కె మహాకే మహాకే మదనీ మాహోల్ మె బ-కసరత్ సున్నత్ నీఖీ ఔర్ సిఖాకా జాతీ హై. హర్ జుమ'రాత్ ఇషా కీ నమాజ్ కె బాద్ అప్ కె షహర్ మె హోనే వాలే **దా'వత ఇస్లామి** కె హాఫ్తా వార్ సున్నతో' భరే **ఇబ్తమా' మె** రిజోయే ఇలాహీ కేలియే అచ్చీ అచ్చీ నియ్యతోంకె సాఫ్ సారీ రాత్ గుజోరనే కి మదనీ ఇల్లిజా హై. అషిఖోనే రసూల్ కె **మదనీ ఖాఫ్లో'** మె బా-నియ్యత్ నవాబే సున్నతోంకి తరబియ్యత్ కేలియే సఫర్ ఔర్ రోజూనా ఫైత్ మదీనా కే జరీవే **మదనీ ఇన్తమాత్** కా రిసాలహ్ పుర్ కర్మ హర్ మదనీ మాహ్ కె ఇబ్తెదాకా దస్ దిన్ కె అందర్ అందర్ అప్పి యహోంకె జేమ్మేదార్ కో జమా కర్వానే కా మా'మూల్ బనా లీజియే, **اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى** ఇన్ కీ బర్కత్ సె పాబందే సున్నత్ బన్నే గునాహోంసె సఫ్తరత్ కర్మ ఔర్ ఈమాన్ కీ హొసాజత్ కేలియే కుఫ్ నే కా జేహాన్ బనేగా.

హర్ ఇస్లామి భాయి అప్ నా యహ్ జేహాన్ బనాయే కెహ్ **“మర్బి అప్పీ ఔర్ సారి దునియాంకె లోగోంకీ ఇస్లాహ్ కీ కోషిష్ కర్మి హై.”** **اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ** అప్పీ ఇస్లాహ్ కీ కోషిష్ కేలియే **“మదనీ ఇన్తమాత్”** పర్ తమల్ ఔర్ సారి దునియాంకె లోగోంకీ ఇస్లాహ్ కీ కోషిష్ కేలియే **“మదనీ ఖాఫ్లో'”** మె సఫర్ కర్మా హై. **اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ**

:-మక్తబతుల్ మదీనా కీ మోఖే:-

- ☀ **ముంబయ్:** 19,20, ముహమ్మద్ తాలి రోడ్, మాంచనీ పోస్ట్ అఫ్సెన్ కె సామెన్, ముంబయ్ ఫోన్: 022-23454429
- ☀ **ఢిల్లీ:** 421, మడియా మహల్, ఉర్దూ బాజార్, జామా మస్జిద్, ఢిల్లీ, ఫోన్ : 011-23284560
- ☀ **నాగ్ పూర్:** గరిబ్ నవాజ్ మస్జిద్ కె సామ్మె, సైఫ్ నగర్ రోడ్, మోమిన్ పురా, నాగ్ పూర్. ఫోన్ : 09373110621
- ☀ **అహ్మద్ షరీఫ్:** 19/216, ఫలాహ్ వాల్సె మస్జిద్, సలా బజార్, స్టేషన్ రోడ్, అజ్మీర్ ఫోన్: 0145-2629385
- ☀ **హుజ్జ:** A.J. ముహోల్ కాంప్లెక్స్, A.J. ముహోల్ రోడ్, ట్రిజ్ కె పాస్, హుజ్జీ-580024. ఫోన్ : 08363244860
- ☀ **హైదరాబాద్:** పాసి కి ట్యాంకి కె పాస్, మొఘల్ పురా, హైదరాబాద్. ఫోన్ : 040-24572786

మక్తబతుల్ మదీనా (వారత ఇస్లామి)
 వాజర్ ట్యాంక్ కె సామ్మె, మొఘల్ పురా,
 హైదరాబాద్ ఫోన్: 040-24572786
 Email : maktaba.deccan@gmail.com,
 Website : www.dawateislami.net

